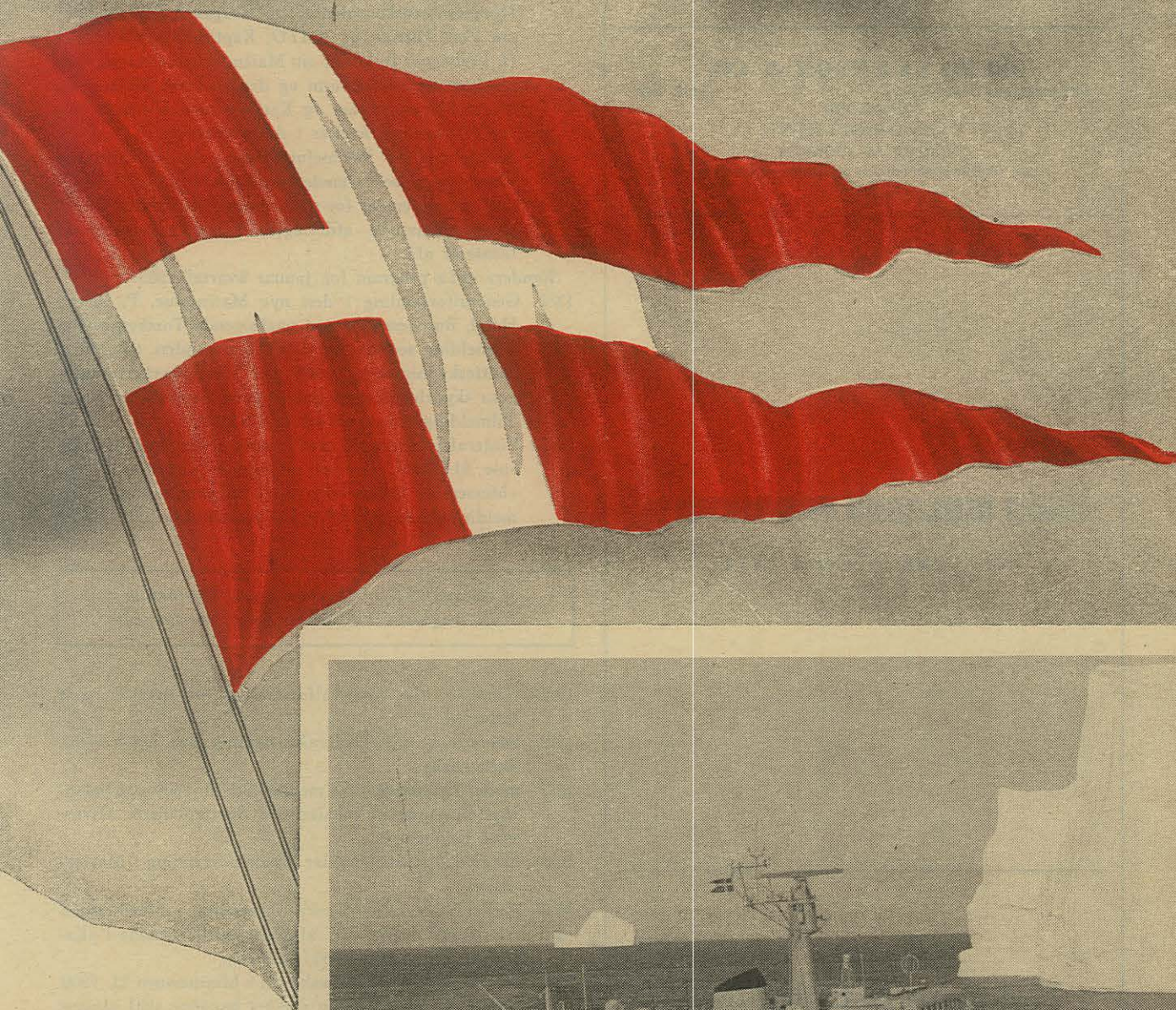
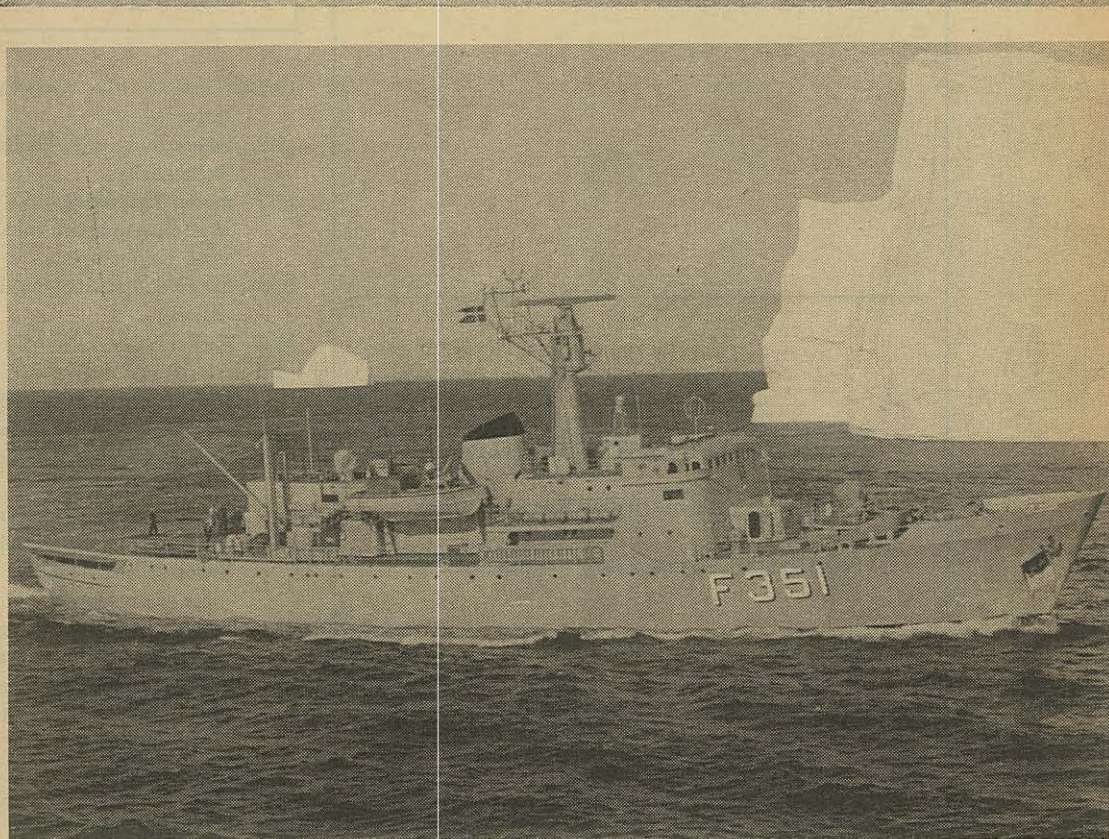

UNDER DANNEBROG

**ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART**

Hefte 1 - Febr.
52. aarg. - 1965

Inspektionsskibet FYLLA ved Jacobshavn
under opmaalingstogt til Vestgrønland 1964

Foto: FYLLA-made

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Nørregade 28 . København K.

^A/_S **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

HEDE NIELSENS FABRIKER%

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^A/_S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

J. Chr. Andersen
VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

OST

Marineforeningens Kalender

Københavns afd.s forårsprogram 1965:

- 10/2 Ordinær generalforsamling kl. 1930 i malerisalen, restaurant *Karnappen*, Niels Hemmingsensgade 10, K.
- 4/3 kl. 1830 skafning i restaurant *Kongens Have*: Skipperlobescoves, derpaa Marinehjemmeværnsaftens, hvor Hjemmeværnskonsulent *P. A. Heegaard Poulsen* taler om *Vort Forsvar og NATO*: Kaptajnløjtnant (HJV) *O. Ventegodt* fortæller om Marinehjemmeværnet, dets opgaver og arbejdsform og derpaa vises filmene om Marinehjemmeværnet og Kampen mod U-baade (fra NATO-flaadens øvelser i Atlanterhavet). Medlemmer af Marineforeningen, der er Hjemmeværnsgæster, bedes møde i uniform.
- 7/4 Fællesarrangement for medlemmer med damer fra de storkøbenhavnske afdelinger, i aar arrangeret af *Gentofte* afd.

Randers afd.s program for januar kvartal 1965:

- 13/2 Generalforsamling i den nye Marinestue, P. Smeds Hotel, Burchesgade, med paafølgende Torskespisning. Tilmelding senest 12/2 til afd.sformanden, tlf. 23672.
- 6/3 »Katteskudning« kl. 1800 paa Haandværkerforeningens skydebaner med paafølgende Gule Ærter m. m. Tilmelding senest 4/3-pr. telf. 25800.
- 20/3 Vinterafslutningsfest med damer i den nye Marinestue kl. 2000. Der er arrangeret spisning m. m.: »Messemors Marineanretning« til populær pris. Tilmelding senest 19/3 til afd.sformanden pr. telf. 23672.

Besøg *RANDERS* afdelingens Marinestue i nye omgivelser: P. Smeds hotel, Burchesgade.

- 10/2 *Gentofte* afd. Generalforsamling — derefter gule ærter m. v.
- 17/2 *Sønderborg* afd. Generalforsamling paa hotel »Sønderborghus«.
- 19/2 møder *Helsingør* afd.s medlemmer kl. 1800 ved Salon-skytteforeningens lokaler paa Sportspladsen, aftensmad medbringes.
- 20/2 *Ringkøbing* afd. afholder generalforsamling i Marinestuen.
- 29/2 *Frederiksberg* afd. Generalforsamling i Marinestuen.
- 4/3 *Glostrup/Taastrup* afd. afholder medlemsmøde i »Kahytten«, Hovedvejen 58, Glostrup.
- 6/3 *Helsingør* afd. Stort bankospil i Marinestuen kl. 1900, og da der er dans paa dækket bagefter skal pigerne naturligvis med.
- 10/3 *Gentofte* afd. Foredrag om »Sejladsen paa Grønland« af grønlandsekspernten, Vicedirektør i Kgl. Grønlandske Handel, *Magnus Jensen*, kl. 2000 paa Jægersborg hotel.
- 17/3 *Sønderborg* afd. Torskespisning paa »Sønderjylland«.
- 25/3 *Helsingør* afd. Generalforsamling i Marinestuen kl. 1800, derefter serveres gule ærter med alskens tilbehør à kr. 10,- pr. kuvert og tilmeldelse til værten senest 3 dage før.
- 1/4 *Glostrup/Taastrup* afd. afholder medlemsmøde i »Kahytten«, Hovedvejen 58, Glostrup.
- 3/4 *Kongens Lyngby* afd. Fødselsdagsfest.
- 3/5 *Kongens Lyngby* afd. Medlemsmøde. *Glostrup/Taastrup* skyttelav afholder skydning hver mandag kl. 1930—2130 paa Roskildekroen.

Ved aarsskiftet

Saa blev atter en rutebøje passeret, og lader man blikket glide tilbage over kølvandet, hæfter tankerne sig samtidigt ved begivenheder og foreteelser, der nu er erindring.

Vi mindes de kammerater, venner og bekendte, der ikke mere er iblandt os, og vi sender medfølelse tanker til deres efterladte kære.

I foreningsarbejdet har vi oplevet baade glæder og skuffede forventninger. Men positivt eller negativt — ved en nøgtern betragtning og en ærlig vurdering af aarsag og virkning, vil det være muligt at drage en lære for fremtidens arbejde. Fejl skal ikke gentages, men energi og virkelyst skal sættes ind paa omraader, der har vist at have bærende kraft for vor forening og for foreningslivet, og sindet skal være aabent for nye vejr og ideer til fremme af foreningens trivsel.

Marineforeningen takker vor høje Æresformand for bevaagenhed og interesse i det henrundne aar.

Tak til alle enkeltpersoner og institutioner, inden for Søværnet og udenfor, som har givet vor forening støtte, har vist interesse eller har lagt en haand i foreningsarbejdet. En særlig tak for kammeratligt samarbejde skal rettes til De danske Soldaterforeninger og til vore brødrforeninger i Sverige og Norge.

For det kommende aar fremsættes de bedste ønsker for Søværnet, for Handelsflaaden, for Fiskerierhvervet og for alle, der igennem deres tilknytning til livet paa søen virker for vort lands ære og anseelse som søfarende nation.

Marineforeningens medlemmer med deres hjem og familie bringes de bedste ønsker for det nye aar med haabet om en levende, initiativrig indsats til gavn for vor forening.

Godt nyttaar!

GUD BEVARE KONGEN

Skibsvaabener i den danske Orlogsflaade

Brugen af heraldiske vaabener i den danske Flaade er af meget gammel dato, saaledes som det er paavist af Kommandørkaptajn R. Steen Steensen i Tidsskrift for Søværnen.

Oprindeligt var skibets navn oftest identisk med vaabenet, saaledes at f. eks. TO LØVER førte Slesvigs vaaben, LINDORMEN Vendens vaaben. I saadanne tilfælde erstattede man efterhaanden heraldiske navne med de tilsvarende geografiske, men bibeholdt de hertil svarende vaabener. Denne smukke tradition holdt sig stort set saa længe, man brugte sejlskibe, men gik i glemmebogen ved overgangen til maskindrevne skibe.

Allerede i aarene før den 2. verdenskrig var der dog kræfter i arbejde for at genoplive traditionen fra sejlskibenes tid. Men krigens udbrud bragte disse planer til standsning, og i de første aar efter krigen strandede planerne paa pengespørgsmaalet.

Det arbejde, som nu er i gang, har sin oprindelse i en rapport fra en flaaedafdeling, der efter et besøg i udlandet fremførte ønskeligheden af, at Søværnets skibe blev forsynet med heraldiske vaabenskjolde. Disse skulle tjene dels som samlingsmærke for skibenes besætninger, dels som kendetegn udadtil, bl. a. over for fremmede marinere, dels skabe samhørighed mellem fortid og nutid i Flaadens historie.

Denne rapport satte nye overvejelser i gang, hvorunder man blev klar over, at vaabenerne burde udformes i over-

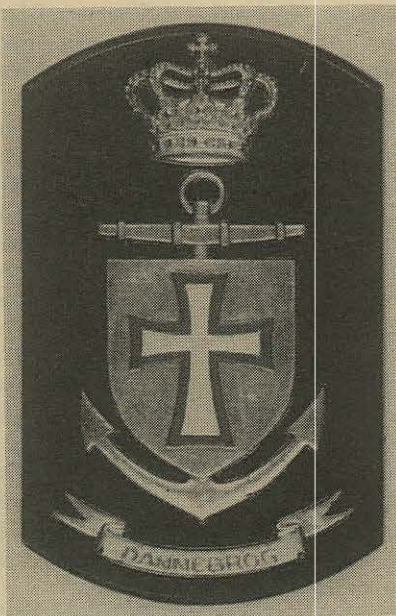
ensstemmelse med heraldikens regler. I 1955 henvendte Søværnskommandoen sig til kontorchef E. Seckmann Fleischer, som i sin egenskab af næstformand i »Dansk Heraldisk Samfund af 1946« formidlede kontakten med heraldikerne. Ved et møde i december 1955 mellem repræsentanter for Søværnet og Dansk Heraldisk Samfund enedes man om visse principielle retningslinier for det arbejde, der skulle gøres, og nedsatte et udvalg til at gaa i gang med opgaven.

Dette udvalg, som bestod af søofficerer og heraldikere, blev hurtigt klar over, at vaabenerne burde have et fælles grundtræk; som grundsymbol valgtes Søværnets kronede anker, hvorpaa skibets individuelle skjold blev lagt.

Desuden blev det vedtaget, at skibenes vaabener saa vidt muligt skulle være uafhængige af skibets funktion, saaledes at vaabenet ogsaa ville kunne bruges til fremtidige skibe af samme navn. Man burde derfor tilstræbe at udforme vaabenerne med relation til noget andet, f. eks. til skibets navn, til begivenheder i dets historie, eller til dets tidligere chefer.

Som det vil fremgaa af det følgende, er det i det store og hele lykkedes at følge dette princip. De afvigelser, der er gjort, skyldes specielle ønsker med rent maritimt baggrund fra Flaadeledelsens side.

I 1957 indstillede Søværnskommandoen til Forsvarsministeriet, at sagen fik officiel anerkendelse, herunder at de

Gaveskjold med kongeskibet DANNEBROGS skibsvaaben.

enkelte vaabener blev godkendt af statens heraldiske konsulent og approberet af H. M. Kongen. Denne indstilling godkendtes i 1958.

Arbejdet koncentreredes nu om to punkter. For det første godkendelse af de første vaabener, af hvilke flere allerede forelaa færdig tegnede; for det andet at finde frem til den mest hensigtsmæssige fremstillingsmaade. Dette sidste problem blev klaret ved forhandling mellem Søværnskommandoen og Orlogsværftet, som overdrog bronzestøberiet Brdr. Grage opgaven med støbningen, medens malerarbejdet blev delegeret til kgl. hofdekoremaler R. Rasmussen & Søn; kunstnerisk assistance blev ydet af billedhuggeren Sv. Lindhardt.

Til hvert skib fremstilles et eksemplar af vaabenet, monteret paa en træplade, som anbringes paa forkanten af kommandobroen. Desuden fremstilles et passende antal miniature-udgaver, med skibsnavnet paa et baand under vaabenet. Disse miniaturevaabener bruges som erindringsgaver til gæster fra fremmede mariner og lignende.

Da et saa talrigt udvalg, som det ovenfor omtalte, naturligvis maatte arbejde forholdsvis langsomt, nedsatte Søværnskommandoen i 1958 et arbejdsudvalg bestaaende af: Statens heraldiske konsulent, ekspeditionssekretær Paul Warming, samt grosserer Hans Konow, denne artikels forfatter, tegnechef Edmund Peter, arkitekt Niels Botfeldt, Orlogsværftet, og Viceadmiralens adjutant. Senere blev dette udvalg suppleret med H. M. Kongens jagtkaptajn, Kommandør S. G. Jørgensen som observator.

I de forløbne aar har udvalget afholdt adskillige møder, og det er lykkedes at udarbejde vaabener til saa godt som samtlige skibe under Søværnskommandoen. I det følgende gives en beskrivelse af de indtil nu udarbejdede og af H. M. Kongen approberede vaabener. For at give en idé om de overvejelser, som er grundlaget for vaabenerne, gives der en motivering for hvert enkelt vaaben.

Tegningernes udførelse skyldes for størstepartens vedkommende tegnechef Edmund Peter; arkitekt Claus Achton Friis har dog tegnet vaabenerne for LINDORMEN, patruljebaadene af DAPHNE-klassen og ministrygerne af VIG-klassen; og arkitekt Niels E. Botfeldt vaabenerne for WILLEMOES, VINDHUNDEN, FREJA, ULVSUND, OMØSUND, GRØNSUND, VILSUND og undervandsbaadene.

Kongeskibet DANNEBROG: i guld et svævende rødkantet, hvidt kors, formet som Dannebrogordenens kors, dog (ligesom det ældste ordenskors) uden inskription og kroner. Flaadens første DANNEBROG var et linieskib, bygget 1692 og opkaldt efter Dannebrogordenen; det bar paa agterspejlet denne ordens insignier. Derfor fører DANNEBROG ordenens kors i sit vaaben.

Fregatten NIELS EBBESEN: i sort strøet med sølv fodangler et guld sværd med spidsen opad. Da natten rugede over landet, lyste Niels Ebbesens daad, drabet paa den holstenske grev Gert i Randers 1340, op i mørket og bebudede atter dag i Danmark; derfor det gyldne sværd i det sorte skjold. Det er sandsynligt, at han sikrede sig tilbagetoget ud af Randers ved at strø fodangler efter sig; de brugtes paa den tid til at standse rytteres fremtrængen;

derfor er skjoldet strøet med fodangler. Sværdet symboliserer den dristige handling, fodanglerne den besindige omtanke.

Fregatten ESBERN SNARE: i rødt et sølv drageskib med en guld ild paa mastetoppen. Vaabenet hentyder til den danske stormand og søkrieger *Esbern Snares* bedrift i Sejrø Bugt 1170, da han med sit skib en nat kæmpede alene mod 40 vendiske skibe. Han afslog et entringsforsøg og brugte derefter den list at lade nogle af sine mænd entre op i rejsningen og slaa ild for at indbilde fjenden, at han tilkaldte andre skibe. Listen lykkedes, og fjenden flygtede.

Fregatten ROLF KRAKE: tværdelt i rødt og guld ved et fem-tunget flammesnit. Flammerne hentyder til den danske sagnkonge *Rolf Krakés* frygtløse handling ved et gæstebud hos den svenske kong *Adils*, som stræbte ham efter livet og ville brænde ham inde. *Rolf Krake* trodsede ilden ved at springe over den, idet han raabte: »Den skyr ej ilden, som over den springer«.

Patruljebaaden HUITFELDT: i sølv en rød skraabhjælke. Skibet er opkaldt efter søhelten Kommandør *Ivar Huitfeldt*, der i slaget i Køge Bugt 1710 ofrede liv og skib for at redde de øvrige skibe i den danske flaadestyrke fra at gaa i brand. Vaabenet er familien Huitfeldts vaaben.

Patruljebaaden WILLEMOES i rødt et guld lyn. Skibet er opkaldt efter søhelten *Peter Willemoes*, der ydede saa stor en indsats i slaget paa Rheden 2. april 1801 og faldt i kampen ved Sjællands Odde 1808. Til hans ære fører skibet hans slægts vaaben. Vaabenmærket opfattes i dag som en lynstraale, men har formodentlig oprindeligt været et W, familienavnets første bogstav.

Korvetten BELLONA: i rødt krydslagt en guld trompet og en sølv fakkell med guld flamme. Bellona var romernes gudinde for krigs- og vaabenlykke. Hendes symboler var krigstrompeten og krigsfaklen, hvormed hun kaldte til kamp.

Korvetten DIANA: i blaat en spændt sølv bues med sølv pil lagt an; i øverste, heraldisk højre¹⁾ hjørne en aftagende halvmaane af guld. Diana var romernes gudinde for bl. a. jagt, og hendes symboler er buen, pilen og maaneseglet. Som buen er spændt og pilen rede til afskydning, bør skibet være rede til kamp.

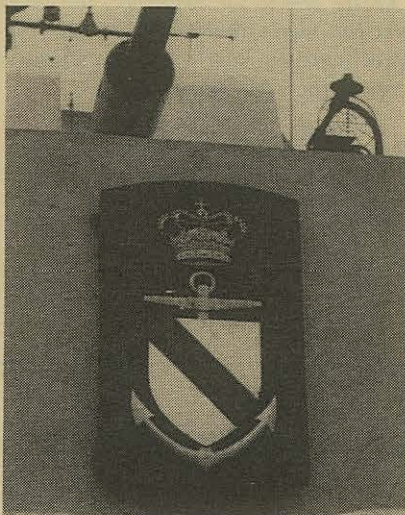
Korvetten FLORA: i sølv en rød rose omgivet af to sorte tornegrene, krydslagte under rosen. Flora var romernes gudinde for blomsterne, derfor den røde rose i vaabenet. Men er rosen end skøn, den stikker dog den, der vil plukke den; saaledes bør skibet og handle, hvor det møder en fjende.

Korvetten TRITON: i blaat en ved en bølgelinie dannet sølv skjoldfod, hvoraf opvokser en guld arm besat med en fiskefinne og holdende et sølv konkyliehorn. Triton var en havguddom, som fremstilles i menneskeskikkelse med visse fiskeagtige træk og blæsende i et konkyliehorn. Dette hans attribut staar som symbol for signal til kamp paa søen.

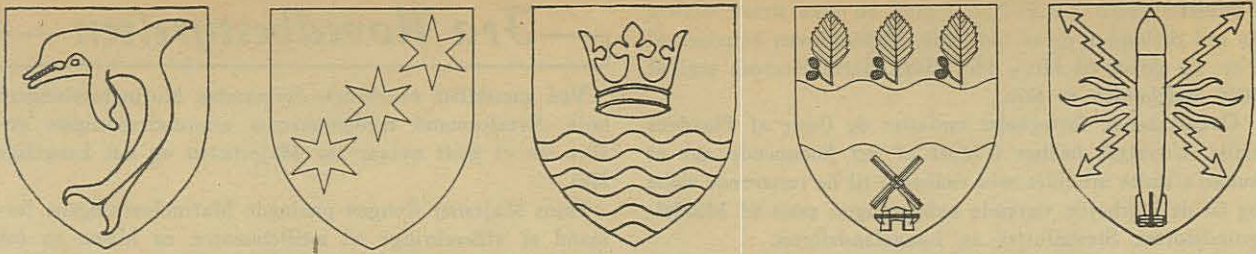
Depotskibet HJÆLPEREN: tværdelt, 1°) i blaat en opvoksende sølv ørnklo holdende en guld lynild; 2° tværdelt

¹⁾ heraldiske højre = højnet til venstre for beskueren.

²⁾ heraldisk betegnelse for vandrette felter, 1° = øverste, 2° = andet felt fra oven.

Pladen med skibsvaabenet paa sin plads paa forkanten af kommandobroen af patruljegeren HUITFELDT.

Eksempler paa skibsvaabener: fra v. Undervandsbaade (ens for alle), Opmaalingsskibet FREJA, Depot- og skoleskibet ÆGIR, Ministrygeren ALSSUND samt det fælles vaaben for Motortorpedobaade.

af sølv og rødt, i øverste felt to røde seksdodede stjerner, i nederste en sølv lilje. Skibsnavnet HJÆLPEREN er tidligere ført af skytsskibet HJÆLPEREN, der under kommando af kaptajn Peter Tordenskiold deltog i kampen i Dynekilen 8. juli 1716; ørnøkloen med lynilden er hjelmtegnet i Tordenskiolds vaaben og minder om hans bedrifter ved denne lejlighed. I slaget paa Rheden den 2. april 1801 deltog defensionsfregatten HJÆLPEREN under kommando af premierløjtnant Peter Carl Lillieschiold; til minde herom er hans slægtsvaaben indsat som skjoldets andet felt.

Minelæggeren BESKYTTEREN: i guld tre blaa strømme, herpaa et rødt skjold med en sølv orle. »Det beskyttende skjold« hentyder til skibsnavnet, de tre strømme til de danske gennemsejlingsfarvande Øresund, Store Bælt og Lille Bælt, som det er skibets opgave at beskytte. Orlen den heraldiske betegnelse for en forstærkning af skjoldet parallelt med kanten, understreger beskyttelsens styrke.

Minelæggeren LINDORMEN: i rødt en kronet guld lindorm. Saavel skibsnavn som vaaben stammer fra det felt i det danske kongevaaben, som svarer til den af de danske konger førte titel »de Venders«. Skibsnavnet Lindormen er et af de ældste og hyppigst anvendte i flaaen.

Minelæggeren VINDHUNDEN: i blaat en ved en bølgelinie dannet sølv skjoldfod, hvoraf opvokser en guld grif holdende et guld sværd. Navnet er tidligere ført af galioten VINDHUNDEN, der under kommando af premierløjtnant Peder Hansen Grib deltog i slaget i Dynekilen 8. juli 1716. Til minde om hans bedrift her er vaabenet komponeret paa grundlag af det vaaben, der findes paa Gribes epitafium i Erritslev Kirke: i blaat en guld grif bevæbnet med et sværd og staaende paa to krydslagte kanoner.

Depotskibet ÆGIR: i blaat tre sølv strømme med hver tre bølgetoppe, hvorover en aaben guld krone. I den nordiske mytologi var Ægir havets hersker; hans ni døtre var bølgerne. Havet symboliseres ved de tre strømme, der hver har tre bølgetoppe, altsaa ni ialt, medens kronen symboliserer Ægirs herredømme over havet.

Opmaalingsskibet FREJA: i blaat tre seksdodede guld stjerner skraabhjælkevis mod venstre. De gamle nordboere kaldte de tre stjerner i stjernebilledet Orion »Frejas Rok«.

Undervandsbaadene DELFINEN, SPÆKHUGGEREN og TUMLEREN: i sølv en sort delfin. Delfinen bruges i flere landes mariner som symbol for undervandsbaaden. I Danmark har navnet tidligere været ført af torpedobaade, men er nu givet til den første undervandsbaad bygget efter den 2. Verdenskrig. Efter specielt ønske fra undervandsbaadens officerer vil vaabenet blive ført uden forskelle af samtlige enheder i denne klasse.

Motortorpedobaade: i blaat en pælvis stillet sølvtorpedo, hvorfra udstraalet en guld lynild. For disse skibe er valgt et fælles vaaben paa grundlag af deres hovedarmering. Lynilden, som angiver torpedoens eksplosion, viser tillige hen til 1. felt i Tordenskiolds vaaben og symboliserer hans over-

raskelsestaktik, karakteristisk ogsaa for motortorpedobaadene.

Ministrygerne af »vig«-klassen har vaabener af samme indhold (i sølv et net belagt med en ottearmet blæksprutte, som ved forskellige farver varieres for klassens enkelte enheder: ASVIG: rødt net, blaa blæksprutte. MOSVIG: rødt net, sort blæksprutte. SANDVIG: rødt net, grøn blæksprutte. — Nettet, der fanger blæksprutten, symboliserer klassens formaal: at uskadeliggøre undersøiske objekter.

Patruljebaade af DAPHNE-klassen (eller SDC-baadene, »Seaward Defence Craft«) har vaabener af ens indhold (en hane med løftede vinger, som ved forskellige farver varieres for klassens enkelte enheder. DAPHNE: i sølv en blaa hane, rødt bevæbnet. DRYADEN: i sølv en sort hane, rødt bevæbnet. HAVMANDEN: i sølv en grøn hane, rødt bevæbnet. HAVFRUEN: i sølv en rød hane, blaat bevæbnet. NAJADEN: i guld en blaa hane, rødt bevæbnet. NYMPHEN: i guld en grøn hane, rødt bevæbnet. NEPTUN: i guld en rød hane, blaat bevæbnet. RAN: i rødt en sølv hane, guld bevæbnet. ROTA: i blaat en sølv hane, guld bevæbnet. — Hanen er fra gammel tid benyttet som symbol paa aarvaagenhed og kampiver, egenskaber, der ogsaa bør være karakteristiske for denne classes enheder.

Ministrygeren AARØSUND: i sølv en blaa strøm mellem tre røde kløverbladskors: to, én. »Sundet« er gengivet ved den heraldiske strøm; baade navn og figur er fælles for hele denne klasse. Kløverbladskorsene refererer til seglet for Haderslev Herred fra 1600-tallet; saavel Aarø som landet indenfor hører til dette herred.

Ministrygeren ALSSUND: i rødt en strøm mellem tre elleblade og en mølle, alt sølv. Ellebladene henviser til en fortolkning af navnet Als: møllen symboliserer Dybbøl Mølle paa sundets anden side.

Ministrygeren EGERNSUND: i blaat en sølv strøm mellem to guld egeblade og et guld egern. Baade egeblade og egern refererer til fortolkninger af navnet.

Ministrygeren GRØNSUND: i guld en grøn strøm mellem en rød laks og en rød svane. Laksen indgaar i Møns Herreds segl, der kendes fra 1326; svanen i Falster Søndre Herreds segl, fra 1584.

Ministrygeren GULDBORGSUND: i rødt en strøm mellem en færgebaad og et hjortehoved, alt guld. Færgebaaden henviser til færgestedet Guldborg paa Løllandsiden, hjortehovedet til Falster Nørre Herreds segl fra 1584, som indeholder en hjort.

Ministrygeren OMØSUND: i blaat en strøm mellem tre hestehoveder: to, én, alt sølv. Hestehovederne henviser til Flakkebjerg Herreds segl, kendt fra 1610, som indeholder en hest; saavel Omø som Agerød og landet indenfor hører til dette herred.

Ministrygeren ULVSUND: i sølv en rød strøm mellem tre sorte ulvehoveder med røde tunger: to, én. Ulvehovederne henviser til en fortolkning af navnet.

Ministrygeren VILSUND: i guld en blaa strøm mellem en rød thyboplov og et rødt skib. Thyboploven henviser til Thy, og skibet til Mors, idet Mors Nørre Herreds segl af 1610 indeholder et skib.

Ovenstaaende fortegnelse omfatter de fleste af Flaadens skibe. Udvalget haaber i løbet af det kommende aar at kunne afslutte arbejdet med vaabener til de resterende skibe og til de i arbejde værende nybygninger, samt til Middelfrandsfortet, Stevnfortet og Langelandsfortet.

Paa længere sigt vil udvalgets opgave blive (evt. i samarbejde med et navngivningsudvalg) at fastsætte vaabener til fremtidens nybygninger, samt til Søværnets »institutioner« (værfter, kommandostationer, etc. i land). Det er tanken, at institutionernes vaabener, i modsætning til de »strygejernsformede« skibs- og fortvaabener, skal være ovale.

Det har været en glæde, at der hos Søværnets personel har været en stor og levende interesse for denne genoptagelse af en smuk gammel tradition. I mange tilfælde har denne interesse givet sig udslag i fremstilling af brev-papir, askebægre, miniaturnaaale o.s.v. med gengivelse af skibsvaabenet.

I tilslutning til ovenstaaende er ogsaa udarbejdet et særligt vaaben til *Det kgl. Danske Fyrvesen*: i et ovalt rødt skjold, kantet af et kabelslaaet guld tov et guld kulfyrr. Vaabenet blev skabt i anledning af Fyrvesenets 400-aars jubilæum 1960. Skjoldfiguren er en stilisering af kulbækkenfyret paa Halskov Fyr, fra Fyrvesenets ældste tid.

H. Konow i Heraldisk Tidsskrift.

Af statistikken for Københavns Havn for aaret 1963 fremgaar det: at der indkom 27.542 skibe — heri ikke medregnet anløb for bunkers, reparation o. l. samt ejheller færgefarten Kbhv.s frihavn—Malmö — med en samlet indgaaet ladning paa 8.635.304 tons.

I samme aar var der ialt for Knippelsbro og Langebro ialt 7719 antal oplukninger, broerne blev passeret af ialt 11.333 skibe, og endelig var det gennemsnitlige antal brooplukninger i brotiden paa hverdage: 21,35 pr. dag og 1,45 pr. time.

Fra Hovedbestyrelsen

Ved aarskiftet overbragte formanden Marineforeningens høje Æresformand medlemmernes allerunderdanigste ønsker om et godt nytaar for Majestæten og det kongelige Hus.

Hans Majestæt *Kongen* paalagde Marineforeningens formand at viderebringe til medlemmerne en hilsen og tak samt udtrykte alle gode ønsker for Marineforeningen i det kommende aar.

Som sædvanligt er der udvekslet nyttaarshilsen med *Norges Orlogsforbund*, *Flottans Män* i Sverige, *Danske Soldaterforeningers Landsraad*, *Flyvevaabnets Soldaterforening*, *Søværnets Sergent- og Oversergentforening*, *Soldatens og Orlogsgastens Fond*, *Radiotelegrafistforeningen af 1917*, *Kvindeligt Marinekorps* samt hovedbestyrelsesmedlemmet og afd. i Godthaab paa Grønland, ligesom der ogsaa blev sendt en hilsen til Marineforeningens æresmedlem, Kommandør *G. de Lichtenberg*.

Paa 100-aarsdagen for Hds. kongelige Højhed Prinsesse *Maries* fødsel den 10. januar 1965 lod Marineforeningen henlægge blomster ved Prinsessens mindesmærke paa Langelinie i København. Prinsessen var gift med Marineforeningens første æresformand, Admiral, Hs. kgl. Højhed Prins *Valdemar*.

Fra Generaløjntant, Hs. Højhed Prins *Viggo* har Marineforeningen modtaget:

»Som Søn af Prinsesse Marie vil jeg gerne paa min Søsters og egne Vegne bede Dem modtage vor hjerteligste Tak for den Opmærksomhed, De har vist min Moders Minde.

Hilsen *Viggo*.

Det X nordiske Kammeratskabsstævne afholdes i aar i Frederiksstad i Norge i dagene 21., 22. og 23. maj, og her til indbyder *Norges Orlogsforbund* repræsentanter fra FLOTTANS MÄN og Danmarks Marineforening.

Nærmere oplysninger vil fremkomme i medlemsbladets april nr.

Som sædvanligt skal der her i medlemsbladets første nr. omtales nogle af det nye aars vigtigste programpunkter:

Sendemandsmødet afholdes i Randers paa Helgolandsdagen, søndag den 9. maj 1965, programmet herfor fremkommer i bladets april nr.

Jubilæumstævnet er planlagt til søndag den 29. august med det traditionelle besøg med frokost paa Holmen og eftermiddagsudflugt og middag paa Eksercerskolen i Avderød.

Forsaavidt udforudsete tekniske vanskeligheder ikke melder sig, er udsendelsen af medlemsbladets planlagt med 4 nr. i det kommende aar, og fristen for modtagelse af bidrag til bladet bliver: 25/3 — 15/6 — 15/10 1965 og 10/1 1966 — men skriv hellere referaterne ned umiddelbart efter begivenhederne og send dem ind med det samme, medens stoffet er friskt; billeder bedes paaført navne paa de gengivne personer. Redaktionen modtager meget gerne bidrag fra læsekredsen, men skriv venligst kun paa den ene side af papiret med stor margin og linieafstand, og vedlægges der avisudklip, husk da at paaføre dato og bladets navn.

Udebliver medlemsbladets UNDER DANNEBROG — efterspørg da først paa eget lokaalpostkontor om der ikke her er sket en fejlekspedition — hjælper dette ikke; send da et par ord — eller ring — til Hovedkontoret; men som sagt først: eget postkontor.

Sluttelig erindres om, at Hovedkontoret som sædvanlig altid staar til raadighed med besvarelser af forespørgsler og fremskaffelse af oplysninger, som maatte have medlemmernes interesse. Paa Hovedkontoret haves ogsaa forskellige effekter (Marineslips, -naale og -emblemer m. m.) til forhandling, ligeledes haves et mindre oplag af Mærkatserien samt et meget lille restparti af rigningstegningen til fregatten JYLLAND.

Hovedkontoret vil ogsaa altid være behjælpelig med forslag til foredragsemner og foredragsholdere eller anden underholdning til afdelingerne rundt om i landet.

Den 7/2 fyldte Flottans Mäns *grand old man*, dens ordförande gennem snart 20 aar, Konteramiral *Marc Giron* 80 aar.

Ogsaa fra Marineforeningen skal der lyde en hyldest til vor forstaaende ven, der som de gamle svenske »Flottister«s leder paa saa mange maader ogsaa har virket inspirerende for Marineforeningen, dens arbejde og for de medlemmer, som har lært amiralen at kende gennem møder og stævner.

Vi hilser, lykønsker og haaber paa mange gode aar endnu.
H.deL.

Marineforeningens næstformand, *O. H. Maegaard*, fyldte 10/2 65 aar. Han er velkendt overalt og har været afd.sformand baade i Silkeborg og Hørsholm/Rungsted. Runden af gammel søofficersslægt bærer han i sig en rodfæstet kærlighed til vor Orlogsfleade, hvilket bl. a. faar udtryk i hans arbejde for Marineforeningen. Indenfor hovedbestyrelsen har

han gjort en stor indsats, ikke mindst udadtil gennem Marineforeningens Mærkatserie — intet vil glæde ham mere, end at han snart kunne melde udsolgt og afregnet for alle Mærkater. Senest har han fremskaffet de nye smukke Marineforeningsglas — dem løfter vi til en skaal for vor stadig ungdommelige næstformand.

Fra Kontakt- og velfærdsofficeren for Søværnet, Orlogskaptajn *J. Bilde Jensen*, sendes en hjertelig tak til de af Marineforeningens afdelinger og enkeltmedlemmer, der ogsaa i aar har vist Søværnet interesse ved at købe eksemplarer af »Søværnets juleskaal 1964«. I den forbindelse skal bemærkes, at det er *Søværnets juleskaal*, og det er *Søværnet*, som bestemmer de aarlige motiver; der er nemlig rettet bebrejdelse til *Marineforeningen*, fordi man i 1964 havde valgt fregatten NIELS IUDEL, *Suensons* kommandoskib i kampen ved Helgoland 9/5 1864 — og ikke fregatten JYLLAND til motiv.

Vedrørende JYLLAND er det sidste nye, at skibstømrerlærlingene i Aarhus har erklæret sig villige til at restaurere

fregatten i Ebeltoft havn. De foreslaar, at de som et led i deres uddannelse holdvis faar lov at arbejde paa den gamle fregat.

Lærlingene mener, at de vil faa lært deres fag til bunds ved et saadant arbejde, og de foreslaar, at udgifterne til materialerne dækkes dels af staten dels fra privat side.

Et af Marineforeningens ældste medlemmer baade i alder og anciennitet, *Marinemaleren, Lods Franz Landt* fyldte den 17/1 80 aar.

Landt blev født i Nysted, faderen var fisker, og drengen Franz lærte tidligt det haarde liv paa søen at kende. Da han blev gammel nok, kom han ind i Krydstoldvæsen-

net, sejlede senere med de rigtige sejlskibe paa Grønland og endte i 1909 i Københavns Lodseri.

Igennem de mange aar har Landt med sine dejlige søstykker smykket mange vægge verden over.

Landt er en kendt, trofast og skattet gæst ved sendemandsmøderne landet over, og han er æresmedlem af Gentofte afdeling.

25 aars jubilæer

Under stor tilslutning fejrede *Nykøbing Sj.* sit 25. aars jubilæum (16/10) ved en vellykket fest 24/10.

Afd.sformanden, bagermester *Ebbe Larsen*, Rørvig, rettede en særlig velkomst til fruene *Johanne Jespersen* og *Maren Rasmussen*, hvis mænd havde været foreningens støtter gennem mange aar; ligeledes hilste han Holbæk afd.s formand, fabrikant *H. Dalgaard* og formanden for Nykøbing Skytteforening, konsulent *Laur. Pedersen* velkommen.

Som svar paa et telegram til Hs. Majestæt *Kongen* blev et telegram paa *Æresformandens* vegne fra tronfølgeren, Prinsesse *Margrethe*, modtaget med klapsalver.

I sin historiske redegørelse for foreningen dvælede formanden især ved afd.s indsats for de fra orlogsskibet NIELS IUDEL internerede orlogsgaster, der den 29/8 1943 blev anbragt paa »Grønnehavhus«, og hvorfor man havde modtaget en speciel tak fra Marineministeriet.

Portner *Vald. Thomsen*, som gennem alle 25 aar har gjort et stort arbejde for foreningen, blev udnævnt til æresmedlem, og 4 gode kammerater modtog 25-aarsemblemet.

Fra Skytteforeningen modtoges en gavecheck, og fra Holbæk afd. en lystestage, beregnet paa haardt vejr i Marinestuen. Portner *Vald. Thomsen* fik overrakt en gave fra bestyrelsen, og han fortalte muntre minder fra de første aar.

Om eftermiddagen var der ved en reception i Marinestuen modtaget et smukt medaljesæt til en fregatskydning fra kaptajnøjntant *B. C. Larsen*, Rørvig, og et bordflag fra kontrolass. *N. P. Bang*, ligesom der kom flere blomsterbuketter og telegrammer.

— og en saadan fest kunne naturligvis kun slutte med dans til langt ind i hundevagten.

☆

Sønderborg afd. fejrede 17/11 sit 25 aars jubilæum ved en hyggelig reception, hvor der udover bestyrelsesmedlem-

mer ogsaa var mødt 6 25-aars jubilarer, der alle fik overrakt 25-aarsemblemet.

Borgmester *A. Andersen* bragte hilsen og blomster fra byen, garnisonskommandanten, oberstløjtnant *Aagaard Petersen*, lovede Marineforeningen al mulig støtte, herunder husly ved møder og større arrangementer, og overlod afd. en bordflagstang med indskriften: »Kvartermestermessen NIELS IUEL«.

Medlem af Hovedbestyrelsen, fabrikant *M. Burchardt*, bragte hilsen fra Hovedbestyrelsen og overrakte dennes gave: en baadsmanspibe med kæde og emblem, idet han opfordrede til aktivt arbejde og forøgelse af medlemstallet. Redaktør *Refslund* fra de samvirkende Soldaterforeninger gratulerede, og i mindet om den svære besættelsestid skænkede han nogle eksemplarer af hæftet »Nogle dage i November«. Garderforeningens formand, *T. Sander Larsen*, overrakte en fanepilade i sølv og indbød til samarbejde Soldaterforeningerne imellem. Endelig overbragte overbetjent *Brødegaard Jensen* hilsen og blomster fra 2. Regiments Soldaterforening.

Padborg-Graasten afd. havde telegraferet, og formanden, *A. Schmidt*, oplyste, at der var sendt telegram til Æresformanden. Autoforhandler *Hans Petersen* blev i taknemlighed for hans initiativ ved oprettelsen af Sønderborg Marineforening og hans virke som formand gennem 10 aar udnævnt til dens første æresmedlem.

Inden receptionen var forbi, modtoges genhilsen fra *Kongen*, og senere paa dagen indløb et lykønskningstelegram fra Sønderborg Yacht Club. Alle udgifterne til jubilæumssammenkomsten blev dækket af bidrag indsamlet blandt medlemmerne.

Jubilærende afdelinger i Marineforeningen

Nedenanførte afdelinger inden for Marineforeningen fylder »runde« eller »halvrunde« aar i 1965:

- 45 aar Holbæk 20/5
- 40 aar Lemvig 1/9
Hobro 18/11
Nykøbing Morsø 24/11
Slagelse 8/12
- 30 aar Haderslev 5/8
- 25 aar Fakse og Fakse Ladeplads 4/9
- 20 aar Ærøskøbing 16/3
Marstal 22/4
Gentofte 12/5
Gilleleje 21/6
Søllerød 25/6
Glostrup/Taastrup 27/7
- 10 aar Godthaab (Grønland)

Tilgang af nye medlemmer i oktober kvartal 1964

Aarhus 2, Bornholm 1, Esbjerg 1, Fredensborg 4, Frederikssund 1, Frederiksværk 1, Gentofte 1, Glostrup 4, Helsingør 4, Horsens 1, Hundested 49, Kgs. Lyngby 2, København 2, Nykøbing S. 6, Næstved 2, Padborg 3, Præstø 1, Ribe 1, Skagen 16, Slagelse 1, Struer 1, Svendborg 3, Thisted 2, Tønder 4, ialt 114 medlemmer.

Samtidig er udmeldt 169 medlemmer.

Fra Søværnet

Søværnet har haft et stort antal mænd i udlandet i julen. Paa Grønødal i Grønland har Søværnet 130 mand, medens andre 30 bemande de tre marinekuttere, der gør tjeneste i grønlandske farvande. Chefen i Grønødal er Kontreadmiral *J. Münter*.

Marinedetachmentet Færøerne bestaar af 20 mand, og dertil kommer de omkring hundrede mand, der er ombord paa inspektionsskibet VÆDDEREN, der i julen er paa vagt i færøske farvande. VÆDDERENs chef er kommandørkaptajn *Kaj Bang*.

Søværnet har desuden 11 mand i NATO-hovedkvarteret for marinestyrkerne under Enhedskommandoen, der ligger i Holtenau. Videre er der syv mand ved Nordregionens hovedkvarter i Kolsaas, to mand i Paris og fire mand i Washington.

Minelæggeren FALSTER's skibsvaaben.

Nakskov købstadskommune har adopteret minelæggeren FALSTER, som er bygget paa Nakskov Skibsværft. Det er det første danske orlogsskib, der er bygget i Nakskov siden 1632, da NORSKE LØVE sejlede fra Engelsingborgværftet i Slotø i Nakskov Fjord.

Nakskov har tidligere haft fregatten ROLF KRAKE som adoptionsskib.

Søværnets orlogshjem i Skansegade i Frederikshavn, i den tidligere præstebolig, er indviet i overværelse af repræsentanter for Flaadestation Frederikshavn, Soldatervennekredsen i Vendsyssel, KFUMs soldatermission og flere præster. Blandt de mange taler kan lige nævnes, at en vpl. orlogsgast, *Helge Frandsen* fra FLST Frederikshavn, takkede for det smukke orlogshjem og ogsaa forvalter *Johan Georg Petersen*, formand for Marineforeningens Frederikshavn afd., havde ordet.

Kalundborgs adoptivskib, fregatten ESBERN SNARE, har sendt en sidste hilsen til Kalundborg by. Fregatten har strøget kommando for bestandig og siger Kalundborg tak for mange dejlige besøg og for den interesse, byen altid har vist ESBERN SNARE.

Fregattens chef meddelte i sit brev til Kalundborg byraad, at de souvenirs, som ESBERN SNARE har modtaget gennem aarene paa sin færd overalt i verden, vil blive sendt til Kalundborg som en gave.

Kystbefæstningsanlæggene på Saltholm

Tidens megen tale om Saltholms fremtid som fælles skandinaviske storlufthavn — med bro og/eller tunnel til Skaane og Sjælland — har oplyst, at den lille flade ø øst for Amager nu kun er befolket af ganske faa familier, og det kan snart forventes, at ejerlavets opsynsmand vil være ene tilbage.

I »Forsvarsbroderen« fortæller en gammel Kystartillerist, der paa grund af 1. verdenskrigs mange genindkaldelser med sin rekruttid i 1907 efterhaanden naaede op paa godt 10 aars militærtjeneste, lidt om forholdene paa Saltholm, som paa den tid havde sit største indbyggerantal. Det var da det forlængst nedlagte Kystartilleriregiment bemandede de to batterianlæg paa øen. Da der hverken fandtes vej eller sti derovre, havde man til gengæld et mindre baneanlæg, idet et tipvognstog sørgede for forbindelsen mellem Barakkebatteriet mod nord — det var inden Saltholm Flak Fortet — i Kystdefensionens tid af Søværnet benævnt Flak-

fort — var færdigbygget og *Saltholm Batteri* paa vestsiden ud mod Drogden paa højde med den nuværende Kastrup lufthavn.

»I min soldatertid laa jeg fra 1. verdenskrigs begyndelse, i 2 vintre og én sommer, paa Saltholmsbatteriet, som jo hørte under Kystartilleriet. Besætningen bestod af ca. 40 mand indkaldt mandskab. Vor første chef var preml. *Callisen*, den senere artillerigeneral. Et herligt menneske og en glimrende chef. Som tiden gik, udskiftedes besætningen og kom efterhaanden til at bestaa af en hel del straffegaster fra flere forskellige afdelinger. Ikke alle Vorherres bedste børn, men lutter mandfolk og vel nok de bedste soldater man kunne ønske sig.

Vinteren paa den øde ø var skrap. Uniformen var lidt blandet, træsko, træskostøvler, olietøj, sydvest, strikkede huer og tørklæder, som vi fik fra en damekomité, som kaldtes »Den lille Komité«. Tjenesten var jo nærmest vagttje-

Det var ikke noget egentlig pansertog, der kørte paa Kyst(artilleri)banen paa Saltholm.

neste, om natten med tændt projektør. Til gengæld var sommeren pragtfuld. Fra tidligt foraar stod menuen ofte paa vibe- og maageæg i alle tænkelige tilberedninger. Senere kom maageunger, som var en stor delikatesse. Aal blev der ogsaa fanget en del af. Naar efteraaret kom, fangede vi harer ved at jage dem ud i vandet og løbe ud efter dem. En haard sport i kulden, vi blev jo gennemblødt, men hvem tænkte paa det, det var vi jo hver dag alligevel. Skyde harer var meget strengt forbudt, men fange dem med de bare hænder, det stod der intet sted noget om.

Der var paa en maade nok af adspredelser, og kunne begivenhederne udefra ikke skaffe dem, saa kunne vi da selv. Det første efteraar, vi var paa Saltholm, kom der en storm med et højvande, der reducerede Saltholms 3300 tdr. land til omkring 100, og det havde til følge, at de ca. 6—700 ungmænd, nogle hundrede faar, et par hundrede heste, nogle hundrede gæs, mellem 1 og 2000 harer, som dyrelivet paa Saltholm i sommer og efteraaret bestod af, alle opholdt sig paa de dele af øen, som var over vandet. Mange dyr druknede. Saa var der den engelske undervandsbaad, E 13, der strandede en nat paa Svaneklapperne sydøst for Saltholm, og som tyskerne beskød og dræbte 14 mand. Da viste den blandede besætning sin handlekraft. Da udgikken ved daggry fløjtede alarm, sprang besætningen ud af døre og vinduer, hentede en kasse 75 mm granater i ammunitionsmagasinet, gjorde en kanon klar, ladede den, indstillede den til skydning paa afstand 8100 m (den rigtige afstand) og blev (desværre) af en løjtnant forhindret i at skyde paa den tyske torpedojager. Senere morede tyske vandflyvere sig med at overflyve Saltholm i nogle hundrede meters højde, men det fik basserne dem snart vænnet af

med, da de ganske roligt skød op mod dem med det resultat, at flyverne for eftertiden kom op i anderledes højder.

Denne tid paa Saltholm var jo en meget primitiv tilværelse, men for en ung mand med interesse for naturen, var det en pragtfuld oplevelse, og det er jo saaledes, at med tiden glemmes det ubehagelige først, og alle de gode minder bliver tilbage. Vand fandtes ikke paa Saltholm. Det blev sejlet over i gamle vintønder. Naar det var frisk aftappede tønder, fik teen en liflig aroma. Særlig romtønderne rette tanker hen paa romtoddyer.

Undskyld denne lange udgyldelse, men De ved jo nok, at naar en gl. soldat begynder at skrive om gl. minder, saa løber pennen løbsk. Og nu, hvor disse gamle kystbefæstningsanlæg er væk, Kystartillerigerimentet og efter det Kystdefensionen er ophævede, saa vil alle de gamle orlogsgaster og »kystbasser« ikke tage skade at at læse en gl. kystartillerists minder fra 1. verdenskrig.

J. P. H. Hansen, 335/1907-Kystartilleriet.

Gammel nyttaarstradition til søs -

Som bekendt angives tiden til søs med et slag paa skibsklokken hver halve time, hvad der kaldes: *at slaa glas*.

Naar man er naaet igennem til otte glas, begynder man forfra ved næstfølgende halvtime paany at slaa eet slag, og da de »hele« glas skal slaas med dobbeltslag, bliver f. eks. 7 glas slaaet som 2+2+2+1 slag.

Ordet *glas* menes at komme fra det gammeldags timeglas, sanduret, der blev vendt hver halve time. Da hver vagt oprindelig var paa 4 timer skulle glasset altsaa vendes 8 gange i vagten. Tiden 00—04 kaldtes for hundevagten, 04—08 hed dagvagten, 08—12 og 12—16 var henholdsvis formiddags- og eftermiddagsvagten, derpaa fulgte aftenvagten eller »Platfoden« som det hed i gamle dage til kl. 20 og saa tilsidst førstevagten til midnat.

Og saa er der et gammelt ord, der siger, at sømanden han kan sagtens, han faar 8 glas hver 4. time!

En gang om aaret slaas dog seksten glas eller rettere 2×8 glas, nemlig ved midnat, nyttaarsnat.

Der slaas først otte glas for det gamle aar, som løber ud, og derpaa 8 glas som indledning til det nye aar.

Man har i vor tid fulgt den skik, at samtlige 16 glas slaas af yngste mand om bord, men det er dog ikke helt rigtigt. De 8 glas for det gamle aar skal slaas af den ældste og de paagældende skal tilhøre skibets besætning, altsaa ikke passagerer eller en lejlighedsvis ombordværende sømandspræst eller lignende.

Dersom man ligger til ankers i nærheden af et britisk orlogsskib, vil man bemærke, at glassene paa skibsklokken her naturligvis slaas efter samme regler som hos os, dog med een undtagelse. Naar alle andre kl. halvsv om morgenen slaar fem glas, slaar Engelskmanden *kun eet slag!*

Og hvorfor?

Jo, det er en gammel traditionsbunden skik.

I 1791 laa den britiske Flaade til ankers ved Nore. Skibenes besætninger var misfornøjede og besluttede at gøre mytteri. Det aftalte signal for tidspunktet til mytteriets begyndelse var ved fem glas paa dagvagten, men da mytteriplanerne var røbet over for officererne, ændredes ordren til at slaa *fem* glas til kun at slaa *eet* glas, hvad der skabte stor forvirring blandt »mytteristerne« og hele deres aktionsplan faldt sammen.

Siden den dag slaar den britiske orlogsgast til stadighed *kun eet* glas i stedet for fem glas kl. halvsv hver morgen.

(Delvis efter Sveriges Flotta)

Plan om maritimt museumsterræn i Frederikshavn

Den moderne tekniske udvikling kræver stadig sine ofre, flere og flere idyller gaar tabt til fordel for samfundets mere prosaiske hverdag. I langtidsplanlægningen for Frederikshavn indgaar bl. a. planen om bygning af en ny bane-gaard. Baneterrænet vil derved blive flyttet længere øst over. En banedæmning vil saaledes afskære »Fiskerklyngen« fra sit rette element og sin naturlige udsigt. »Fiskerklyngen«, der vil være velkendt af mange, som har besøgt Frederikshavn, er en lille, idyllisk samling af smaa, lave huse i det væsentlige fra forrige aarhundrede. Enhver, der har gaaet tur gennem »Fiskerklyngen«, vil have følt sig fængslet af dette minde fra en efterhaanden svunden tid, som uden tvivl — hvis der ikke sættes ind — vil blive fortrængt af moderne bygninger og langtidsplanlægning.

Ønsketænkning kan være en interessant beskæftigelse. I *Frederikshavns Avis* har der i december været offentliggjort en plan om et museumsterræn i Frederikshavn i forbindelse med bygningen af en banedæmning. Planen, der skyldes kommunefuldmægtig *Arne Hansen*, en frederikshavner med mange jern i ilden, gaar i det væsentlige ud paa at samle og derved redde ældre og kendte bygninger i Frederikshavn. Paa det opfyldningsomraade, der vil blive mellem den kommende banedæmning og »Fiskerklyngen«, er det meningen — efter omtalte plan — at placere saavel det gamle Krudttaarn kaldet »Martellotaarnet« og den ældre bygning, der gaar under navnet »Tordenskiolds Hus«. Den sidstnævnte bygning vil f. eks. kunne indrettes til en kombination af museum og kro, i lighed med hvad man har gjort på *Ringvé* uden for Trondheim i Norge, hvor der er indrettet »Tordenskiold«-museum. Paa terrænet skulle der endvidere indrettes en del andre ting, f. eks. en fri-luftscene i forbindelse med Krudttaarnet, friboliger for ældre fiskere og bedding for smaabaade m. m.

I Frederikshavn holder man mindet om *Tordenskiold* og *Terje Vigen* i hævd. Den eneste danske by, som søhelten foruden København har haft nogen tilknytning til, er Frederikshavn. Han har saaledes ialt 25 gange ankret op uden for Fladstrand, som Frederikshavn jo hed indtil 1818, to gange endda i perioder paa henholdsvis 19 og 22 dage. Man ved, at Tordenskiold har besøgt herren paa »Ellingegaard«, den tidligere søofficer *Jørgen Bille*, og benyttet Fladstrand som base for sine jagter paa svenske kapere i Kattegat og Skagerak. Alt dette giver den nuværende NATO-flaadebase i byen en tradition at bygge paa. En tradition, som man tilsyneladende er interesseret i at vedkende sig i Frederikshavn. Det er derfor ikke mærkeligt, at der i planen om museumsterrænet indgaar en opstilling af en statue af den bekendte dansk-norske søhelt. I forbindelse med det ønske, der har været fremført her i UNDER DANNEBROG om en flytning af Bissens Tordenskiold-statue ved Holmens Kirke i København, har man været saa dristig at fremføre det synspunkt, at hvis københavnernes fortsat vil gemme og tilsidesætte denne statue, er man da interesseret i den i Frederikshavn, hvor den ville kunne få en naturlig og fremtrædende plads i det evt. museumsterræn! En statue, der skulle repræsentere Terje Vigen-episoden, er man selvfølgelig ogsaa interesseret i.

Det, der nu er de væsentligste hindringer for udførelsen af denne storstilede plan, er vilje og fremfor alt — penge. Initiativet har set dagens lys! Vanskelighederne er store og mange, men har vi fortsat raad til at ofre idyller og kulturværdier, der ovenikøbet vil kunne stimulere turisttilstrømningen.

H. C. Bjerg.

Min første konvojsejlds

En gammel skippers erindringer

Af B. M. JENSEN, tidligere formand for Marineforeningens Hjørring afd. (Sluttet)

Vi maatte ikke stoppe op for at bjerge folk, det skulle jagerne besørge. Senere fik jeg at vide, at der var gaaet 4 mand ned med skibet.

Saa snart jeg var klar over, hvorfra angrebet kom, gav jeg rorgængerorden til »haardt bagbord!«, og skibet var lige begyndt at lystre roret, da maskinen blev stoppet, og første maskinmesteren med sine folk kom farende hen til redningbaadene og begyndte at fire dem af; men jeg fik dem dog stoppet i tide. De troede nemlig, at det var os, der var blevet ramt. Jeg beordrede mester til hurtigst muligt at komme ned og få maskinen i gang igen — og lade den køre alt, hvad den kunne, saa vi omgaende kunne manøvrere og falde af for angrebet. De saa at sige fløj ned i maskinrummet og fik øjeblikkelig skruen i gang igen. Jeg beundrede baade mester og hans folk for den koldblodighed, hvormed de udførte orden.

Mester endte senere sit liv paa en meget sørgelig maade, men det er en anden historie.

Ganske kort tid efter, at russeren var gaaet ned, fik svenske MAGDA en torpedo midtskibs; vi saa en høj vandsøjle skylle hen over skibet paa dette sted, og kort tid efter var skibet i lys lue; vi saa det brænde hele natten.

Selv blev vi gennemrystet ved eksplosionen, og jeg tog talerøret ned til maskinen for at berolige dem der nede i dybet ved at sige, at det ikke var os, der var blevet ramt, og de behøvede nu ikke længere at frygte noget denne gang, for undervandsbaaden havde ikke flere torpedoer klar, og en af jagerne var henne for at overdænge den med dybvandsbomber. Medens jeg talte med mester, kom en torpedo med stor fart løbende op langs siden paa os, men den kunne ikke gøre os noget, da vi allerede var faldet af for den, og derved var indfaldsvinklen blevet for spids.

Dagen efter naaede vi Kirkwall, men med to skibe mindre, end da vi gik fra Bergen.

I Kirkwall fik vi 6 timers hvile, saa maatte vi paa den igen. Ordren lød denne gang paa at afgaa til Cardiff i Bristolkanalen for videre ordre. Vi afgik i en mindre konvoj med 5 skibe ialt og 2 patruljeskibe til hjælp. Rejsen gik nord om Skotland inden om Hebriderne. Vi sejlede i to linier, og mit skib var forrest i bagbords linie.

Vejret var diset med taagebanker kommende strygende ind fra Atlanterhavet. Vinden var vestlig, styrke 2 til 3.

Om formiddagen ved 10-tiden klarede det op, og da saa jeg patruljebaaden ude om styrbord begynde at manøvrere zig-zag, og kort tid efter fik jeg øje paa kølvandet fra en torpedo, der med stor fart nærmede sig. Jeg gav rorgængerorden til »haardt bagbord!«, kaldte udviggen paa bakken midtskibs, og gav signal til den engelske damper, vi havde paa bagbords side, med fløjtesignalen »fare«.

Torpedoen havde kurs lige mod os, og der var ikke andet at gøre end at vente, og det var kun sekunder om at gøre, før den ville ramme, men den passerede lige klar af støvnen og ramte i stedet for engelskmanden under luge nummer 2. En frygtelig eksplosion høstes, og der blev forvirring paa engelskmanden; en lille jolle blev af tre mænd slynget i vandet, de sprang selv bagefter og bjergede sig op i baaden. Den øvrige besætning fik redningsbaadene sat i vandet og bjergede sig i dem. Forskibet sank hurtigt, saa skruen kom op af vandet, og den kørte saa rask som en vindmølle, der

er løbet løbsk, fordi de ikke havde naaet at faa maskinen standset.

Vi styrede sammen med den øvrige del af konvojen, led-saget af patruljebaadene, i zig-zag rundt om det torpederede skib, som ikke med det samme gik til bunds, men laa og flød med det halve af forskibet under vand.

Fra land kom 2 slæbebaade ud og fik fastgjort slæbetrosser om bord og begyndte at slæbe skibet ind mod land ved agterenden. Der var kun 5 sømil ind til kysten.

Men med eet skete der en kraftig eksplosion i skibet, hvorefter det øjeblikkelig gik til bunds saa hurtigt, at slæbebaadene nær var blevet trukket med ned.

Vi fortsatte rejsen sammen med de øvrige skibe i konvojen sydover gennem Nordkanalen, Irskesøen og naaede vort bestemmelsessted Cardiff.

Under sejlads om natten maatte der ikke føres lanterner eller ses lys om bord, og alle fyr i land var slukket. I Cardiff afmønstrede 2. styrmand og 2. mester og rejste hjem. Deres nerver havde svigtet.

Når jeg nu ser tilbage paa disse aar, maa jeg takke Gud og den danske Marine — for den uddannelse, jeg fik der paa Reservekadetskolen — og som indkaldt, tjenestegørende løjtnant, og alle de djærve og gode kammerater, jeg havde under min kommando.

Forenings-Meddelelser

Morsø afd. stod 27/6 ud paa Limfjordens barske vover med M/S FREM, hvis ejer, et medlem, skibsfører Aug. Andersen, havde givet gratis sejlur. Der var dækket kaffebord i lasten og det blev en fin tur, selv om det var varskoet, at stilethæle ikke saa godt egnede sig til skibsbrug.

Odense afd. gav busser den 19/9 til en udflugt til Stige kro, hvor der var skafning og dans paa dækket; en dejlig tur, som alle glædede sig over.

Odense afd. kastede sig 4/10 ud i et hektisk andespil om fremragende gevinster.

Silkeborg afd. samlede sine medlemmer med damer 13/10 til forevisning af film og lysbilleder fra Samsøturen, saa var der ogsaa en film fra Rom, inden man gik i gang med fortæringen.

Aarhus afd. hædrer normalt hvert aar en vpl. orlogsgast paa saavel afdelingens adoptionsskib, depotskibet ÆGIR, som paa Marinestation Aarhus — med et sølvbæger for eksemplarisk opførsel i Søværnet.

Den vpl. paa ÆGIR, korporalselev Allan Fich, fik sit bæger overrakt af Aarhus afd.'s formand, assistent Knud Jakob Birthin, ved en parade om bord den 31/10 under skibets ophold i Aarhus før et tre maaneders skoletog. Efter paraden deltog en repræsentation fra Aarhus afd.'s bestyrelse i en frokost hos skibschefen, kommandørkaptajn V. P. Heise. Aarhus afd. havde iøvrigt stillet et større antal biografbiller til raadighed for de vpl.

Viborg afd. afholdt 26/10 stiftelsesfest med damer i Palæets lokaler, hvor formanden, P. Vindum, viste film inden fællesspisningen.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

Gentofte afd. afholdt møde 11/11 paa Jægersborg hotel, hvor Kommandørkaptajn Thorkel Bjerre meget indgaende og interessant fortalte om søkrigen 1864. Til dette møde havde afd. indbudt alle de medlemmer, der i 1964 fyldte 70 aar.

Kongens Lyngby afd. afholdt 14/11 sit store og berømte andespil med talrige fine gevinster i »Lottenborg«s store nye festsal. Der var 9 spil i serien og ekstraspil — ja, og saa var der jo bal bagefter.

Silkeborg afd. samledes til torskegilde paa Dania 17/11.

Odense afd. gennemførte samme aften det samme program, blot paa »Trafiken«.

Frederiksværk afd. kunne for 2. gang i løbet af faa aar samles for at overlevere »Admiral Carstensens mindebæger« til en hjemsendt vpl., denne gang F. S. Christensen for eksemplarisk opførsel i tjenestetiden i forbindelse med god skydning. Pokalmotageren blev samtidig optaget som medlem af Marineforeningen. Senere paa aftenen fortalte orlogspræst H. Rørskou meget interessant om sine rejser til Grønland og ledsagede sit foredrag med nogle smukke film.

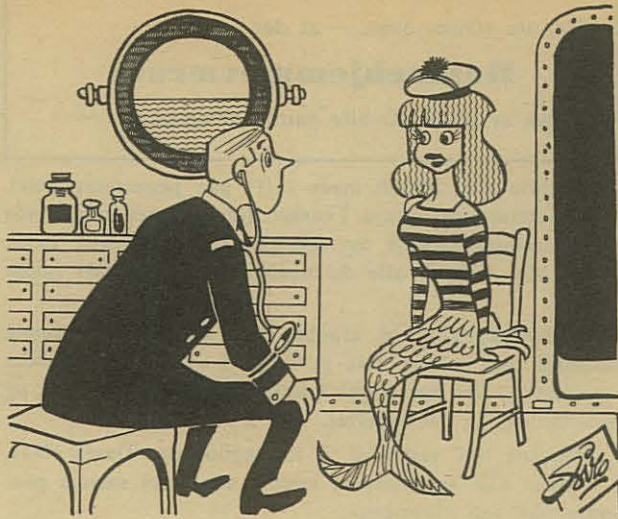
Viborg afd. mødtes 18/11 til Ulkeaften i forbindelse med torskegilde. Mange af kammeraterne havde ordet og berettede om deres oplevelser fra orlogstjeneste, det var en munter og fin aften.

Ved Aarhus afd.'s aarlige mannefest paa Marinekaserne Aarhus den 19/11 var det vpl. teolog N. E. Ettrup, der modtog afd.'s andet sølvbæger for 1964. I den vellykkede fest, der havde god tilslutning fra baade Marinestationens og Marineforeningens side var der to, der glædede Aarhus afd. med deres tilstedeværelse, nemlig — fra Aarhus by raadmand Olaf P. Christensen — og fra Marineforeningens distrikt X, vort hovedbestyrelsesmedlem, formand for Silkeborg afd., Bøgh-Sørensen.

Kerteminde afdelingens nye Marinestue.

Kerteminde afd. har flyttet sin Marinestue til Clausens Konditori og den 21/11 blev stuen indviet ved en skafning for medlemmerne. Hovedbestyrelsesmedlem, E. Fylling, formand for Odense afd. var mødt og bragte en hilsen sammen med et billede af Fregatten JYLLAND. Afd.sformanden, restauratør Due Nielsen, holdt indvielsestalen og ogsaa de mange tilstedeværende damer blev hyldet.

Fra det franske orlogsmaritime blad COLS BLEUS, der ogsaa er organ for de gamle franske orlogsgæsters forening: »Les anciens Marins«, bringes dette lille muntre nyttaarsklip:

Der er pøbet »Syge til doktoren —«, og herunder spørger den unge skibslæge: »— og hvorledes sover De saa?« og svaret er: »— Allid alene, doktor, altid alene —«

Randers afd.s damekomité afholdt pakkefest 21/11 til fordel for julefesten og der var god tilslutning til denne hyggelige familieaften. Der blev spillet lotteri om indleverede gaver, ligesom et par pragtfulde gevinster blev bortloddet ved amerikansk lotteri, der indkom ialt kr. 470,00.

Esbjerg afd. havde 26/11 en »Manneaften« med særdeles god tilslutning. Der blev serveret gule ærter med tilbehør og saa pandekager. Der herskede en ualmindelig god stemning ved bordet, ligesom det efterfølgende kammeratlige samvær havde megen lighed med »gamle dage«.

Morsø afd. afholdt ulkeaften og stiftelsesfest 28/11. Der var det store kolde bord med de smaa lune retter, tilmelding var kun nødvendig for hovmesteren for at kunne vide, hvormange stole der skulle bruges. Thisted afd. var indbudt, og efter skafningen spillede skibssorkestret til dans paa dækket og overhornblæseren lovede at ville gøre sit bedste — bestyrelsen ogsaa ved at bestemme, at dansen var gratis.

Frederiksberg og Gentofte afd. mener at december maaned, nærmere bestemt den 2., er velegnet til det store og heldbringende andespil. Baade i Lindekroen og paa Jægersborg Hotel baskede baade høns, kyllinger, ænder og gæs paa præmielisterne og det første sted var der ogsaa rødvin at vinde. Der var god tilslutning begge steder til en fornøjelig og baade for deltagerne og for afdelingskassererne indbringende aften.

Odense afd.s medlemmer samledes til den traditionelle julespisning paa Trafikken 8/12.

Glostrup/Taastrup sluttede aaret med en hyggelig julestue den 3/12 i den lune kahyt, hvor man delikaterede sig med nogle gode ærter og ikke mindre gode æbleskiver.

Marineforeningens Skyttelav København afholdt juleskydning 8/12, efter skydningen var der præmieuddeling, kammeratligt samvær og skafning.

Københavns afd. afsluttede aaret 1964 med en julehyggeaften i restaurant Kongens Have for afdelingens medlemmer med damer. Som gæster deltog Marineforeningens næstformand Maegaard med frue, samt musikkorpsets dirigent, Ole Stein. Traditionen tro spistes: Gule ærter - pandekager. Sangpianisten Charli Friis underholdt aftenen igennem; der var julegavebytning, som vakte megen jubel og gav en lille forsmag paa julen. Afdelingen havde desuden arrangeret amerikansk lotteri. En rigtig hyggeaften for dem der var til stede.

Kongens Lyngby afd. samlede 15/12 sine medlemmer til den traditionelle »Julestue« i Marinestuen paa »Lottenborg«.

Esbjerg afd. afholdt 27/12 juletræsfest for medlemmer med børn. 103 festklædte børn deltog i festen, som fik et ualmindeligt smukt folrøb.

Randers afd. afholdt sammen med Maskinmestrenes forening en smuk julefest for medlemmerne med husstand den 28/12. Der var besøg af julenissen, godteuddeling og film, ligesom der senere blev danset.

Roskilde afd. afholdt sammen med Sjællandske Livregiments Soldaterforening den 27/12 en vellykket juletræsfest, der var ogsaa baade julenisse og godteposer samt dans om juletræet og senere alm. bal.

Viborg afd. afholdt juletræsfest 28/12, hvor formanden, P. Vindum, talte til de fremmødte 70 børn, som derefter legede med nissen og modtog dejlige godteposer. Senere viste afd.sformanden nogle gode film og festen sluttede med dans for baade børn og voksne.

Randers afd.s legatudvalg uddelte inden jul 24 legatportioner til enker samt syge og andre værdigt trængende kammerater.

Uddeling af Admiral Carstensens Mindebæger i Aalborg afd.s Marinestue. Fra venstre: Næstformd. Red. Samuelsen, afd.sformand, medlem af Hovedbestyrelsen, Arne Sørensen, vpl. maskinmester Ejvind Mortensen, mindebægerets modtager, aarets fregatkaptajn, kølemontør S. Hyltoft.

Aarhus afd. afholdt 30/12 sin traditionelle julefest, som i aar var flyttet til vor nye marinestue paa »Søsporten«. Tilslutningen var overvældende — 72 børn med forældre og bekendte deltog, og trods visse begyndelsesvanskeligheder forløb festen særdeles vellykket. Den store tilslutning, 8 børn rigere end sidste aar paa »Royal« er maaske et vendepunkt, idet afd. siden den første julefest paa

»Royal« har haft vigende tilslutning, og dette var saaledes en afgørende aarsag til anførte begyndelsesvanskeligheder.

Gentofte afd. indledte 6/1 det nye aar med et møde, hvor Marineforeningens landssekretær, fuldmægtig *Honnens de Lichtenberg* holdt et interessant og levende foredrag om »Larsen fra 64« — en fyrskippers sælsomme oplevelser til vands og til lands — om en ganske enestaaende mand med store nationale interesser, deltager i begge slesvigske krige o. m. m. Det meget fængslende foredrag havde samlet mange interesserede tilhørere.

Glostrup/Taastrup svømmede 7/1 sammen med en herlig nytaarstorsk glad ind i det nye aar. Landssekretæren causerede om spisevaner og sundhedspleje i de gamle orlogsskibe m. v. Hygge og stemning som sædvanlig.

Kongens Lyngby lod 9/1 en god nytaarstorsk vederfares al retfærdighed ved en udmærket kammeratskabsaften i Marinestuen.

Ringkjøbing afd. afholdt 9/1 sin traditionelle nytaaersfest, der begyndte med skafning, hvortil der var 62 deltagere, senere kom der endnu flere kammerater med deres damer til, da dansen begyndte.

Københavns afd. klarede sig 13/1 gennem en fin forloren skildpadde og kunne derpaa lytte til Overfenrik *Røges* interessante beretning om sine oplevelser som sanitetsmand i Congo under FN. Der blev vist nogle pragtfulde billeder fra forskellige udflugter i det fremmedartede land og vi hørte om julen under tropesolen. Det var en meget vellykket aften. Til de, der agter at deltage i skafningen før mø-

derne, henstiller bestyrelsen om at tilmelde sig i tide, ellers er det svært for restaurationen at beregne kuvertantallet.

Odense afd. drog 19/1 med opvarmet rutebil til *Bogense* for at deltage i denne afdelings særdeles vellykkede torske-gilde — busturen blev tilmed betalt af afdelingen, men saa udgik ogsaa den ordinære kammeratskabsaften, der var fastsat til 12/1.

Sønderborg afd. mødte til vinterfest 30/1 paa hotel »Sønderborghus«.

Frederiksberg afd. samledes 31/1 til et hyggeligt frokost-møde i restaurant »La Ronde«.

Glostrup/Taastrup afd. afholdt *admiralforsamling* 4/2. Af formandens beretning fremgik bl. a. fl.: Medlemstal pr. 31/12 1964 139 (i 1963 138), formuen var paa godt 4000 kr. og mødedeltagelsen havde svinget mellem 28 og 30 (21 eller 22) og ret mange flere kan der heller ikke rummes til spising i afdelingens lille hyggelige kahyt. Paa grund af manglende tid blev *Onsbjerg* som formand afløst af værkmester *Villy B. Christensen* efter i en lang aarrække paa mønster-værdig maade at have ledet denne udmærkede afdeling.

Randers afd.s Marinestue har hidtil haft til huse paa restaurant GUDENAA. Paa grund af ejerskifte og den deraf følgende ændring af lokalerne er Marinestuen nu flyttet til *P. Smeds Hotel i Burchesgade*, hvis indehaver, restauratør *P. Jensen* har givet stuen husly. Endnu er Marinestuen ikke færdigmonteret, men det tegner til at blive et hyggeligt samlingssted for medlemmerne og for andre med maritime interesser.

Dato _____

Bestillingsseddel

paa Marineforeningens glas

Kgl. Hofleverandør

Oluf Brønnum & Co.

Holbergsgade 8, København K.
(telefon MInerva 8750)

bedes pr. efterkrav sende _____ stk.

Marineforeningsglas a kr. 7,75

i æske med _____ stk.

(æskerne kan rumme fra 1 til 12 glas)

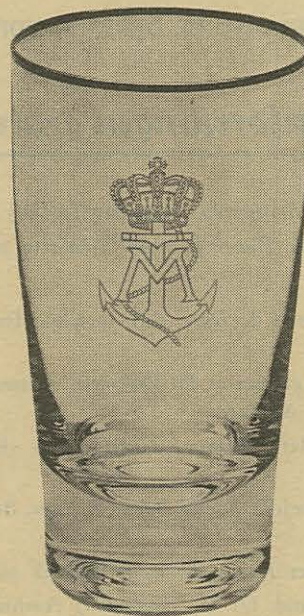
Navn: _____

Adresse: _____

(Skriv tydeligt — helst blokbogstaver)

Marineforeningens

glas

(Model 1964)

Aalborg afd.s mangeaarige medlem, kgl. fuldmægtig *Laue Holm*, afgik 18/11 ved døden. I en lang aarrække var han en sikker mand ved Sendemandsmøderne, og med ham er en kendt skikkelse indenfor Marineforeningen gaaet bort.

Gentofte afd.s medlem, købmand *M. Salbo*, Charlottenlund, er afgaaet ved døden.

Esbjerg afd.s mangeaarige medlem, skibsfører i D.F.D.S. *Arnold P. Jensen*, døde 20/11 umiddelbart før han skulle gaa paa pension. Under krigen sejlede han udenfor spærringen, og tiden her havde slidt ham op, men han glædede sig til nu at komme i land. Kaptajn Jensen var højt dekoreret for sine farefulde sejlads under krigen. Marineforeningens flag blev sænket over hans grav som en sidste hilsen.

Viborg afd.s medstifter, formand fra 1942 til 1948 og afd.s eneste æresmedlem, restauratør *John Christensen*, afgik 2/12 ved døden, og derved har afd. mistet en god kammerat, der gik meget ind for Marineforeningen.

Esbjerg afd.s medstifter, havnefoged *P. Ingor Nielsen*, gik 8/12 bort i en alder af 77 aar. En trofast kammerat, et stille og beskedent menneske, dygtig og afholdt, er det minde havnefoged Nielsen efterlader sig, og ved hans begravelse vist ham den sidste ære, da afd.s smukke flag blev sænket over graven.

Københavns afd. har ved lokomotivfører *H. O. Jensens* død 17/12 mistet et medlem, der blev indmeldt ved afd.s stiftelse 1/5 1914. Han mødte flittigt og trofast til møderne og bar siden jubilæet 50-aars emblemet. Efter en svær sygdom var han atter mødt frem igen, men desværre kun saa kort — det var en kammerat, som vil blive savnet i kredsen.

Hals afd.s medlem, fiskeskipper og baadformand i Redningsvæsenet *Lars Sørensen*, Dm., døde 20/1 84 aar gammel og blev begravet 26/1 med fuld honnør, flag og æresvagt.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Marineforeningen gratulerer

1964

- 16/12 *Charles Christensen*, Kongens Lyngby afd., 70 aar.
29/12 Fuldmægtig *Henri Hansen*, Gentofte afd., 70 aar.

1965

- 3/1 Maskinmester *L. Dørr*, tidl. formand for Aarhus afd., 70 aar.
6/1 Blikkenslagermester *Fr. Petersen*, æresmedlem af Holbæk afd., 80 aar.
10/1 Fiskehandler *Arthur Christensen*, Randers afd., 60 aar.
16/1 Maskinarbejder *Svend Baaoe Baagar*, Svendborg afd., 60 aar.
17/1 Værkmester *Henry Nielsen*, Holbæk afd., 50 aar.
20/1 Lodsformand *O. G. Andersen*, Aarhus afd.s æresmedlem, 75 aar.
24/1 Havnefoged *Niels Bergmann*, Hals afd., 50 aar.
25/1 Optiker *Scheel Poulsen*, Randers afd., 70 aar.
30/1 *E. R. Riisgaard*, Glostrup/Taastrup afd., 65 aar.

- 2/2 Fiskeskipper *Hans Johansen*, Svendborg afd., 70 aar.
4/2 Fisker *Peder Nielsen*, Ringkjøbing afd., 65 aar.
10/2 Skræddermester *M. Larsen*, Københavns afd., 70 aar.
17/2 Brødrene bager *Erik* og maskinarbejder *Kdi Dillev*, Aarhus afd., 50 aar.
19/2 Barbermester *A. M. Hansen*, Struer afd., 65 aar.
21/2 Kommunaldirektør *J. Andresen*, Glostrup/Taastrup afd., 70 aar.
24/2 Skibsfører *Karl Johannes Hansen*, Lundeberg, Svendborg afd., 70 aar.
26/2 Strandfoged *Axel Sørensen*, Hals afd., 50 aar.
26/2 Lokomotivfører *C. K. Christensen*, Struer afd., 80 aar.
2/3 Lokomotivfører *G. Raarup*, Aarhus afd., 80 aar.
9/3 Skibsfører *M. Husfeldt*, Svendborg afd., 60 aar.
15/3 Værkfører *Chr. Secher*, Glostrup/Taastrup afd., 70 aar.
17/3 Røgeriejer *C. Worm Mortensen*, Svendborg afd., 60 aar.
18/3 Konfekturhandler *Fr. Th. Frederiksen*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
19/3 Mekaniker *C. W. Christensen*, Nordre Havn, Svendborg afd., 70 aar.
26/3 Skibsmægler *Aa. Andersen*, Struer afd., 75 aar.
28/3 Fuldmægtig *P. H. Hollenbo*, Aarhus afd., 50 aar.
30/3 Overportør *Rs. C. Rasmussen*, Holbæk afd., 75 aar.
5/4 Maskinmester *Axel V. Nielsen*, Frederiksberg afd., 75 aar.
5/4 Maskinmester *C. Frode Hansen*, Aarhus afd., 65 aar.
10/4 Skibsreder *Svend Pedersen*, Svendborg afd., 50 aar.
21/4 Sejlsmagermester *K. Rønne Mortensen*, Randers afd., 50 aar.
29/4 Ølkusk *Arne Petersen*, Svendborg afd., 50 aar.
30/4 Brandmand *Palle Bay Johansen*, Aarhus afd., 50 aar.
12/5 Bandagist *S. E. Fischer*, Aarhus afd., 75 aar.
16/5 Lagerarbejder *Jens Engelhard Carlsen*, Randers afd., 65 aar.

PS. Interessen for rubrikken: »Marineforeningen gratulerer —« tiltager stadig, men meddelelserne hertil skal komme fra afdelingerne eller enkeltmedlemmer, mange afdelinger sender saaledes fødselsdagslister forud ind for halve eller hele aar, hvad man er velkommen til.

Det ville dog lette redaktionen meget, dersom disse oplysninger blev fremsat i samme rækkefølge, som de trykkes (se ovenfor): 1) dato, f. eks. 2/4 — ikke 2. april, 2) vedkommendes stilling, 3) navn, 4) afdeling (evt. formand, æresmedlem o. l.) og 5) det runde tal — og disse er: 50 - 60 - 65 - 70 - 75 - 80 - 85 - 90 o.s.v. — Guld- og sølvbryllupper samt andre familiefester er der desværre ikke plads til, saadan som fødselsdagskalenderen vokser. *Red.*

Nye flag

Tre nye flag hejstes den 2/12 1964 for første gang foran FN's hovedkvarter i New York, nemlig *Malawis*, *Maltas* og *Zambias*. Disse tre lande var dagen før blevet indvalgt som FN's medlemsstater nr. 113, 114 og 115.

Malawis flag har tre vandrette felter: sort, rødt og grønt. I midten af det sorte felt findes en opgaaende sol i orange. Sort repræsenterer Afrikas folk, den stigende sol det gryende haab og hele kontinentets frihed, rødt symboliserer de

afrikanske frihedsmartyrs blod og grønt Malawis evigt grønne natur.

Malta's nationale symbol består af to lige store lodrette felter i hvidt og rødt. I den øverste venstre sjettedel af det hvide felt afbildes i sølv med guldkanter det Georgkors, som kong George VI af Storbritannien skænkede Malta i 1942 som anerkendelse af det maltesiske folks tappehed under den anden verdenskrig. Rødt og hvidt er Malta's traditionelle farver. De blev givet øen af den normanniske greve Roger I, der besatte Malta i 1090.

Malta, den gamle Johanitterordens faste borg i Middelhavet, havde i ældre tider et andet flag, der mindede en del om Dannebrogflaget. Det var et rødt-hvidt ligedelt korsflag og for at undgå forveksling førte danske middelhavsfarere Kongens gyldne navnechiffer midt i korset i det danske flag. Danmark betalte nemlig gennem en lang aarrække en årlig tribut til Barbaresktaterne i Nordafrika for fri og uhindret besjling af Middelhavet. Dette danske flag med Kongens navnechiffer, som ses paa mange gamle skibsbilleder, blev dog misbrugt af mange skippere, der enten ikke længere eller overhovedet ikke havde befaret Middelhavet, og bestemmelsen om navnechifferet i koffardiflaget af 1804 blev ophævet i 1867 — dels havde Danmark sluttet en varig fred med Barbaresktaterne, dels var Malta kommet under britisk overherredømme og fik nu et flag med et særligt vaaben i unionsflaget og i *Blue Ensign* (Statstjenesteflaget), men dette flag er nu afløst af det ovenfor beskrevne.

Zambias flag består af et grønt felt. I den nederste del findes et parti med tre lodrette baand i rødt, sort og orange. Midt over dette ses en orangefarvet flyvende fiskeørn. Rødt symboliserer frihedsbestrebelse, sort Zambias folk, orange landets mineralrigdomme og grønt dets naturrigdomme. Den flyvende fugl er et symbol paa Zambias frihed og evne til at hæve sig over landets problemer.

Bog anmeldelser

Marinens Bibliotek 1765—1965 .

I smukt udstyr forelæst ved Marinens Biblioteks jubilæum den 3/1 1965 en af Kommandørkaptajn J. Teisen udarbejdet historisk redegørelse for bibliotekets virksomhed, personel m. m. gennem de to århundreder. Bogen, der er udstyret med smukke og interessante illustrationer, fastslår det maritime biblioteks stilling som et betydningsfuldt specialbibliotek blandt vore videnskabelige bogsamlinger, og det er værd at bemærke sig, at MAB gennem folkebibliotekerne samt ved direkte udlaan står åbent for alle interesserede.

G. Honnens de Lichtenberg: LARSEN FRA 64. (Marinehistorisk Selskabs skrift nr. 8. — Ejnar Munksgaard. — Kr. 15,-).

En af de sidste dage i hundreåret for vor sidste kamp for Sønderjylland udsendtes dette skrift, der er en beretning om en god, dansk mand, *Peter Johan Larssen*, der — skønt løjtnant og kanonbaadschef i aarene 1848—50 — af fædrelandskærlighed meldte sig som frivillig artillerist i Arméen 1864 for at faa lov til at forsvare sit land, da Søværnet dengang ikke mente at have brug for ham. Skønt saaledes *landsoldat* kom størstedelen af hans krigsdeltagelse i 1864 dog til at foregaa paa eller ved søen — dels ved Minetjenesten i Alssund og dels i Aarøes Streifcorps.

Skriftet, der for en stor del er baseret paa hans egne optegnelser, omfatter hele hans begivenhedsrige liv, men omhandler dog — foruden aaret 1864 — især hans deltagelse i Krigen 1848—50, hans tid som fyrskibsfører i Læsø Rende og Drogden og endelig hans interesse for sejlsport, der gjorde ham til medstifter af *Kongelig Dansk Yachtclub*.

Det, der navnlig gør hans optegnelser interessante, er de mange iagttagelser, detaljer og glimt af livet, som det dengang levedes i krig og fred — og maaske ikke mindst det smukke billede de tegner af beretterens personlighed og hans kærlighed til sit land.

Med åbent sind og med realistisk syn paa krigsførelsen, men ogsaa med et vaagent og nu og da kritisk blik, deltagter *P. J. Larssen* i begivenhederne og tager initiativet, hvor det er ham muligt og hvor hans beskedne stilling tillader det.

Det tjener skriftets forfatter til ære, at han gennem adskillige aars ihærdigt arbejde har fremskaffet, sorteret, kontrolleret og kritisk udvalgt dette stof, som han nu her paa saa smuk en maade og i overskuelig form har fremlagt for offentligheden.

R. Steen Steensen.

Søfartens Bibliotek

har udsendt sin årsberetning for 1963/64. Biblioteket sender bøger til alle danske handelsskibe samt til Søværnets skibe og andre statsskibe. Ialt 31.128 bind er ombord, og i en statistik, der er udført paa basis af laanetallene fra 203 skibe, viser, at der i disse har været næsten 58.000 udlaan. Biblioteket har netop i sommer fejret sit 25-års jubilæum, og til et oprettet jubilæumsfond modtages stadig bidrag. Samtidig udsendtes et jubilæumsskrift redigeret af kontorchef *Kaj Lund*.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad

Teglgårdshaven . Tlf. 1986

Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus

Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

Med denne grimasse
ku' hans ansigt ikke passe
til Marineforeningens glas

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. Haagensen
 JUVELER, GULDSMED & GRAVØR
 St. Torv 8 - Telf. 270

ESBJERG

Claus Sørensen
 Esbjerg

H. J. Christensen & Søn
 VAADBINDERI OG TOVTØRRERI
 ESBJERG

»Hotel Spangsbjerg«
 Mødested for marineforeningens
 medlemmer
 ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen
 Skibsbyggeri
 ESBJERG TLF. 2053

FREDERIKSHAVN

ELECTRA ¹/_s
 Elektroinstallatørfirma
 Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard
 Kolonial & skibshandel
 Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN
 Teknisk maskinforretning
 SKIBSARTIKLER - OLIE TLF. 900

Einer Sørensen
 STEVEDORE
 Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET
SVENDBORG
 SKIBSVÆRFT

Carl Antonsen

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen
 & Kryger INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aaens Vaadbinderi
 Hirtshals - Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen

Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod

Betjening dag og nat - Tlf. Hirtshals 11

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET
 N. A. CHRISTENSEN & CO.
 Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“
 RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinstue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**Aut. installatør Tlf 41345
Skibradio, sendere og pejleantægSejl, flag og presenninger
Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLE

^A/_s Vejle Mælkekompani
 Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
 Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., ekspeditionstid
 daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.
 Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.

Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEMBER AF
 FORENINGEN AF DANSKE
 UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

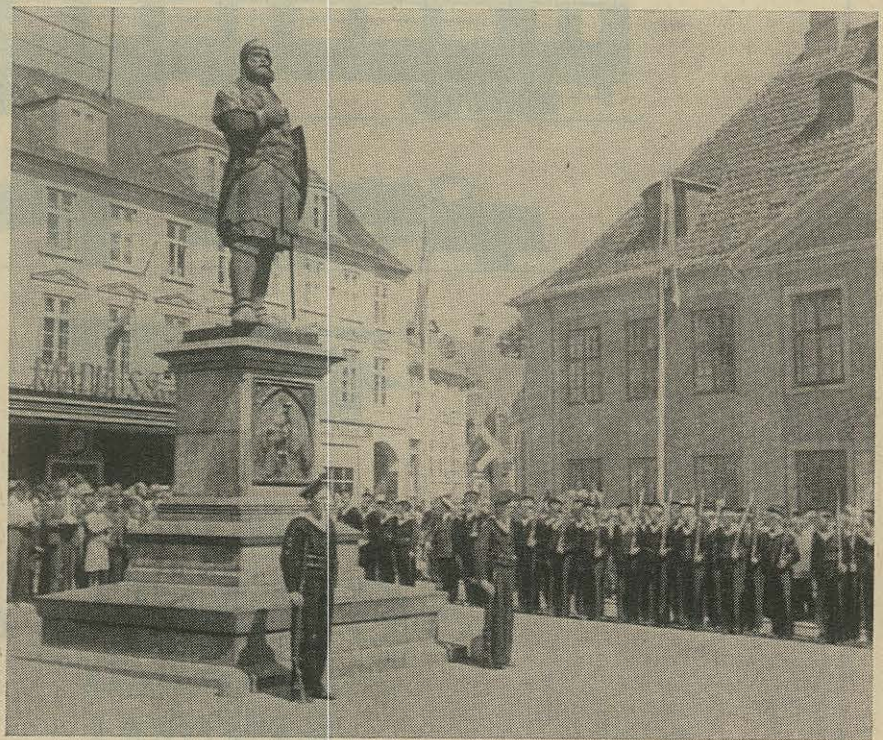

UNDER DANNEBROG

**ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART**

**Hefte 2 - April
52. aarg. - 1965**

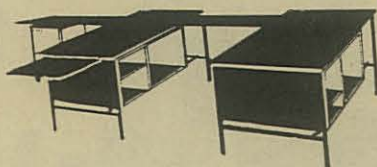
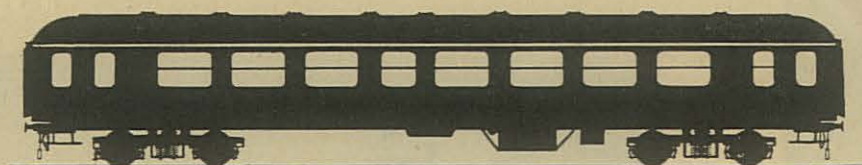

Fra fregatten NIELS EBBESENS adoption i 1946.
Paraden foran Randers' raadhus ved folkeheltens statue den 13. juli.

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

Brug Randers Reb

VOGNFABRIKKEN
SCANDIA
AKTIESELSKAB
RANDERS

Sendemandsmødet 1965

Paa Helgolandsdagen, søndag den 9de maj, samles Marineforeningens mange repræsentanter fra nær og fjern til Sendemandsmøde i Randers.

I aar bliver det for første gang under den nye formands ledelse, og intet kan være mere opfortunt, end at dette møde i aar holdes i Gudenaastaden, idet Kommandørkaptajn *Kai Hertz* selv er »Randusianer«, ja, det er et meget svært navn for de gode folk i og fra Randers by.

Ligesom i fjor i Odense vil virkningen af de i 1963 reviderede love for Marineforeningen med deres grundgaaende ændringer af foreningsledelsens struktur formentlig ogsaa i aar kunne spores gennem det kommende Sendemandsmødes forhandlinger. Den nu lovfæstede distriktsordning har naturligvis fremmanet forskellige større og mindre organisationsproblemer, som indgaaende er blevet drøftet indenfor Hovedbestyrelsen. Men da de nugældende love saa at sige er *Kai Hertz'* værk, saa har ingen med bedre grundighed og omhu kunnet tilrettelægge deres indgriben i Marineforeningens daglige liv end vor formand. Han har personlig ydet en overordentlig betydningsfuld indsats for, at nyordningen paa letteste maade har kunnet glide ind i Marineforeningens daglige liv.

Sendemandsmødet i Randers bliver desværre ogsaa et afskeds møde med Marineforeningens mangeaarige afholdte Hovedkasserer, Orlogskaptajn *Janus Sørensen*. For sidste gang vil *Janus* bestige talerstolen for regnskabsaflæggelse — og ikke mindst for at mane til en bedre og hurtigere

afvikling af det omtaalelige kontingentproblem, som altid og kun naturligt har ligget ham stærkt paa sinde.

Helt fra sine unge dage har *Janus Sørensen* været et interesseret medlem af Marineforeningen, som han baade i skrift og tale gang paa gang har delagtiggjort i sine mange forskelligartede oplevelser gennem et langt og begivenhedsrigt sømandsliv. Her skal blot nævnes: Undervandsbaadspioner (DYKKEREN 1916), *Flyveskolens* første elevhold 1912, lærer om bord i skoleskibet KØBENHAVN, geodætisk opmaaler med et mangeaarigt alsidigt virke paa Grønland, senest som orlogskaptajn og chef for slædepatruljen SIRIUS m. m. Trods sin høje alder, som ikke synes at præge hans slanke skikkelse og friske fremtræden, saa har *Janus Sørensen* meget levende taget del i Marineforeningens arbejde, ikke mindst som en meget paapasselig Hovedkasserer, der med dyb bekymring har tænkt over og talt om foreningens svage svage økonomiske basis; ganske særlig har den langsomme kontingentindbetaling fra afdelingerne bekymret ham dybt.

Det er dog ikke alene ude omkring, at vor gode ven vil blive savnet. Indenfor de daglige arbejdskammerater i Hovedbestyrelsen og dettes forretningsudvalg vil vi savne og til lange tider mindes hans trofaste indsats i foreningsarbejdet; hans kærlighed og interesse for det danske Søværn har givet ham lyst og kraft til helt op i en meget høj alder at gøre et betydningsfuldt arbejde for Marineforeningen, hvor han vil blive mindet og husket som den helt rigtige Marineforeningskammerat. Red.

Randers og Marineforeningen

Overalt i Danmark kendes det udbredte turist-slogan: *Randers — byen ved de 13 landeveje*, men trods dette udprægede indlandssynspunkt, nævnes Randers langt tilbage i historien som byen ved den lange indre vandvej gennem Jylland: Gudena—Randersfjord, og alle husker vi jo denne bys nationalhelt, *Niels Ebbesen*, ridderen af Randersbro.

Vandvejen *Gudena—Randersfjord* har gennem aarhundreder haft betydning for den driftige handelsby, saaledes bl. a. gennem den forlængst ophørte kaagfart fra Randers til Silkeborg ad Gudenaens snoede løb, som i 1861 forceredes af Silkeborgs navnkundige hjuldampskib HJEJLEN paa rejsen fra byggeværftet: Burmeister & Baumgarten (nu Wain) paa Christianshavn, den gamle skudes — i dag Danmarks ældste dampskib — eneste sejlads i rigtigt saltvand.

I vore dage er den anden og nordligere del af denne vandvej til gengæld stærkt trafikeret af kraftige maskindrevne skibe af forskellig størrelse, der gennem Randersfjord staar ind til byens moderne havneanlæg, derfor hedder det i dag: *Randers — hvor søvejen møder 13 landeveje*.

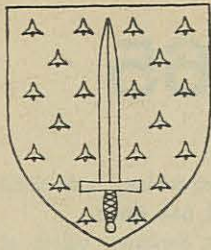
Og hvad var da naturligere, end at der i denne havneby inde i landet opstod en Marineforeningsafdeling, der siden

F. Schytte Hansen,
formand for
Randers afd.

sin oprettelse i 1919 har været banebrydende paa forskellig maade. Marinestueideen, som har saa overvældende betydning og har vundet saa stor tilslutning indenfor Marineforeningens mange afdelinger, stammer saaledes fra Randers. Efterhaanden findes der et meget stort antal af disse Marinestuer, der sine steder har udviklet sig til hele smaa maritime museumsstuer, rundt om i landet som naturlige samlingssteder for de gamle orlogsgaster.

Ogsaa skyttelavstanken har sin rod i Marineforeningens *Randers afdeling*.

Fregatten
NIELS EBBESEN's
skibsvaaben

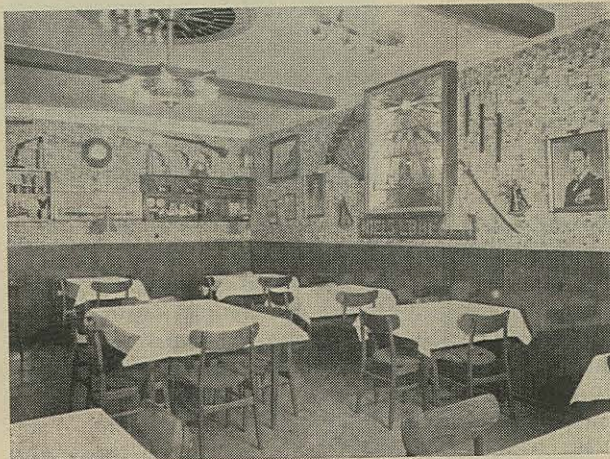
Ligeledes fandt den første adoption af et dansk orlogsskib sted i Randers by i samarbejde med den lokale Marineforening. Det blev ganske naturligt fregatten NIELS EBBESEN, der blev knyttet til den by, der saa intimt er forbundet med denne kendte folkehelt. Desværre er fregatten, som altid med særlig glæde blev modtaget i Randers, nu udgaet af Flaadens tal.

Marineforeningen i Randers var gennem en lang aar-række præget af sin utrolig energiske formand fra 1927, Sejlmagermester Chas. Mortensen, der havde været i bestyrelsen siden afdelingens oprettelse. Fra 1944 til sin død i 1960 var Chas. Mortensen tillige medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse. I 1955 blev han som afdelingsformand afløst af Overmaskinmester G. Fich og udnævnt til afdelingens æresformand. Fichs virke var mere kortvarig, men ikke mindre betydningsfuldt. Imidlertid tvang sygdom ham til i 1961 at søge afløsning, og det blev den nuværende formand, Frisørmester P. Schytte Hansen, som overtog roret.

Randers afdelingen har i aar faaet overdraget det ærefulde hverv, at være vært ved dette aars Sendemandsmøde, og det er en særlig glæde for os, da Marineforeningens nye formand, Kommandørkaptajn Kai Hertz, for første gang saa dagens lys her i »Laksestaden« og har traadt sine børnesko i denne by. Vi benytter derfor lejligheden til ganske særlig at byde vor nye formand hjertelig velkommen, vi kender ogsaa Kommandørkaptajnen fra tidligere besøg her som chef for vort adoptionsskib NIELS EBBESEN.

I haab om, at vi maa faa et godt møde med nogle hyggelige kammeratlige timers samvær, ønsker vi, at saa mange kammerater med deres damer, som muligt vil komme til Marineforeningens Sendemandsmøde i Randers, og de skal være hjertelig velkomne.

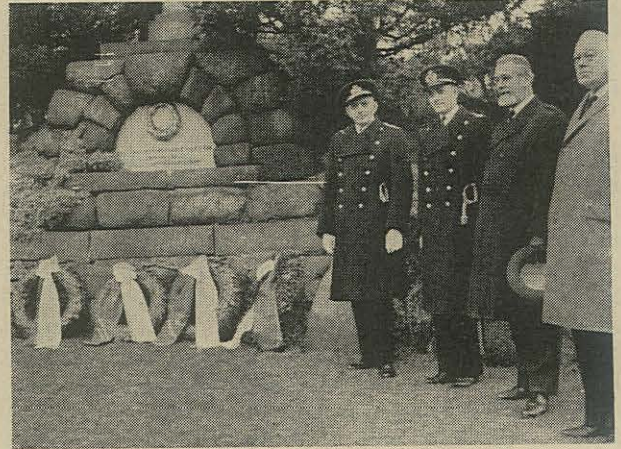
Med kammeratlig hilsen
Schytte Hansen.

Randers afdelingens nuværende Marinestue.

Fra Hovedbestyrelsen

Paa mindedagen for Slaget paa Rheden den 2. april 1801 henlagde Chefen for Flaadestation København, Kontreadmiral H. J. Bahnsen, Formanden for Marineforeningen, Kommandørkaptajn K. Hertz, Kaptajnløjtnant J. L. Winther som repræsentant for Søe-Lieutenant-Selskabet samt Vagtmester Kaj Nielsen for Kystartilleriforeningen kransede ved kæmpehøjen paa Holmens kirkegaard.

Kransenedlægningen paa Holmens Kirkegaard
den 2. april 1965.

Den 9/4 har Marineforeningen ladet henlægge krans ved Mindeankret i Nyhavn.

Marineforeningens Hovedbestyrelse holdt 6/3 sit ordinære foraarsmøde, og det var mange forskellige emner, der blev behandlet paa dette udprægede arbejds-møde.

Den 13/3 afholdtes distriktsmøde i Skive, det var distrikt XI's repræsentanter, der denne dag stævnedes til byen. Her bød formanden Th. Skaaning fra Ringkjøbing velkommen. hvorpaa han redegjorde for arbejdet og spørgsmaalene indenfor Hovedbestyrelsen, ikke mindst blev dennes kontingentrestancelister kommenteret livligt. Derpaa redegjorde de fremmødte afdelingsformænd for arbejdet i afdelingerne og planerne for fremtiden, og alle udtalelserne var præget af optimisme. Mødet, der som sædvanligt forløb med godt humør, sluttede med en hyggelig fællesspisning.

Distrikt I, Sjælland Nord, afholder distriktsmøde den 25/4 paa hotel »Kronprinsen« i Hillerød.

Grenaa afdelingens 50 aars jubilæum

50-aars jubilæumsfesten 20/2 blev i alle maader vellykket. Lørdag morgen lagde bestyrelsen blomster paa seks æresmedlemmers grave paa Grenaa kirkegaard: Opsynsmand Chr. Rasmussen, Opsynsmand Marius Sørensen, Fiskeeksportør A. P. Kirk, Vognmand Rasmus Jacobsen, Glarmester Chr. Petersen og Tobakshandler Peter Kirk.

Ved middagstid var der reception i formanden, Vognmand Niels Jacobsens hjem, hvor en del gæster deltog i en frokost sammen med bestyrelsen. Afdelingen modtog i dagens løb et væld af blomster og gaver, og blandt gratulantterne var repræsentanter fra en lang række firmaer med tilknytning til havnens og søens folk samt endvidere fra foreningslivet i Grenaa. — Ved frokosten blev der talt af formanden Niels Jacobsen, festudvalgets formand, Repræsentant K. K. Hansen, den tidligere Havnefoged H. A. Arvid, Kommunalarbejder Ludvig Rasmussen fra Forsvarsbroderforeningen, og Læge F. Hauge, Sportsfiskeforeningen.

Om aftenen samlede 100 medlemmer med damer og gæster til jubilæumsmiddag paa hotel Grenaa Strand. Her blev der budt velkommen af *Niels Jacobsen*, der kort fortalte træk af foreningens historie. I øvrigt blev der ved middagen holdt en lang række taler, bl. a. af Orlogskaptajn *Janus Sørensen*, København, der paa Danmarks Marineforenings vegne overrakte foreningen en formandskæde med baadsmadspibe. Fra X. distrikt talte direktør *Bogh Sørensen*, Silkeborg, og overrakte en gæstebog. Borgmester *Aksel H. Hansen* bragte byens lykønskning og udtalte sin anerkendelse af Marineforeningens virke i foreningslivet i Grenaa. For damerne talte Redaktør *Knud Johansen*, medens Repræsentant *K. K. Hansen* talte for gæsterne.

Syv medlemmer fik ved middagen overrakt 25-aars tegnet. Det var: Uddeler *Armand Andersen*, Auktionsmester *S. Møller Petersen*, Fiskeeksportør *J. Pinnerup*, Depotindehaver *Chr. Frandsen*, Repræsentant *K. K. Hansen*, Skibsfører *Frederik Nielsen* og Skibsfører *Lars Nielsen*.

Det er værd at minde om, at Marineforeningen i Grenaa tog initiativet til rejsning af mindesmærket paa Grenaa strand for redningsmanden *Søren Kanne* 9/5 1926.

Formandsskifter

Som det fremgaar andet sted i bladet har der ved afdelingernes generalforsamlinger her i foråret fundet en del formandsskifter sted. Anledningerne hertil kan være mange og forskellige, men mange forlader nu broen efter flere aars god indsats for Marineforeningens arbejde. Skulle nogen mangle i den efterfølgende redegørelse, saa er skiftet beklageligvis endnu ikke kommet redaktionen til kundskab.

*Glostrup/Taastrup*s meget energiske og initiativrige formand, Viceskoleinspektør *E. Onsberg*, har ment, at tiden var inde for nye kræfter, og er vejet for Værkmester *Villy B. Christensen*.

I *Frederiksborg* afd. har Grosserer *Carl Rasmussen* afløst Kontorchef *Sv. Worm Petersen*. I stedet for Havnemester *Aage Petersen* i *Skagen* har Navigationslærer *A. Karlsson* taget roret. Malermester *Chr. Frederiksen* i *Hørsholm/Rungsted* har faaet en afløser i Herreekviperingshandler *Kurt Schou*. Ogsaa i *Viborg* er der skiftet formand, manden med de mange gode ideer, Fotohandler *Peter Vindum*, har trukket sig tilbage som formand, men forbliver i bestyrelsen, ny formand her blev Bogtrykker *E. Nørhaven*.

Rich. Ljungberg.

Her bliver det Værkfører *Ove Gregers Petersen*, der skal løfte arven.

I *Skyttelavet* i *Aarhus* har Ingeniør *Eiler Kaae* afløst Fjernvarmestere *A. Amdisen* paa formandsposten, og i *Fredensborg* afd. har Overtjener *Jøncke* trukket sig tilbage og er blevet erstattet med Handlungartner *Henrik Nielsen*.

Til alle de gode kammerater, der paa saa udmærket maade har tjent Marineforeningens sag — det være sig længe eller kort — bringer Marineforeningen og kammeraterne dem en tak for god indsats i haab om, at efterfølgerne vil forstaa at leve op til hvervets forpligtelser og føre afdelingerne videre fremad og opad.

Paa given foranledning henledes opmærksomheden paa, at Marineforeningens navn og bomærke siden 1929 gennem anmeldelse til foreningsregisteret har været retsbeskyttet. Det maa derfor ikke uden Hovedbestyrelsens tilladelse gengives eller anvendes paa effekter, der fremstilles i salgsøjemed.

Det 10. nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne

(Nordiske Soldat- og Orlogsforbundsstævne)
i Frederiksstad 21.—23. maj 1965.

Fra *Norges Orlogsforbund* har *Marineforeningen i Danmark* modtaget indbydelse til deltagelse i ovennævnte stævne med 8 deltagere — tilsvarende indbydelse er sendt til *Flottans Män* i Sverige, ligesom ogsaa Soldaterforeningerne fra Hær og Flyvevaaben i Danmark og Sverige er indbudte.

Stævnet vil finde sted i Frederiksstad, en af Norges ældste og mest traditionsrige garnisonsbyer og afholdes i forbindelse med *Norges Soldatforbunds* 25-aars stiftelsesfest.

Fredagens program byder paa bedriftsbesøg med lunch og vaabenvis kammeratlig aftensammenkomst. Lørdagens program rummer kransenedlægning, bustur til Rygge flyveplads, lunch og banket paa City hotel, medens der om søndagen holdes andagt paa byens torv eller i kirken og afslutningslunch.

Det detaljerede program er endnu ikke modtaget; der har været tale om sejlads fra Oslo til Frederiksstad torsdag eftermiddag med et norsk orlogsfartøj, og formentlig bliver der lejlighed til besøg paa den interessante gamle norske grænsefæstning *Frederikssten*, der er jo ikke mere end smaa 30 km fra Frederiksstad til Halden.

Deltagelse incl. indkvartering og bispisning er gratis, men deltagerne maa selv bekoste rejsen til og fra Frederiksstad (direkte skib fra Aarhus og Frederikshavn, tog fra København eller skib herfra via Oslo).

De 8 deltagerpladser til Marineforeningen tænkes som sædvanlig fordelt med 2 til Hovedbestyrelsen og 6 til disposition for øvrige interesserede, men deltagelse bedes meddelt omgaaende til Hovedkontoret; jo før man melder sig, des sikrere er man paa at komme i betragtning ved fordelingen af de faa deltagerpladser. Yderligere deltagelse kan dog ske for egen regning efter aftale gennem Hovedkontoret.

Tilgang af nye medlemmer i jan. kv. 1965

Aarhus 7, Aalborg 12, Bornholm 15, Ebeltoft 2, Esbjerg 22, Fanø 2, Fredericia 2, Frederiksborg 1, Frederikssund 3, Frederiksværk 4, Gentofte 3, Gilleleje 2, Glostrup 10, Grenaa 8, Haderslev 1, Hals 2, Helsingør 3, Hillerød 1, Hirtshals 2, Hobro 2, Holbæk 1, Hornbæk 1, Horsens 1, Hundested 12, Hørsholm 1, Kalundborg 1, Kolding 7, Kgs. Lyngby 1, København 4, Lemvig 5, Maribo 5, Marstal 2, Møn 1, Nakskov 3, Nibe 1, Nykøbing Morsø 3, Næstved 4, Padborg 1, Randers 9, Ribe 1, Ringkøbing 7, Roskilde 2, Samsø 11, Silkeborg 2, Skagen 17, Skjern 3, Skælskør 3, Slagelse 1, Søllerød 3, Sønderborg 6, Thisted 1, Thyborøn 17, Vejle 2, Viborg 3, Vordingborg 2, ialt 248 medlemmer. Samtidig er udmeldt 199 medl.

Besøg

MARINESTUEN

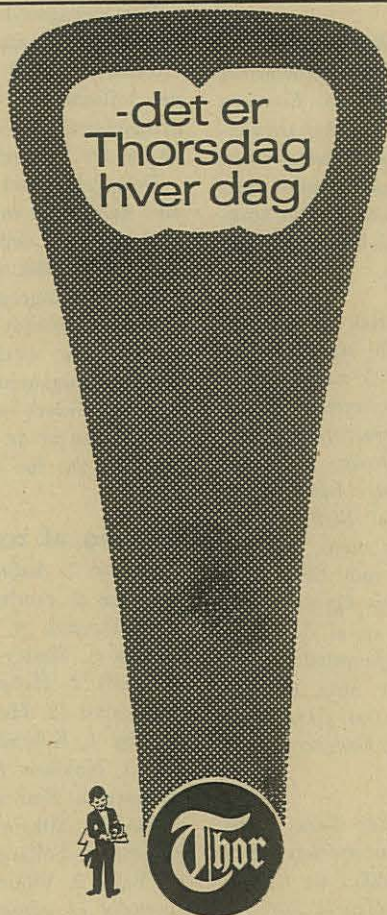
på P. Smeds Hotel

Burschesgade 4, Randers

Messemer har altid god mad til populære priser

THORA og PETER JENSEN

Program for Marineforeningens Sendemandsmøde i Randers

Lørdag-Søndag den 8. og 9. maj 1965

Alle anmeldelser o. l. samt indbetalinger bedes mærket *Marine* og sendt til *Randers Turistforenings Bureau, Erik Menveds Plads, Randers*. Telf. 064-24580. — Betalingerne bedes sendt pr. postanvisning eller check.

Som anført i de til afdelingerne udsendte anmeldelseskemaer for sendemændene, skal disse snarest og senest 24. april være indsendt til Turistforeningen, og indbetalingerne samtidig foretaget.

For værelsesreservering og anden turistmæssig service betales kr. 3,- pr. deltager, og ved værelsebestillingerne bedes angivet type (prisklasse): *luxus - middel - jævn* ved understregning af det ønskede.

Programmet er som følger:

For tilrejsende gæster er der information paa *Marinstuen*, P. Smeds Hotel, Burchesgade 4, Randers, telf. 064-20274, lørdag den 8. maj fra kl. 1400—1630 og i Haandværkerforeningen, Vestergade 15, telf. 064-29244 fra kl. 1700.

Lørdag den 8. maj kl. 2000

afholdes kammeratskabsaften med paafølgende dans i Haandværker- og Industriforeningen, Vestergade 15; entrébillet à kr. 5,- bestilles forud hos Turistbureauet, og til dette arrangement haaber Randers afd. paa stor tilslutning og god stemning, saa det kan blive den helt rigtige Marineforeningsaften. Hertil er ogsaa indbudt repræsentanter fra det orlogsfartøj, der i anledning af sendemandsmødet forventes at gæste byen.

Søndag den 9. maj kl. 0930

er der bustur (»Dametur«) til Støvringgaard, Mellerup og Hvidsten, hvor der er kaffepause — ca. 40—45 km — 75 deltagere. Billet incl. kaffe kr. 8,-, som bestilles forud hos Turistbureauet. Afgang fra Hejlesens Rejsebureau, Østerbro 40.

Sendemandsmødet afholdes i Randers Haandværker- og Industriforening, Vestergade 15 (telf. 064-29244), den 9. maj kl. 0900 prc. med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Aflæggelse af hovedbestyrelsens aarsberetning.
3. Aflæggelse af det reviderede regnskab.
4. Behandling af indkomne forslag¹⁾.
5. Valg af hovedbestyrelsesmedlemmer²⁾.

6. Valg af 1 revisor og 1 revisorsuppleant³⁾.

7. Eventuelt.

1) A. Aarhus afd. har fremsat forslag om afholdelse af sendemandsmøde i Aarhus 1966.

B. Hovedbestyrelsen fremsætter forslag om udnævnelse af æresmedlem af Marineforeningen.

2) A. Valg af hovedkasserer: Orlogskaptajn SP *Janus Sørensen* ønsker ikke genvalg, hovedbestyrelsen foreslaar valg af Orlogskaptajn S. V. *Thorlund Nielsen*.

B. Valg af landssekretær: Fuldmægtig G. *Hommens de Lichtenberg* afgaar og er villig til genvalg; hovedbestyrelsen foreslaar genvalg.

C. I henhold til distriktsinddelingens valgfordeling er følgende distriktsrepræsentanter og suppleanter for disse genvalgt:

Distrikt III, Sjælland W:

Blikkenslagermester I. *Strangholt*, Roskilde, med Fabrikant H. *Dahlgaard*, Holbæk, som suppleant.

Distrikt V, Bornholm:

Kaptajn C. *Thomsen*, Rønne, med Kaptajn G. *Kyhn*, Rønne, som suppleant.

Distrikt XII, Jylland N:

Taksator Arne *Sørensen*, Aalborg, med Forvalter Georg *Petersen*, Frederikshavn, som suppleant.

Distrikt XIII, Oversøiske afdelinger:

Bagermester A. *Echwald*, Godthaab, med Neuro-Pysical-Therapist J. *Guttenberg Dahlquist*, Los Angeles, som suppleant.

3) Den afgaaede revisor, Kontorchef A. *Aarre*, og den afgaaede revisorsuppleant, Kontorchef Worm *Petersen*, der begge er villige til genvalg, foreslaas genvalgt.

Efter sendemandsmødets afslutning, forv. kl. 1300, afholdes en frokost i Haandværker- og Industriforeningen i Randers, hvor der serveres:

Sildeanretning,

Grydekotelet med champignons,

Ostesnitter,

for en pris af kr. 16,-, eksklusive drikkevarer og serveringsafgift.

Regnskabsoversigt 1954—64	1954	1956	1958	1960	1962 ¹⁾	1963 ²⁾	1964
Kontingent	45.802	41.366	38.696	37.056	53.543	53.476	51.118
Indtægter	46.148	43.632	40.805	46.530	57.156	59.465	56.213
Udgifter	23.408	25.735	27.475	25.369	36.156	35.236	28.367
Under „Dannebrog“	26.590	22.715	21.385	19.923	20.570	30.290	28.405 ³⁾
Grundfondet	24.707	30.737	32.109	33.354	26.440	18.632	26.327
Lån optaget i grundfond	—	—	1958/59 5.600	—	1961/62 9.647	9.000	—
Admiral Carstensens Fond	8.588	9.279	9.965	10.347	10.852	10.758	10.665
Marineforeningens formue	57.290	62.468	60.365	65.730	59.111	71.634	73.488

¹⁾ Nordisk militære kammeratskabsstævne i København. ²⁾ Marineforeningens 50 års jubilæum. ³⁾ Portoforhøjelsen.

Kommende ændringer i dagafmærkningen i de danske farvande

Den 18/9 1962 blev der i Helsingfors undertegnet en overenskomst mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om en ensartet afmærkning af farvandene. Overenskomsten blev stadfæstet den 14/2 samme aar af vort Udenrigsministerium. Som følge af denne overenskomst vil afmærkningen i de danske farvande blive ændret efter vinterperioden 1964-65 og den forventes afsluttet i løbet af de første sommermaaneder i 1965.

Det fremgaar af en udsendt illustreret publikation, at afmærkningen i hovedprincippet bibeholdes som sideafmærkning, det saakaldte lateralsystem (vragafmærkning og ruteafmærkning dog undtaget). Ændringerne bestaar som følge heraf hovedsagelig i forandring af farver inden for dette system, men forinden disse ændringer bliver uddybet her, skal der ganske kort redegøres for dansk søafmærknings udvikling gennem aarene.

Den ældst-kendte omtale af flydende danske sømærker findes i Kong Christian II's privilegier af 1521, hvori det forbydes »at drive i Dragør Strømme, hvor Tønderne ligge —«. Der er her formentlig tale om sømærkerne for *Dragør Sandrev* og *Kastrup Knæ*, som altsaa var udlagt før 1521.

Senere hen kan søafmærkningens udvikling spores gennem opgørelsen over »Tønde- og Skriverpenge« ved Øresunds Toldregnskaber fra 1557 og i de følgende 300 aar samt i kgl. bestemmelser om udlægning af visse sømærker, f. eks. *Skagens Rev*, *Læsø Trindel*, *Falsterbo Rev* og *Tolken ved Grønsund*. Ifølge traktat med Holland af 1701 bestemtes tilmed, at der skulle udlægges en klokketønde ved *Læsø Trindel*.

I aarene 1800—1802 hjemførtes med et dansk orlogsskib fra Kronstadt en prøve paa de sømærker, som af den russiske regering blev anvendt til afmærkning i den finske Bugt.

I forbedret og forandret skikkelse er dette sømærke siden blevet benyttet herhjemme og i løbet af det 19. aarhundrede tiltog farvandsafmærkningen i et saadant omfang, at det blev nødvendigt gennem afmærkningens karakteristiske form og særlige farver at angive, hvorledes det skulle passeres, og der blev i fyrrerne givet visse regler for sømærkernes udseende: *røde*, *hvide* og *stribede* i en slags »kompassafmærkningssystem«, hvor de udestaaende vagere markerede deres placering i forhold til grunden.

En international maritim konference i Washington i 1896 vedtog to slags afmærkningssystemer: Kompas- og Sideafmærkning, hvilket sidste system, hvor gennemsejlingsløbenes sider blev afmærket paa hver side, blev indført i Danmark for dagafmærkningens vedkommende. Konferencen fastsatte farverne *sort* og *rød* for henholdsvis Styrbords og Bagbords side af løbene, men godtog dog den hvide farve for bagbords afmærkning, som visse lande, heriblandt Danmark, benyttede.

Foruden farven har ogsaa sømærkets form og topbetegnelse betydning for den enkelte vagers identifikation. Ifølge en indberetning med ledsagende tegninger fra Admiral *Lowenørn*, (1751—1826) der betragtes som den egentlige grundlægger af bl. a. ogsaa vagertjenesten herhjemme, synes det som om topbetegnelsen har været det afgørende (op- eller nedadvendte riskoste, evt. ballon i kurvefletning, oprindelig dog mere tøndeformet end den nu benyttede ballon). Af »Danske Lods« for 1893, hvor der for første

gang gives en vejledende forklaring med tegninger af det daværende dagafmærkningssystem i de danske farvande, fremgaar det klart, at det for vore hovedfarvande udelukkende var sømærkets farve — rød, hvid eller sort — i smaaforvandene tillige topbetegnelsen, der havde betydning for dets benyttelse i forhold til grunde og løb. Der anføres udtrykkeligt, at »Sømærkets Form har derimod ingen Betydning udover at være et Middel til at kunne skjælne dem indbyrdes fra hinanden«.

Med aarene er udviklingen dog gaaet derhen, at saavel form, farve og topbetegnelse er sammenhængende: *spids*, *rød* med *opadvendte* riskoste for Styrbords side, og *stump*, *hvid* og *nedadvendte* koste for Bagbords side — samt *stribet ballon* for midtfarvandsmærker m. m. og endelig en række special-sømærker af forskellig art. Paa baggrund heraf maa det siges, at med det nye systems indførelse i aar vil der ske en radikal ændring af dansk søafmærkning.

Ganske vist bliver alle sømærkerne *spidse* over vandet — den stumpe hvide vager glider helt ud af billedet, men Styrbords side der tidligere var: *spids*, *rød*, *opadvendt* bliver nu *spids*, *sort*, *nedadvendt*, medens man i Bagbords side fremtidig vil finde sømærker, der er *spidse*, *røde* med *opadvendte* koste.

Netop her ligger den væsentligste fare for forveksling i tiden lige efter systemskiftet, maaske ikke saa meget i klart vejr, men mere under daarlig sigtbarhed, i fedtet og taaget vejr, hvorfor paapasselighed i navigationen ikke kan indskærpes kraftigt nok. Muligheden for fejltagelser er særlig stor ved, at det tidligere Styrbords sømærke nu helt og holdent er vandret over i den modsatte side af farvandet, altsaa givet »modsat fortegn« om man vil.

Midtfarvandsmærker, skillepunkter og anduvning bliver fremtidig markeret med vandret stribede sømærker, medens ruteafmærkningen og midterlinier i tvangsruterne bliver lodretstribede — begge i røde og sorte farver.

Som anført forsvinder al *hvid* afmærkning, saavel den stumpe *hvide* vager med nedadvendte koste, som hvide stager med tværgaaende halmvisk i de indre farvande.

Endelig omfatter den kommende ændring ogsaa specialafmærkningerne for kabler, skydepladser, lossepladser m.m., hvori nu indgaar en gul farve.

Det kan anføres, at ogsaa selve vagers materiale er ved at undergaa en forandring. Tidligere tiders dyre og meget saarbare bødkerforarbejdede trævagere vil efterhaanden blive erstattet med sømærker af jern, der er konstrueret paa en saadan maade, at de over vandet — foruden spidskurvens form — har gode radarreflekterende egenskaber, ligesom flere og flere sømærker forsynes med lysreflekterende materiale.

Ogsaa de forskellige udlagte lystønder, der jo indgaar som et led i dagafmærkningen, skifter farver. Saaledes vil

**Marineforeningens mange
medlemmer
kendes paa naalen med**

Faas paa hovedkontoret
eller gennem afdelingen.

Mere om skibsvaabener og andre vaabener indenfor vort Søværn

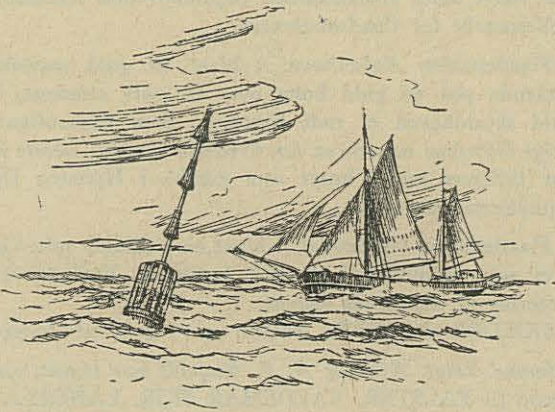
sorte lystønder vise hvide blink som styrbords mærke, og rødmaledede tønder vil i Bagbords side give røde blink — vore mange hvidmalede lystønder bliver nu en saga blott. Tværstribede lystønder (midtfarvands- og anduvnings-) skal blinke rødt eller hvidt, medens de lodretstribede i tvangsruterne afgiver hvide blink.

Da det i overgangsperioden — der som anført vil strække sig over ca. 3 måneder + er mulighed for at møde og observere saavel ændrede som uændrede sømærker, vil der i overgangsperioden ved indkøb af søkort blive medleveret en planche, der viser sømærker saavel efter det hidtidige som det nye system.

Opmærksomheden henledes tillige paa, at der i overgangsperioden, hvor Fyrvæsenets over 1700 sømærker skal ændres, kan blive anvendt *stumpe*, men dog *ikke hvide* sømærker, hvor der ellers er fastsat benyttelse af spidse sømærker.

Der er derfor god grund til allerede nu og ogsaa her at minde alle søfarende, bl. a. ogsaa sejlsportsfolk om i den kommende sæson at være ganske særlig opmærksom paa den nye afmærkning, saaledes at altfor mange grundstødninger og fejlmanøvrer kan undgaaes. Overgangen bliver i begyndelsen lige saa svær, som da man for godt 30 aar siden skiftede til ny rorkommando, men med lidt god vilje og megen paapasselighehed kan de nyopdukkede skær nok ogsaa klares — *men pas paa*.

Den gamle Tøndelægger.

»Den hvide vagers svanesang —«

— og saa kun et par fodnoter:

I USA er man nu begyndt at fremstille sømærker og bøjer af fiberglasforstærket laminac plastic. For at give dem stor opdrift er de fyldt med polystyrenskum. Paa denne maade er det muligt at fremstille sømærkerne med »indbyggede« farver, der oven i købet kan være stærkt reflekterende, som vi kender det fra vejafmærkning og plakater.

De første bøjer af denne nye type bliver afprøvet i farvandet ud for Long Island, hvor de viser vejen for lystbaade, der skal besøge Verdensudstillingen, der genaabner i april maaned. De vil praktisk talt ikke kræve nogen vedligeholdelse og bliver derfor væsentligt billigere i drift.

I ældre tider bar vagtchefen i et orlogsskib altid et stort messingskilt paa maven og en lang søkikkert under armen — det sidste bruges endnu i den britiske flaadens skibe. Denne kikkert kaldtes populært for »Kosteslugeren« — fordi dens hovedformaal var at fange vagerkoste med —

I et senere nr. af *Heraldisk Tidsskrift* (1962) har Grosserer *Hans Konow* ført sine redegørelser for skibsvaabenerne i vor Orlogsflaade til dato ved en omtale af de nyere enheders vaabener.

Der gives dog her først en beskrivelse af fregatterne *HOLGER DANSKEs* og *VALDEMAR SEJRs* vaabener, begge er de ligesom *NIELS EBBESEN* nu udgaet af Flaadens tal. Som en cadeau til Randers by, hvor Marineforeningen i aar afholder sit Sendemandsmøde, bringes andet sted i bladet en illustration af dette skibs vaaben: et tveægget lodretstaaende sværd omgivet af fodangler i sølv, en tidligere meget anvendt sikring mod forfølgende rytterstyrker — vor tids store dobbelte jernkryds til vej-sikring mod panserkøretøjer er i virkeligheden den gamle ide i ny udformning. *NIELS EBBESENs* vaaben blev indgaende beskrevet i *UNDER DANNEBROGs* febr. nr.

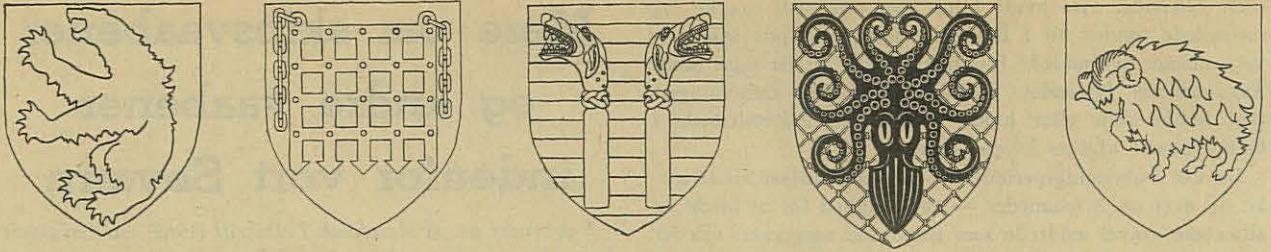
Artiklen oplyser følgende om de nyere skibsvaaben — idet man maa erindre sig, at det viste eller beskrevne vaabenskjold altid skal lægges paa Flaadens kronede anker, hvilket dog af pladshensyn er udeladt ved illustrationerne, der kun viser selve skjoldene:

Fregatten *HOLGER DANSKE*: i sølv en skraabjælke i frihedskæmperarmbindets farver: blaat, rødt, hvidt, rødt, blaat i forholdet 10-3-2-3-10. Holger Danske er symbol paa modstandsvilje og kampaand, naar Danmark er i fare. Navnet Holger Danske blev givet en fra England i 1945 overtaget fregat for at hædre og vedligeholde mindet om modstandskampen under den tyske besættelse af Danmark 1940—45. Modstandsbevægelsens mærke var frihedskæmperarmbindet, hvis farver derfor er optaget i skjoldets skraabjælke. *HOLGER DANSKE* blev benyttet som kadetskoleskib, og da en del af det første hold kadetter under besættelsen havde været tilsluttet modstandsgruppen *Holger Danske*, var dette en yderligere begrundelse for at optage frihedskæmpernes symbol i skibets vaaben.

Fregatten *VALDEMAR SEJR*: i guld strøet med røde søblade en oprejst blaa løve, guldbevæbnet og med rød tunge, og over skulderen i en rød rem bærende et rødt skjold med hvidt kors. Da Kong Valdemar Sejrs personlige vaaben (slægtsvaaben) med tiden blev Danmarks vaaben, bør dette være forbeholdt den danske stat. Til fregatten *VALDEMAR SEJR* har man derfor komponeret et andet vaaben, baseret paa et af denne konges segl; i dette ses han til hest holdende et skjold med sit slægtsvaaben (de tre gaaende løver) og en lanse med et banner, hvori en oprejst løve. Denne løve er som i slægtsvaabnet blaa i guldfelt strøet med røde søblade. Det skjold, løven i skibsvaabenet bærer, hentyder til en udtalelse fra Erik Plovpenning, en af Valdemar Sejrs sønner, om at paven havde givet hans fader »det kristne kors udi vaaben«.

Minelæggeren *FALSTERs* vaabenskjold er lodret delt af sølv og blaat, deri en hjortevie og en svanevinge af modsatte farver, begge dele fast paa delingen. Hjortevien og svanevingen henviser til Falster Nørre og Søndre Herreders segl, som indeholder henholdsvis en hjort og en svane.

Minelæggerne *LANGELAND*, *LOUGEN* og *LAALAND* har vaabener af samme indhold, et faldgitter, medens far-

Fra venstre: Skibsvaabenet for inspektionsskibet HVIDBJØRNEN, det fælles vaaben for mindre minelæggere, samt vaabenet for inspektionsskibet INGOLF, fællesvaabenet for ministrygere af VIG-klassen og inspektionsskibet VÆDDERENS vaaben.

verne varieres. LANGELAND: i rødt et sølv faldgitter. LOUGEN: i sort et sølv faldgitter. LAALAND: i blaat et sølv faldgitter. Faldgitteret symboliserer den spærring, som er disse skibes hovedopgave.

Inspektionsskibet HVIDBJØRNEN: i blaat en siddende sølv isbjørn. Dette talende skibsvaaben er i virkeligheden Grønlands vaaben, efter den gamle skik at opkalde flaadens skibe efter kongevaabenets felter, jævnfør at TO LØVER førte Slesvigs vaaben; se herom Heraldisk Tidsskrift nr. 4.

Inspektionsskibet VÆDDEREN: i blaat en gaaende sølv vædder. Dette talende skibsvaaben er tillige Færøernes vaaben, og danner altsaa en parallel til HVIDBJØRNEN/Grønland.

Inspektionsskibet INGOLF: elleve gange tværdelt af sølv og blaat, deri to pælvis stillede, udadvendte, røde højsædestøtter. Ingolf var den første »landnamsmand« paa Island. Inden landgangen havde han kastet sine højsædestøtter over bord; hvor disse drev i land (ved det nuværende Reykjavik), bosatte han sig. Det sølv/blaa skjold er afledt af det oprindelige islandske vaaben.

Ministrygere af SUND-klasse. »Sundet« er gengivet ved den heraldiske strøm; navn og figur er fælles for denne klasse, ALSSUND saaledes i rødt en strøm mellem 3 elleblade og en mølle, alt i sølv. Ellebadene viser hen til navnet paa øen Als med Dybbøl mølle paa den anden side af Alssund.

Som tidligere omtalt, er det meningen, at Flaadens institutioner, kommandoenheder etc. skal have ovale skjolde i modsætning til skibes og fortens »strygejernsformede« skjolde.

Flaadestation Frederikshavn: i blaat et sølv fæstnings-taarn af Martello-type staaende paa en skjoldfod, tværdelt

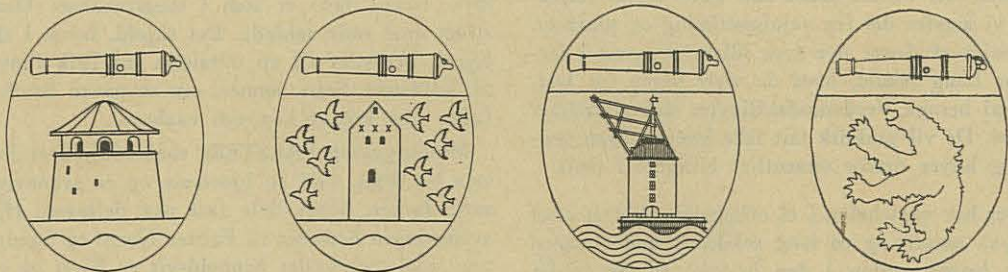
ved en bølgelinie af sølv og blaat; i et guld skjoldhoved et blaat kanonrør. Fæstningstaarnet, det saakaldte krudttaarn, blev bygget i Christian V.s tid til beskyttelse af flaaebasen (?) Fladstrand. I aarene 1712—1717 benyttede Tordenskiold Fladstrand red som ankerplads. Skjoldhovedets kanonrør, et symbol for militær styrke, er valgt som fællesmærke for visse land-institutioner, herunder flaadestationerne.

Flaadestation Korsør: i guld strøet med blaa alliker et rødt middelalderligt borgtaarn staaende paa en skjoldfod, tværdelt ved en bølgelinie af rødt og guld; i et blaat skjoldhoved et guld kanonrør. Korsør Søbatteris taarn stammer fra Valdemarernes tid. Allikerne hentyder til, at taarnet har været kaldt Alliketaarnet. Skjoldhovedets kanonrør er fællesmærke for flaadestationerne.

Flaadestation København: i blaat en guld mastekran, staaende paa en guld holm over tre sølv strømme; i et guld skjoldhoved et rødt kanonrør. Som vaabenfigur er valgt Nyholms mastekran fra Frederik V.s tid. Denne kran har tidligere været brugt som mærke i Holmens Over-Equipagemesters segl.

Flaadestation Grønødal: i blaat en siddende sølv bjørn; i et sølv skjoldhoved et rødt kanonrør. Vaabnet er en brisering af Grønlands vaaben.

HOLGER DANSKEs vaaben er tegnet af tegnechef Edmund Peter. Arkitekt N. E. Botfeldt har tegnet vaabenerne til FALSTER, VALDEMAR SEJR, LANGELAND, LOUGEN og LAALAND. Vaabenerne til INGOLF samt flaadestationerne Frederikshavn, Korsør og København er tegnet af arkitekt A. Ø. Johnsen, medens arkitekt Claus Achton Friis har æren af HVIDBJØRNEN, VÆDDEREN og FYEN. Endelig har arkitekterne Achton Friis og Botfeldt i fællesskab udarbejdet vaabenet for Flaadestation Grønødal.

Fra venstre: Vaabnerne for flaadestationerne Frederikshavn, Korsør, København og Grønødal.

Marineforeningens nye glas forefindes nu i to størrelser — lige velegnede til hver sit formaal —

Fra Søværnet

Inden for Søværnet vil der ske mange personskifter i indværende aar. Først og fremmest sker det, at chefen — Viceadmiral *S. E. Pontoppidan* — trækker sig tilbage paa grund af alder. Det sker med udgangen af november, idet viceadmiralen fylder 65 den 3. november.

Chefen for Søværnets operative Kommando, Kontreadmiral *Aage Linde*, er blevet udpeget som chef for de allierede flaadestyrker i den sydlige del af NATOs nordregion fra 1. april. Under tjenesten er han ansat til raadighed for forsvarsministeriet, og der er tillagt ham midlertidig grad som Viceadmiral.

Kontreadmiral *Adam Helms*, der er chef for søværnsstaben, afløser kontreadmiral *A. Linde* som chef for Søværnets operative Kommando.

Kontreadmiral *Linde's* nye stilling er i øjeblikket besat med en vesttysk officer. Den skal imidlertid efter aftalen om enhedskommandoens struktur overtages af den danske officer for en 3-aarig periode. Kontreadmiral *Linde's* virke vil i fremtiden foregaa i flaadehovedkvarteret i Holtenau i Holsten.

Samtidig med dansk overtagelse af marinechefposten under enhedskommandoen skal stabschefposten overtages af en vesttysk officer. For øjeblikket er posten besat med den danske Kommandør *H.-H. Wesche*.

Kontreadmiral *S. S. Thostrup*, der for tiden gør tjeneste som stabschef ved enhedskommandoen i Karup, skal afløse kontreadmiral *A. Helms* som chef for Søværnsstaben, ligeledes fra 1. april 1965.

Saneringen af flaadestation *Grønnedal* i Grønland til 3,8 mill. kr. er blevet godtaget af finansudvalget. Saneringen er 7. etape af et program paa i alt 8 etaper. I denne omgang er der tale om opførelse af et nyt værkstedsomraade, omfattende maskin- og elværksted, tømrerværksted, skomager- og møbelpolstrerværksted, et nyt fryse- og køledepot, et tankanlæg og et pumpehus og vandtankanlæg. Tankanlægget skal bl. a. betjene Søværnets helikoptere.

Paa et møde har magistraten i Esbjerg besluttet at søge kontakt med Søværnet for evt. at adoptere det nye inspektionsskib *FYLLA*. Esbjerg har ikke haft noget skib adopteret, siden korvetten *THETIS* i 1963 blev strøget af skibslisten. Forslaget om adoptionen af *FYLLA* blev stillet af »Vestkysten« efter initiativ af typograf *F. Bjørnager Jensen*, en meget ivrig maritim Hjemmeværnsgast.

Holmens kirke har faaet en kvindelig præst, idet *Holmens provst*, der tillige er orlogsprovst, har faaet cand. teol. *Marianne Berendsen* som hjælpepræst. Hvorvidt pastor *Marianne Berendsen* ogsaa skal iklædes KM-uniform vides endnu ikke, men Hærlotterne har deres egen kvindelige præst indrulleret i korpset.

Fra Hav og Havn

Danske kapsejladfolk er jo i verdensklasse. Det viser de gang paa gang ved olympiader. Men ogsaa ved mindre opreklamerede begivenheder kan danskere ved yachtens ror vise snarraadighed og dygtighed. Det fortæller ØK's personaleblad om.

Hvert aar holdes en stor kapsejlad paa Victoriasøen i det mørke Afrika, og ved den sidst afholdte sejlad blev en dansker sejrherre, nemlig bestyreren af Old East's Mwanzakontor, *G. Vejrup*.

Da *Vejrup* for fuld fart skød op mod maalet med *FIREFLY*, dukkede der pludselig en kæmpeflodhest op lige i sejlrretningen, men hellere end at prøve kræfter med flodhesten lagde *Vejrup* roret haardt om og kastede baaden ud i en ny kurs.

Heldigvis fik det uventede møde ingen indflydelse paa slutresultatet, og *Vejrup* krydsede maallinien som en flot nr. 1.

I 1886 rejstes — bekostet af brygger *Carl Jacobsen* — Huitfeldt-monumentet til minde om bedriften i Køge Bugt 1710. Ved monumentets fod anbragtes nogle kanoner, og de er ægte. Kanonerne blev opfisket i Køge Bugt 1872—75 og stammer fra Huitfeldts skib *DANNEBROG*. Før de fandt deres plads paa *Langelinie*, var de i ti aar opstillet paa *Holmen*.

Litsenbrødrene i Korsør faar Deres 180-aarige stiftelsesdokument tilbage

Oldermanden for Korsør Sølaug, tidl. Havnemester, Orlogskaptajn *Hjorth Jensen*, blev meget glad, da han forleden fik et anbefalet brev fra Handelsministeriets Søfartsafdeling. Indholdet var Sølaugets 180 aar gamle stiftelsesdokument, som havde været borte i 47 aar. Det indsendtes i 1918 til ministeriet, fordi man skulle have godkendt vedtægtsændringer.

Man har nu straks anbragt det forsvarligt i en bankboks, efter at det er blevet affotograferet.

Korsør Sølaug oprettedes den 13. februar 1784, altsaa for godt 180 aar siden, og det var oprindeligt et ligbærerlaug. Man fik kongelig tilladelse til, skønt der var et kommunalt ligbærerlaug, at oprette det, idet kongen allernaadigst tillod, »at de imellem sig selv maa indrette og stifte et Liig-Laug for at bortbære til jorden deres afdøde skippere, folk, koner og børn samt andre fremmede søfarende, som hertil kunne ankomme og ved død afgaa, uden derudi at hindres af de andre borgeres Liig-Laug«.

Efterhaanden blev litseriet (af det tyske ord *leisten*, d.v.s. yde hjælp) det væsentlige for Sølaug og i 1814 fastsatte postdirektionen takster for arbejdet.

Korsør Sølaug er i dag en helt enestaaende institution og litserne under Sølaug, der formidler trekvart million om aaret, udfører det arbejde for statsbanerne og postvæsenet, som man ved andre af DSBs færgesteder har bromænd og andre til. De to statsinstitutioner betaler deres bidrag til Sølaug, som administrerer pengene og udbetaler lønningerne.

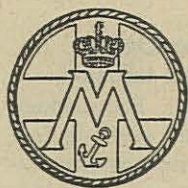
Handelsministeriet afleverer, som andre ministerier, aargang for aargang af de gamle dokumenter til Rigsarkivet. Inden gennemgaar man de sager, som kan have historisk interesse, og det var ved denne gennemlæsning, at litsenbrødrenes originale dokument, som stadig laa i sagen, som jo forlængst var ekspederet, kom for dagen.

I UNDER *DANNEBROG* nov. nr. 1963 var Korsør Sølaugs historie med dets interessante og traditionsbundne enkeltheder indgaaende beskrevet.

Det er en temmelig udbredt opfattelse, at begrebet *hundevagt* har noget at gøre med, at det er et hundeliv at gaa vagten. Det norske blad »Frivakt« har gransket begrebet nærmere, og her er forklaringen paa dets oprindelse.

»Hundevagt« er laant fra de angelsaksiske »dog's watch«. Paa amerikanske skibe er hundevagterne i tidsrummene mellem kl. 1600 og 1800 samt kl. 1800—2000. Vagten mellem 1600 og 2000 er splittet op i to korte vagter for at bryde den regelmæssige 4-timers vagt, som medfører, at de samme besætningsmedlemmer gaar den samme vagt døgn efter døgn. De to »half watches« har til formaal at forandre (to dog) vagterne og undgaa monotoni. I skandinaviske skibe anvender man normalt ikke »dog watch« princippet, det gør man derimod i engelske og amerikanske skibe. Hvoraf kommer denne forskel? Forklaring udbedes!

Den amerikanske marine ejer ikke spiritus om bord paa sine krigsskibe — det »hotteste«, man faar om bord, er kaffe. En københavnerinde, der med et selskab besaa amerikanske krigsskibe ved Langelinie, var mest imponeret af en model af hele skibet, der stod i en whisky-flaske. »Hvor maa det have været svært at faa modellen ned i flasken«, sagde hun til orlogsgasten. »Ork, det er intet, svarede han, »det var meget sværere at faa en flaske whisky om bord!«

Forenings- Meddelelser

Sønderborg afd. fejrede sit 25 aars jubilæum ikke alene ved en reception paa selve dagen 17/11 — men ogsaa ved en vellykket festmiddag 30/1.

Varde afd. afholdt bankospil 2/12 med god tilslutning og fornøjelig stemning, et afsluttende rask amerikansk lotteri gav et lille overskud til kassen, og saa tog man fat paa »Busserne« og nogle faa klare draaber — en god aften.

Hjørring afd. begyndte det nye aar med en vellykket kammeratskabsaften, hvor Overbetjent S. E. Jacobsen (»Smil«) fortalte om og viste film fra sin tjeneste som politibetjent paa Cypern. Derpaa var afd. vært ved »bussebordet«, og efter skafningen var der flere overraskelser med mange præmier.

Bornholms afd. afholdt under mottoet: Bassegilde-Bankospil og Banjerdans 17/1 en vellykket nytårsfest med deltagelse af 70 kammerater med damer, der alle holdt ud til de smaa timer.

Aarhus afd. holdt genfs. i Marinestuen, hvor dog ingen af de 32 fremmødte havde noget at bemærke til formandens beretning. Materielregnskabsfører Poul la Cour Olsen og Overassistent Kaj Granov nyvalgte til bestyrelsen og aftenen sluttede med 2 pragtfulde farvefilm om det danske Søværn vist af la Cour Olsen.

Roskilde afd. afholdt genfs. i Marinestuen 4/2 med overrækkelse af 3 25-aars medlemstegn. Senere fortalte Marineforeningens landssekretær om »Larssen fra 64«, en gammel national stridsmand, som levede et ikke helt kedeligt liv.

Randers afd. Skyttelav skød 5/2 i Haandværkerforeningen.

Bogense afd. mindedes ved sin genfs. 6/2 3 gode kammerater: Skibsfører Marius Mortensen, Kæmner Viggo Lauritzen og dr. Peter Borresen, der var afgaaet ved døden i aarets løb. Genvælg. Aftenen sluttede med selskabeligt samvær, hvortil damerne var mødt.

Bornholms afd. mødtes til genfs. 6/2. Der var godt fremmøde til en saglig drøftelse om foreningens arbejde — dels i aaret, der gik, dels i fremtiden, hvorefter man beroliget kunne overgaa til næste punkt: Gule ærter og kammeratlig samvær.

Skagen afd.s formand, Havnemester Aage Petersen ledede for sidste gang afd.s ordinære genfs. 8/2 og mindedes først fiskerne Aage Jørgensen og Børge Jensen, der var afgaaet ved døden. GEORG STAGE-fondet har betalt 2 skagensdrenge ophold paa sømandsskole og laant en fhv. GEORG STAGE-dreng midler til gennemførelse af studium, i januar tog han skibsførereksamen med fint resultat. Fondets formue er nu 12.082 kr. Beklageligvis har effekterne fra Marinestuen maattet pakkes ned, indtil et nyt hotel, der skal rumme en saadan stue, kan blive bygget. Det oplystes, at Minebøssen ogsaa i det forløbne aar havde indbragt et pænt beløb.

Fredericia afd. holdt genfs. 9/2 paa Teaterrestauranten med særdeles god deltagelse — ogsaa i den paafølgende torskespisning og det kammeratlige samvær, kort sagt: en hyggelig aften.

Odense afd.s genfs. fandt sted 9/2 uden store overraskelser, der var genvælg — og forud for den alvorlige del af aftenen havde man styrket sig ved en portion skildpadde.

Gilleleje afd. afholdt genfs. i Marinestuen, hvor afd.s-formanden i sin beretning fremhævede, at det havde været et godt aar for afd., ligesom han refererede den smukke kransenedlægning paa Søborg kirkegaard 9/5. Regnskabet godkendtes — og saa var der genvælg — inden man kunne gaa over til fællesspisningen. Det er vedtaget at holde 20 aars jubilæumsfest til sommer.

Silkeborg afd. holdt genfs. 9/2. Formanden aflagde en grundig beretning om den meget aktive bestyrelses indsats med tanken og medlemshvervning fra Kjellerup, Fællesskydning, Sommerturen til Samsø og meget andet. Formanden frafaldt denne aften de obligate straffebøder for afbrydelser, uopmærksomhed, mangelfuld paaklædning o. l. mod at der blev givet bidrag til Kommandør de Lichtenbergs Fond i Marineforeningens grønlandske afd. til gavn for arbejdet i vort nordligste amt.

Københavns afd. havde ved sin genfs. 10/2 foruden de obligate diskussionspunkter ganske særlig sit Musikkorps' fremtid til debat, man enedes om et forslag om fast støtte i tre aar fra medlemmernes side — kan dette ikke opnaas, maa korpset ophæves næste aar. Genfs. vedtog at henlede opmærksomheden paa, om ikke kransenedlægningen ved ankeret i Nyhavn paa jubilardagen kan blive genoptaget. Til bestyrelsen nyvalgte Grosserer P. S. Frederiksen og Flyverløjtnant O. Svane.

Gentofte afd. holdt ligeledes genfs. 10/2 — ogsaa her uden overraskelser, saaledes at man hurtigt kunne gaa ombord i de gule ærter og flade pandekager.

Randers afd. afholdt genfs. 13/2. Formanden mindedes de afdøde kammerater, Overmaskinmester G. Fich og fabrikant Niels Welløw, der var æresmedlemmer, samt Maskinsnedker Harry Petersen og Maskinfabrikant A. Møllerup-Lang. Aarsberetningen godkendtes, og der var genvælg til bestyrelsen. Afd.s mangeaarige inkassator, Oluf Andersen, der nu lagde op som saadan, blev takket og hyldet. Bemærkelsesværdigt var, at bestyrelsens forslag om at forhøje kontingentet med 1 krone blev forkastet, medlemmerne ønskede at betale 2 kr. mere — og det fik de lov til. Beklageligvis kunne der ikke skaffes mandskab til det aarlige krydstogt med »Faste-lavnsbaaden«, saa den bliver antagelig ikke »søsat« i aar, — og saa var der torskespisning.

Aarhus afd.s skyttelav fik ved genfs. 13/2 Eiler Kaae til ny formand, da Amdi Amdisen maatte lægge op paa grund af manglende tid.

Skive afd. holdt ogsaa genfs. 13/2 — genvalg. Derefter var der fællesskafning med damerne og dans til kl. 02 med 46 deltagere, det bedste arrangement i lang tid.

Kongens Lyngby afd. holdt genfs. 15/2 i sin smukke Marinestue paa »Lottenborg«. Kasserer Ernst Høegh Hansen, H. C. Bruun og Charles Christensen genvalgte og Valdemar Olsen nyvalgte.

Kjerteminde afd.s Skyttelav holdt 16/2 sin aarlige pokal-skydning. Vinder blev Knud Nielsen. Kun een gang har pokalen, der er en vandrepokal, været paa vandring i den halve snes aar, der har været kæmpet om den. Den første pokal blev Knud Niensens ejendom, den nuværende er evigt vandrende. Efter skydning var der skafning sammen med pigerne i Marinestuen.

Kjerteminde afd. holdt genfs. dagen derpaa (17/2) med genvalg. Det vedtoges at holde Kongefesten som middag, samt den 2. onsdag i hver maaned at holde »Ulkeften«. Afd. var derpaa vært ved kaffebordet.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

Kolding afd. holdt genfs. 17/2 med saa stor deltagelse, at der var fuldt hus til menuen, som stod paa klipfisk, der smagte. Det oplystes beklageligvis, at Minebøssen paa havnen kun indeholdt kr. 8,14, saa der bliver ingen udbetaling i aar til sømandsenker, ja, der er endog ikke nok til ny maling af minebøssen.

Marineforeningens Skyttelav København holdt genfs. 23/2, hvor de mange fremmødte tog afsked med Rich. Ljungberg, som efter mange aars formandsvirke nu ønskede at lægge op, Ove Gregers Petersen skal løse af. Københavns afd.s formand, O. Reumert, takkede Ljungberg for hans arbejde gennem de mange aar, og fra flere medlemmers side blev der ligeledes rettet tak til den afgaaende formand.

Frederiksborg afd. afholdt genfs. 25/2. Til ny formand i stedet for Worm Petersen, som ønskede at trække sig tilbage, valgtes Grosserer Carl Rasmussen — og saa var der gule ærter med forskelligt tilbehør.

Varde afd. holdt genfs. 3/3 — og det bemærkes, at der som sædvanlig var mødt alt for faa medlemmer. — Iøvrigt blev beretning, protokol og regnskabet godkendt og bestyrelsen genvalgt.

Nakskov afd. holdt genfs. — ogsaa 3/3, men til gengæld under meget stor tilslutning (50 pct. af medlemmerne). Af beretningen fremgik, at afd. til det nye adoptionsskib, minelæggeren FALSTER, havde foræret et billede af det sidste skib, der blev bygget til Marinen paa Engelsborgværftet i 1632 NORSKE LØVE — og det første, der blev bygget paa Nakskov Skibsværft, FALSTER i 1964. Hans-Verner Jensen nyvalgte til bestyrelsen. 40-aars medlems- tegnet blev overrakt til Martin Larsen, Ludv. Andersen og Jens Mogensen ligesom V. Schødt fik 25-aarstegnet.

Struer afd. skiftede kasserer ved genfs. 3/3, idet Finn Flyvholm afløste W. Bjerre, øvrige valg var genvalg.

Københavns afd. afholdt 4/3 et velbesøgt og interessant møde, hvor Kaptajnlojtnant i Hjemmeværnet Ole Ventegodt talte om Marinehjemmeværnet paa en levende og interessant maade, og i en paafølgende diskussion belyste

og paa udmærket maade besvarede de interesserede tilhøreres forskellige spørgsmaal. Fra en af de københavnske Flotiller (HVF 323) var mødt flere hjemmeværnsgaster med flotillechefen (vor Landssekretær) i spidsen. Senere vistes Marinehjemmeværnsfilmen og en ny NATO-film om kampen mod U-baadene paa Atlanten. Det var en god og positiv aften, som godt kan efterfølges i mange afd.

Husteded afd. har afholdt ordinær genfs. 4/3, den nu genoplivede afd. har taget godt fat, og dens bestyrelse er fuld af virkelyst.

Frederiksværk afd.s fødselsdagsfest løb af stabelen 6/3, der var god tilslutning og fin stemning. Blandt gæsterne saas medlemmer fra afd. i Birkerød, Hillerød og Hundested, flere befalingsmænd med damer fra SVN Eksercerskole i Avderød med chefen, KK Marckmann og frue i spidsen, ligesom ogsaa Marineforeningens formand, KK Hertz, og afd.s æresmedlem, OK J. K. Olsen, deltog i festen, der var præget af stor danselyst, afvekslende med gevinstpilekast.

Randers afd. bød paa en vellykket »Katteskydning« 6/3 med paafølgende gule ærter — en af de gode gamle aftenner —.

Skagen afd. tog ved sin stiftelsesfest 8/3 afsked med sin mangeaarige initiativrige formand, Havnemester Aage Petersen, som udnævntes til æresmedlem. KK Vierø talte først for flaget og hyldede derpaa Havnemesteren for det gode samarbejde; næstformanden, Navigationslærer A. Karlsson, der skal løse af paa formandsposten, hyldede Havnemesteren for mange aars god indsats, ikke mindst i GEORG STAGE-Fondet. Speditør O. Kromann Christensen modtog 40-aars- tegnet og Peter Røntved og Jens Aage Ovesen fik 25-aars- tegnet, men ellers var det saa givet Havnemesterens afskedsfest, med taler, sang, dans — det blev en afskedsfest med festivitas netop som det maatte være for »Onkel Aage«.

Odense afd. samledes 9/3 til sæsonens sidste kammeratskabsaften, hvor man stangede stegte aal med hvad dertil hører.

Gentofte afd. indbød 10/3 til foredragsmøde, Vicedirektør i Den kgl. grønlandske Handel, Magnus Jensen, talte led- saget af lysbilleder om besejlingen af Grønland.

Glostrup/Taastrup afd. fejrede Kongens fødselsdag ved en sammenkomst, hvor der bl. a. vistes farvefilmen om Konge- parrets rejse til U.S.A.

Frederiksværk afd. afholdt genfs. 11/3. Beretning og regnskab godkendtes, til bestyrelsen nyvalgte: Købmand Kaj Andersen, Salgschauffør Jørgen Rasmussen og som suppleant Poul Jensen. Derefter kammeratlig samvær.

Kolding afd. indbød medlemmernes damer til stor Marinefest paa Grand Hotel (»det er der, Deres mand gaar hen, naar han siger, han har været i Marinestuen«) til den 11/3 og i anledning af Kongens fødselsdag havde bestyrelsen tilladt, at damerne tog deres ægtemænd med —. Efter mid- dagen afholdtes forskellige »sportskampe« i Ludo, Domino og Billedlotteri, og samtidig var der dans paa agterdækket — det blev en virkelig festaften.

Kongens Lyngby afd. samledes til kammeratskabsaften 11/3; det oplystes, at der var modtaget indbydelse fra Flot- tans Män i Halmstad til at deltage i aarsfesten 13/3.

Bornholms afd. holdt sin traditionelle aarsfest som en »Kongefest« 12/3, hvortil var indbudt mandskab fra bevogt- ningsfartøjet HAVFRUEN samt chefen for Bornholmske Marinedistrikt. Der blev uddelt et 40-aars medlemstegn og 12 stk. 25-aarstegn. Distriktschefen, KK H. Nørgaard, holdt talen for Æresformanden, fra hvem der indløb et takke- telegram for en lykønskingshilsen. Den meget festlige aften sluttede med dans og kammeratlig samvær.

Skælskør afd. holdt genfs. 13/3, hvor 2 mand, den tidligere mangeaarige afd.sformand, Røgeriejer *C. Grube Hansen* og Fiskeeksportør *Viggo Nielsen* udnævntes til æresmedlemmer.

Holbæk afd. holdt genfs. 18/3 i »Strandparken«, hvor Marinestuen har til huse. Forhandlingsevnerne mildnedes forinden med skipperlobescoves i passende fugtighedsgrad.

Hundested afd. samledes 20/3 om det kolde bord paa Lynæs kro, og bagefter fik de 90 deltagere sig en svingom, saa det blev en vellykket aften.

50-aars emblemet, uddeles i Ebeltoft afd.

Ebeltoft afd. holdt 30/3 fregatskydning, hvor Malermester *Harald Møller* blev fregatkaptajn. Derefter spiste man kogt torsk og gik veloplagt til aarets generalforsamling. Fyr-assistent *F. K. Hinrichsen*, som har været medlem i 51 aar, blev udnævnt til æresmedlem, og 3 medlemmer fik 25-aars medlemstegnet. Formanden, Kobbersmed *Engberg Sørensen*, der talte for Kongen, Fædrelandet og Dannebrog, beklagede iøvrigt, at der endnu ikke var truffet nogen afgørelse vedr. fregatten JYLLANDS restaurering.

Randers afd. holdt vinterafslutningsfest 20/3, det var første gang i de nye omgivelser i P. Smeds hotel, hvortil Marinestuen er flyttet. Sangbogen var flittigt i brug, og efter kaffen gik dansen, saa det blev ind paa hundevagten, før de sidste søgte køjerne. En værdig og god afslutning paa sæsonen.

Roskilde afd.s medlemmer deltog i De samvirkende Soldaterforeninger for Roskilde og Omegns filmsaften 29/3, hvor der vist 3 gode film: Kongebrylluppet i Athen, Tronfølgerens rejse til Østen og Den danske soldat i udlandet, hvorpaa Major *E. Neerbeck* holdt foredrag.

Frederiksberg afd. afholdt »Vikingefest« 31/3 med mange overraskelser af forskellig art. Nyt var det, at frankeret tilmeldelseskort udsendes sammen med indvarslingen i haab om, at saa ville fremmødet blive større.

Maribo afd. vedtog paa sin genfs. at gøre en indsats for oprettelse af en Marinestue. I de senere aar var afd. stagneret, men det synes nu at vende, der er saaledes i den seneste tid indmeldt 12 nye medlemmer, og man har troen paa, at de mange unge og yngre i ledelsen, vil kunne gøre en indsats. Medlem af Hovedbestyrelsen *E. Semberg* fra Naskov, oplyste om samvirksomheden og gav udtryk for sin glæde over vaagende liv.

Afdelingens mangeaarige medlem, Fabrikant *H. V. Christiansen*, blev udnævnt til æresmedlem.

En skipper, der skulle pensioneres, sagde til service-manden Børge Mikkelsen: »Nu skal jeg hjem og se fjernsyn. Saa faar jeg da set lidt af verden, inden jeg bliver helt gammel!«

Hadsund afd.s gamle gast, sømand *Henri Gade* afgik ved døden 5/1 i en alder af 84 aar.

Hadsund afd.s medlem, kontorchef *Johan Hansen*, Dronningborg, afgik ved døden 12/1.

Nykøbing Sj. afd. afholdte medlem, styrmand *Frd. Schytte* afgik ved døden 21/1 og afd.s flag paraderede ved begravelsen den 26/1.

Schytte var stærkt knyttet til Marineforeningen, hvor han var afholdt som en meget fin kammerat; han fortalte selv, at det første, han gjorde, naar han kom i havn et eller andet sted paa kloden, var at se efter, om han kunne opdrive et eksemplar af UNDER DANNEBROG for at se nyt hjemme fra. Da han kom hjem blev han et skattet medlem af foreningens bestyrelse, som ved hans bortgang var lidt et stort tab.

Glostrup/Taastrup afd.s medlem, Maskinmester *H. K. Christensen* afgik ved døden 16/2. Fra 1948—53 var han medlem af bestyrelsen og deltog i flere Sendemandsmøder. I »Marinekahytten« vil han blive mindet gennem de mange smukke genstande, han som vragsfisker efter krigen forstod at fremskaffe — men ogsaa gennem sit smittende humør vil den trofaste kammerat blive husket.

Saksjobing afd.s formand gennem 14 aar, mejerimontør *Aksel Jensen*, afgik ved døden 23/2 og afd. vil dybt savne dette meget interesserede medlem, som har gjort et godt stykke arbejde for Marineforeningens sag.

Københavns afd.s gamle medlem, overkontorbetjent i Søværnet *Chr. A. Rasmussen* afgik ved døden 8/3. Rasmussen var kendt i vide kredse inden for Søværnet, han havde i en aarrække været inkassator for flere af Søværnets organisationer. Ogsaa Marineforeningen havde en god hjælper i *Chr. Rasmussen* — baade i det daglige og ved større arrangementer som Jubilarstævner, Nordiske kammeratskabsstævner o. l. var han en sikker og paalidelig hjælper, som vil blive mindet i taknemlighed.

Skagen afd.s æresmedlem, fiskeskipper *Thomas Kjær*, der havde været medlem siden 1922, afgik ved døden 28/3.

Gilleleje afd.s medstifter, købmand *E. Nielsen*, Græsted, afgik ved døden 10/3, og en trofast kammerat er her gaaet bort. Ved graven vajede Marineforeningens flag for at vise ham den sidste ære.

Forfatteren, bibliotekar *Carl Dumreicher* var ikke medlem, men en god ven af Marineforeningen. Den gamle orlogsgast, som altid med glæde huskede, at han var oppe til teologisk embedseksamen i uniform som vpl., afgik ved døden 10/3. Han vil blive mindet som forfatteren til en flittig benyttet sang inden for Marineforeningen: »Synes tit de langt tilbage — dine glade Orlogsdage«, som lyder ved mange sammenkomster. Ogsaa for sit smukke minde-digt ved højtideligheden 2/4 1951 huskes han i taknem-lighed.

Marinemaleren, Kommandør og tidl. Fyrdirektør *P. E. B. Sinding*, er afgaaet ved døden; penslen gled saa at sige ud af den gamle Marinemalers haand. Mange dejlige skibsbilleder har han skabt — UNDER DANNEBROG's pompose forside gennem en lang aarrække, og forsidebillede, nov. nr. 1961 af fregatten FYEN — for blot at nævne et enkelt, saaledes ogsaa billedet af Niels Iuels flagskib CHRISTIANUS QVINTUS fra slaget i Køge bugt 1677, som blev brugt i Marineforeningens Mærkatserie. Med Kommandør Sinding er en af de marinemalere, som selv havde sejlet og kunne male et skib, som nu et skib skal se ud — gaaet bort.

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Nørregade 28 . København K

^A/_S **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

HEDDE NIELSENS FABRIKER A/S

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz A/S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

J. Chr. Andersen

VIMMELSKAPTET 41 . TLF. 1345 - 14345

OST

Dato _____

Bestillingsseddel

paa Marineforeningens glas

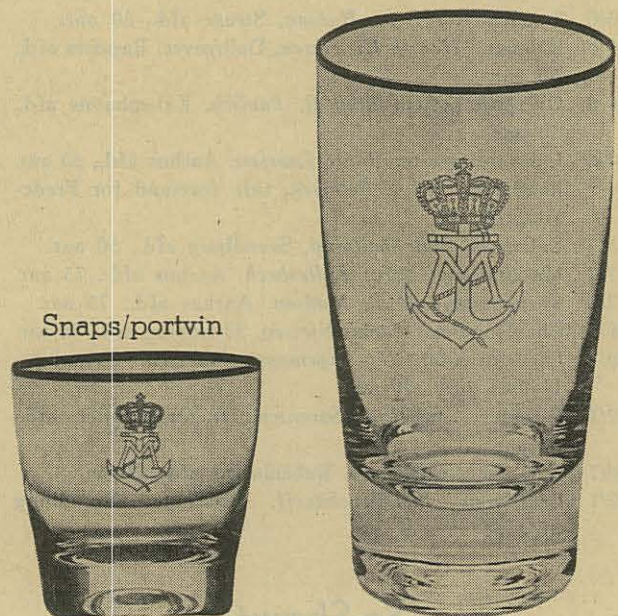
Kgl. Hofleverandør
Oluf Brønnum & Co.
Holbergsgade 8, København K.
(telefon MINerva 8750)

Marineforeningens glas model 1964/65
forefindes nu som:

Snaps- eller portvinsglas à kr. 5,25

Ølglas..... à kr. 7,75

Ø1

Til

Navn: _____

Adresse: _____

(Skriv tydeligt - helst blokbogstaver)

bedes pr. efterkrav sendt:

_____ stk. snaps- eller portvinsglas à kr. 5,75

_____ stk. ølglas..... à kr. 7,75

Marineforeningen gratulerer

- 23/2 Grosserer *Algot Duvier*, Gentofte afd. 70 aar.
 27/2 *Kaj E. Bolwig*, Kongens Lyngby afd., 70 aar.
 3/4 *Albert Westerberg*, Virum, Kongens Lyngby afd., 65 aar.
 17/4 *Richard Nielsen*, Kongens Lyngby afd., 65 aar.
 23/4 Radioarbejder *Sv. Lildballe*, Struer afd., 50 aar.
 1/5 Pakhusformand *N. Thomsen*, Struer afd., 70 aar.
 7/5 *Snedker Chr. Christiansen Møller*, Vinderup, Struer afd., 70 aar.
 10/5 fejrer Orlogskaptajn SP *J. K. Olsen*, æresmedlem af Frederiksværk afd. og kendt som dirigent ved Sende-mandsmødet i Odense i fjor m. m., det meget sjældne 50 aars tjenestejubilæum i Søværnet.
 14/5 Havnefoged *Chr. Mortensen*, Holbæk afd., 65 aar.
 24/5 Hals afd.s medlem, fiskehandler *Svend Aage Nielsen*, 50 aar.
 25/5 *Otto Larsen*, Københavns afd., 70 aar.
 27/5 *Willy Alfred Kragh*, Københavns afd., 65 aar.
 28/5 *Svend Johannes Svendsen*, Københavns afd., 60 aar.
 31/5 *Holger Achton*, Københavns afd., 60 aar.
 5/6 *Snedker P. Holm*, Ballegaard pr. Lemvig, Struer afd., 97 aar.
 5/6 Smedemester *Egon Hansen*, Struer afd., 50 aar.
 6/6 Købmand *Henrik Henriksen*, Dalbyovre, Randers afd., 60 aar.
 10/6 Overpolitibetjent *Poul R. Paulich*, Københavns afd., 50 aar.
 24/6 Lokomotivmester *Børge Laursen*, Aarhus afd., 50 aar.
 4/7 Raadmand *H. A. Petersen*, tidl. formand for Frederiksberg afd., 75 aar.
 5/7 Købmand *Juul Skellerup*, Svendborg afd., 50 aar.
 7/7 Maskinmester *Sofus Kylllesbech*, Aarhus afd., 75 aar.
 7/7 Varmemester *A. B. Madsen*, Aarhus afd., 75 aar.
 16/7 Chauffør *Poul Marius Nielsen*, Svendborg afd., 50 aar.
 20/7 Lagerforvalter *N. Ingemann Petersen*, Svinninge, Holbæk afd., 70 aar.
 22/7 Direktør *Arne Høgh Sørensen*, Dragør, Randers afd., 50 aar.
 26/7 *Chr. Th. Christensen*, Københavns afd., 70 aar.
 27/7 Lensbaron *Iuel-Brockdorff*, Taasinge, Svendborg afd., 60 aar.

Sø-Skæmt

Hun var saa ung og sød, at da hun indfandt sig blandt de besøgende paa undervandsbaaden, strømmede hele mand-skabet sammen om hende. Men de opdagede hurtigt, at det stod bedre til med hovedet udvendigt end indvendigt — ikke mindst da hun pegede paa dækskanonen og sagde:

— Sig mig, naar I dykker ned, bliver kanonen saa ikke vaad?

— Nej, forsikrede løjtnanten hende, vi har et særligt mandskab til at holde en paraply over den.

☆

En lystfisker kom slæbende paa en fisk, der var lige saa stor som han selv, da han mødte en anden lystfisker med en halv snes fisk paa en snor.

— God morgen, sagde den første lystfisker og slap sin kolossale fangst og ventede paa kollegaens kommentar.

Den anden stod længe og stirrede paa kæmpefisken. Saa sagde han haanligt:

— Naa, De har nok kun fanget én — hva'.

Marineforeningens Kalender

- Herning* afd. meddeler følgende program for resten af 1965:
 8/5 Fregatskydning.
 4/9 Udflugt ud i det blaa —
 6/11 Kammeratskabsaften med foredrag og film.
Sønderborg afd. har flg. program for den resterende del af aarets første halvdel:
 25/4 Pilketur fra 0900—1500, frokostpakke skal — og gæster kan medtages.
 8/5 Fællesudflugt for alle afd. i distrikt X med *Fredericia* afd. som arrangør, nærmere følger.

Glostrup/Taastrup slutter foraarssæsonen med et medlemsmøde 6/5 i »Kahytten«, Hovedvejen 58, Glostrup.

Kerteminde afd. holder »Ulkeaften« den anden onsdag i hver maaned.

Glostrup/Taastrup afd.s Skyttelav afholder skydning hver mandag kl. 1930—2130 paa Roskildekroen.

Marineforeningens Skyttelav, København, samles til trænings-skydning 13/4. — 27/4 er der mesterskabsskydning, hvorefter lavets medlemmer samles til afskedsfest for *Rich. Ljungberg*.

Program for 20-aarsdagen for Frøslevlejrens befrielse 5. maj 1965

I anledning af 20-aars dagen for befrielsen vil *Padborg-lejren* imødekomme et behov ved at give fhv. fanger i »Frøslevlejren« lejlighed til at samles til en lille højtidelighed og til kammeratligt samvær.

Desuden vil »Mindestueudvalget« benytte lejligheden til at orientere om planerne for den paatænkte mindestue.

Programmet bliver i hovedtrækkene saaledes:

Kl. 1000: Portene aabnes; barakkerne vil være tilgængelige. Musik ved militært orkester.

Kl. 1100: Kransenedlæggelse ved mindestenen i lejren.

Kl. ca. 1130: Chefen for Sydjysk-Fynske bygningsdistrikt overdrager en ny flagmast til lejren.

Kl. 1200: Den daværende, danske lejrchef, nuværende generalmajor *P. Digmann*, vil lade flaget hejse, saaledes som det skete for 20 aar siden.

Derefter afspilles Kong Christian X's tale, hvorefter general *Digmann* taler.

Efter højtideligheden serveres der gule ærter for de til-meldte.

Kl. 1500: Møde i gymnastiksalen for fhv. frøslevlejr-fanger.

Saaftremt man ønsker at deltage i spisningen, bedes man indbetale kr. 5,- pr. deltager paa en særlig girokonto nr. 7060. »Frøslevlejren« *Padborglejren*, Faarhus. Alm. giro-kort kan anvendes.

Giroalton gælder som adgangstegn til spisningen.

Tilmelding maa være arrangørerne i hænde senest 1. maj 1965.

Godthaab afd. sælger lodsedler à kr. 2,00 til fordel for Kommandør de Lichtenbergs fond. 1. præmie er en flyve-rejse Grønland-København el. omvendt med 500 kr. til fri disposition paa turen. Hovedkontoret oplyser nærmere.

Konkurrence i sømandshusflid

En indbydelse til danske søfarende — ogsaa de forhenværende — fra Handelsflaadens Velfærdsraad, Holbergsgade 14, København K.

Handelsflaadens Velfærdsraad indbyder alle danske søfarende til at deltage i en konkurrence om maritimt prægede hobbyarbejder. Indbydelsen gælder enhver dansk sømand, hvad enten han er udmønstret eller for tiden gaar hyresøgende, er paa skole, aftjener værnepligt eller er knyttet til en sømandsinstitution. Indbydelsen gælder ligeledes forhenværende søfarende, som virkelig har faret til søs i længere tid.

Senest 15. maj 1965 maa deltagende hobbyarbejder være Velfærdskontoret i hænde.

De indsendte arbejder maa paa en eller anden maade kunne karakteriseres som hørende ind under sømandshusflid, f. eks.:

Knyttarbejder i garn: bæltter, tasker, bærenet, servietter, lyseduge, etc. udført i tyndt garnmateriale.

Tovværksarbejde: udført i lettere eller sværere tovværk, linegoods, skibmandsgarn, merling etc.

Modelskibe: flaskeskibe, skalamodeller, halvmodeller, sejl-dygtige modelbaade, sejlforende eller maskindrevne.

Anden maritimt præget husflid: udskæringsarbejde med maritimt motiv udført i træ, ben, hvaltand, horn, rav eller andet materiale. Husflidsarbejder i jern og metal.

Tegninger, akvareller, oliemalerier, linoleumstryk o. s. v. med maritimt motiv.

Mulighederne er mange, arbejderne skal blot paa en eller anden maade have »atmosfære« af søfart.

Fotos modtages ikke i denne konkurrence.

Hvordan?

Til hver genstand, der som nævnt skal være indleveret eller indsendt til *Handelsflaadens Velfærdsraad*, Holbergsgade 14, Kbh. K. inden 15. maj 1965, skal være bundet eller klæbet en mærkeseddel med navn paa den, der har udført arbejdet.

I et følgebrev skal desuden angives navn, stilling og adresse paa den som har udført arbejdet, samt adressen (helst i Danmark), hvortil genstanden ønskes returneret.

De indsendte arbejder vil blive bedømt af søkyndige og hobbykyndige dommere, og de bedste arbejder vil blive belønnet med præmier og diplomer.

I forbindelse med konkurrencen vil der blive arrangeret en udstilling.

En anekdote — eller maaske en korrekt gengivelse ...

Paa spørgsmaal om hvad man kan forlange af medlemmer af de kvindelige korps, svarede feltmarskal Montgomery:

— Kun to ting. At de hele dagen siger: Yes Sir. og hele aftenen: No Sir.

Bog anmeldelse

Carlo Andersen: »— for at andre kunne leve —«. Wangels Forlag, 260 sider.

En redelig bog, der gennem hele sin enkle opbygning paa nøgtern maade beretter om forløbet af Danmarks besættelse. En bog, som giver de unge oplysninger om hændelserne gennem »de fem forbandede aar« — og frisker op i de ældres hukommelser om begivenhedernes forløb, dejlig fri for detaljer om enkeltpersoners meninger og selvbeundrede virke.

I Marineforeningens rækker mødes alle unge og gamle orlogsgæster

fra alle aldre og nye maritime tjenestesteder.

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling (der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55, København K., tlf. PA 2886.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgårdshaven . Tlf. 1986
Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

— dette »smil« kan vist kun mildnes ved en snaps af Marinefor-
eningens nye glas —

BORNHOLM**Skibsproviantering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. Haagensen
 JUVELER, GULDSEMED & GRAVØR
 St. Torv 8 - Telf. 270

ESBJERG

Claus Sørensen
 Esbjerg

H. J. Christensen & Søn
 VAADBINDERI OG TOVTØRRERI
 ESBJERG

»Hotel Spangsbjerg«
 Mødested for marineforeningens
 medlemmer
 ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

Jensen & Lauridsen
 Skibsbyggeri
 ESBJERG TLF. 2053

FREDERIKSHAVN

ELECTRA 1/5
 Elektroinstallatørfirma
 Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard
 Kolonial & skibshandel
 Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN
 Teknisk maskinforretning
 SKIBSARTIKLER - OLIE TLF. 900

Einer Sørensen
 STEVEDORE
 Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET
SVENDBORG
 SKIBSVÆRFT

Carl Antonsen

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen
 & Kryger INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Carlsen & Aaens Vaadbinderi
 Hirtshals - Tlf. 180

VAAD - TRAWL OG TOVVÆRK

Hurtig reparation

Levorsen & Jørgensen

Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod

Betjening dag og nat - Tlf. Hirtshals 11

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Kolding Rugbrødsfabrik**

P. B. KLAABORG

Telf. 58 - 569

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET
 N. A. CHRISTENSEN & CO.
 Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“
 RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers

Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**Aut. installatør Tlf 41345
Skibradio, sendere og pejleantægSejl, flag og presenninger
Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen

Tlf. 41423

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

v/ Albert Steen - Telf. 57

VEJLEA/s Vejle Mælkekompani
Vedelsgade 85 - Tlf. 335 - 336

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
 Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., ekspeditionstid
 daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.
 Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.
 Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEDLEM AF
 FORENINGEN AF DANSKE
 UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

P. Lauritzens Eftf.

v. A. Bistrup Larsen

Kolonial - Skibshandel

Østervold 42 - Telf. 20487 - Randers

S. C. SØRENSEN ^A/_S

RANDERS
(064) 2 11 11

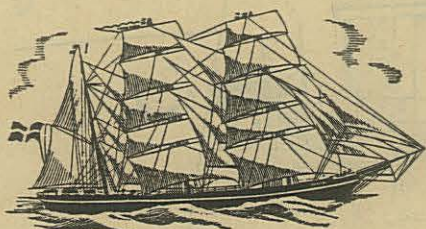
AALBORG
(081) 3 25 00

AARHUS
(061) 3 10 11

HERNING
(0711) 4700

ODENSE
(09) 11 97 11

KØBENHAVN
(0179) SØ *8501

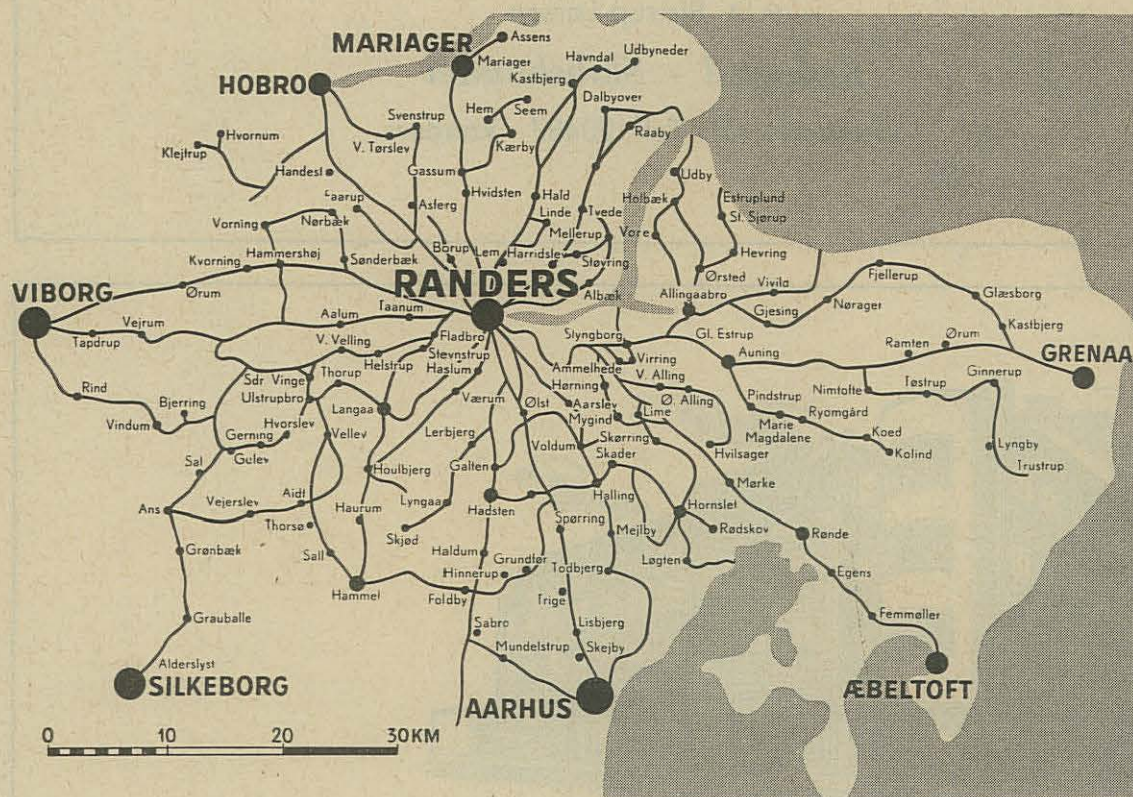

Chas. Mortensen

Sejl - Flag - Telte

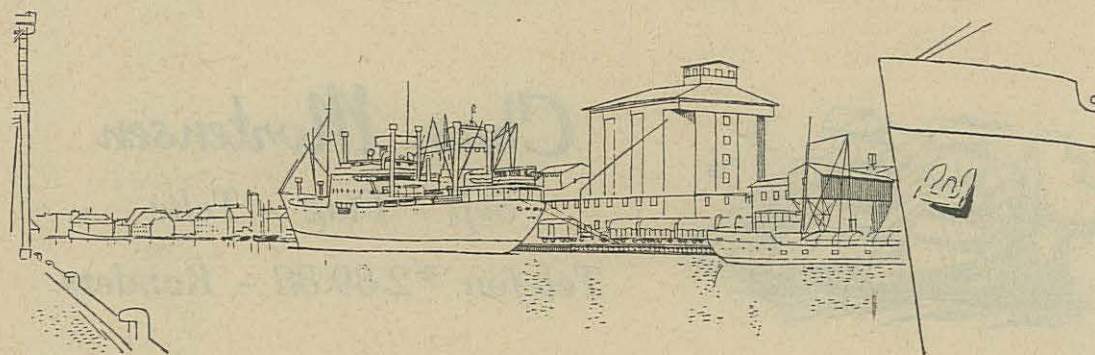
Telefon * 2 89 88 - Randers

... hvor søvejen møder 13 landeveje

ligger RANDERS centralt placeret i et stort og købedygtigt område med mere end $\frac{1}{2}$ million indbyggere.

Erhvervskontoret på Randers Rådhus, telf (064) 24373, står til disposition med oplysninger om de industrielle og forretningsmæssige muligheder i Randers og omegn.

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte 3 - Aug.
52. aarg. - 1965

Fastelavnsskuaens togt gennem Randers' gader 1888

Maleri af A. Rasmussen, en gammel Helgolandsveteran fra Randers.
(se teksten side 12)

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros

Nørregade 28 . København K

^{A/s} **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.

Dronningens Tværgade 7 Telf. 482

Grundl. 1880

VINFORRETNING

LAGER AF CIGARER

Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

HEDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^{A/s}

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

J. Chr. Andersen

VIMMELSKAFTET 41 . TLF. 1345 - 14345

OST

Marineforeningens Kalender

- 8/8 Fregatskydning i Roskilde afd.
- 16/8 indbyder *Marineforeningens Skyttelav, København, Københavns afd.s* medlemmer til fregatskydning og kegleaften i Forsvarsbrødrenes Hus, Gothersgade 137, kl. 1900 — der udsendes ikke anden meddelelse, men opfordres kraftigt til godt fremmøde.
- 21/8 afholder *Holbæk afd.* sin årlige Fregatskydning i »Strandparken«.
- 2/9 indleder *Glostrup/Taastrup afd.* vintersæsonen med et medlemsmøde i »Kahytten«.
- 4/9 drager *Herning afd.* paa udflugt »ud i det blaa —«.
- 15/9 samles *Københavns afd.s* medlemmer med damer kl. 1930 i en af de smaa haver i Pileallé. Afdelingens musikkorps vil koncertere, og evt. amatører vil ogsaa kunne faa en chance for medvirken.
- 30/9 afholder *Aarhus afd.* foredragsmøde i Marinestuen paa restaurant Søsporten, hvor chefen for Søværnets operative kommando, Kontreadmiral *A. Helms*, vil tale.
- 2/10 mødes *Holbæk afd.s* medlemmer til rødspættegilde paa Gundestrup Fægekro.
- 7/10 afholder *Københavns afd.* en Grønlandsaften i »Kongens Have«, hvor Kaptajnløjtnant *Pløger* vil fortælle og vise farvefilm fra vort nordligste amt.
- 13/10 afholder *Gentofte afd.* sin årlige pakkefest.
- 16/10 fejrer *Glostrup/Taastrup afd.* sin 20-aars fødselsdag — nærmere vil fremkomme.
- 3/11 løber *Københavns afd.s* store og berømte andespil af stablen.
- 6/11 afholder *Herning afd.* kammeratskabsaften med film og foredrag.
- 11/11 afholdes foredrag om Grønland i *Gentofte afd.*
Marineforeningens Skyttelav, København, afholder træningsskydning: 7/9 - 21/9 - 5/10 - 19/10 - 2/11.

Verdens mest trafikerede kaj

Mon ikke verdens mest trafikerede kaj er beliggende i Sønderjylland, spørger Dansk Toldtidende i sit januar-nr. og tænker her paa Kollund anlægsmole. Denne ejes af Staten (Tolddepartementet) og administreres af Toldgrænsekorpset. Molen har kun 51 meter kaj, men blev alligevel i finansaaet 1963—64 anløbet af 22.200 skibe med ialt 3.521.300 passagerer. Det er disse enorme tal, der faar Toldtidende til at gætte paa, at det i forhold til kajens længde er den kajstrækning i verden, der har flest skibsanløb.

Molen blev bygget af Staten i 1922 efter genforeningen for at samle skibstrafikken fra Tyskland til Danmark ved et bestemt fortoldningssted. I tyskertiden fandtes der langs hele den sønderjyske kyst adskillige anløbsbroer, der blev benyttet til den indenrigske trafik. Da Kollund mole efter genforeningen blev bygget, tabte alle disse broer imidlertid deres betydning.

Da fjordvejen i 1932 blev bygget, og da samtidig valuta-centralen kom, mistede ogsaa molen sin trafikale betydning. I 1953 blev sejladsen paa molen dog atter genoptaget med udflugtsrejser til Flensborg. I 1958 begyndte indkøbsrejserne at florere, idet tyskerne nu kunne købe smør meget billigere i Danmark. Senere kom saa det afgiftsfrie salg af tobaksvarer, som satte yderligere skub i sejladserne.

Op saa i dag: 22.200 anløb med 3.521.300 passagerer paa 51 meter kaj — imponerende tal.

Københavns Havneblad

Marineforeningens Sendemandsmøde i Randers

9. maj 1965

Der var stillet store forventninger til aarets Sendemandsmøde, som *Randers* afd. havde paataget sig at arrangere paa Helgolandsdagen 9/5 — og de blev ikke gjort til skamme. De gæve »Randrusianere« havde sat alle sejl til — og det blev ogsaa et vellykket møde med god tilslutning.

Om lørdagen var afd. vært for Hovedbestyrelsen ved en middag i den nyindrettede Marinestue hos *P. Smed*, og allerede der kunne man mærke Sendemændenes begejstring ved atter at samles.

Ved den kammeratlige sammenkomst i Haandværker- og Industriforeningen var der glæde og feststemning, og det store arrangement blev udmærket afviklet under afd.s-formanden, *Schytte Hansens* myndige ledelse.

Ved busturen for damerne søndag formiddag blev der meget galant overrakt smaa buketter og godteposer, en opmærksomhed, som damerne værdsatte meget. Trods regnbyger blev den smukke tur gennemført paa udmærket maade, medens sendemændene var samlet til aarsmøde.

Efter flaghejsningen afsendtes telegrafisk hilsen til æresformanden og chefen for Søværnet, hvorpaa forhandlingerne tog deres begyndelse med Randers afd.s medlem, borgmester *S. A. Thingholm*, som dirigent. Marineforeningens formand, Kommandørkaptajn *K. Hertz*, aflagde aarsberetningen, der som han sagde, var noget længere end vanligt, men han ville her, ved det første Sendemandsmøde, hvor han stod som formand, ikke blot se tilbage, men ogsaa opridse visse linier for det fremtidige foreningsarbejde, saadan som han maatte anse det for ønskeligt til fremme af Marineforeningens ide og opgaver.

Formanden mindedes de gode kammerater, som var gaaet bort i aarets løb og nævnedes her specielt, Admiral Hs. kgl. Højhed Prins *Axel*, der var æresmedlem af Marineforeningen og tidligere hovedbestyrelsesmedlem, Købmand *Hans Petersen*, Nykøbing F., der netop var afgaaet ved døden, hvorpaa formanden mindedes de bortgangne kammerater ved at udtale et

ÆRET VÆRE DERES MINDE.

Statusmæssigt kunne oplyses, at medlemstallet pr. 1/5 1965 var 9111 mod 8932 paa samme tid ifjor. Der var nominelt 105 (95) afdelinger, og uforandret 74 marinestuer og 8 skyttelav.

Formanden gjorde derpaa kontingentrestancerne til genstand for nærmere omtale og i forbindelse hermed ogsaa hele det økonomiske grundlag for afdelingernes eksistens. Medlemstilgangen kunne kun glæde alle og opfordre til endnu mere propaganda for vor forening, men man maatte forstaa at finde det rette tidspunkt for hvervningen, og dette var næppe straks efter hjemsendelsen. Dog gennem samarbejde med de maritime tjenestesteder kunne der skabes føling med de værnepligtige, saaledes at de ikke stod fremmede overfor Marineforeningen, men ganske naturligt søgte optagelse her, naar tiden var moden. Forskellige tanker og anvisninger paa, hvorledes et saadant samarbejde kunne etableres, blev trukket frem, ikke mindst kontakten med de forskellige velfærdsofficerer, bl. a. ved flaaebesøg og

idrætsstævner. Den ofte efterspurgte forudmeldelse af skibsbesøg af hensyn til tilrettelæggelse af forskellige arrangementer, var ifølge sagens natur nu ikke mulig at gennemføre, her maatte afdelingerne selv sørge for oplysninger, f. eks. ved forbindelse med de respektive havnefogeder.

I aarsberetningen blev ogsaa redegjort for arbejdet ude i afdelingerne, fællesmøder, distriktssammenkomster, kontakt med broderforeningerne i vore nabolande, præmieudsætning til sømilitære idrætsstævner, støtte til uddannelse paa vore skoleskibe, hvor bl. a. *Skagen* afd. og ikke mindst *Godthaab* afd. havde gjort fremragende indsats, ganske specielt fra Grønland var der gennem »Kommandør de Lichtenbergs Fond« ydet værdifuld tilskud til unge grønlanderes maritime uddannelse. Ogsaa gennem skibsadoptionerne var der muligheder for at skabe kontakt mellem by og skib — mandskab og befolkning, og endelig maatte de aarlige jubilarstævner ogsaa tages til indtægt for agitationsarbejdet, ligesom man i skyttelavene havde mulighed for at sammenføre et godt kammeratskab mellem de gamle orlogsgaster.

Distriktordningen, som nu havde gennemlevet sit første aar, blev ligeledes behandlet og kommenteret som en organisationsordning af værdi for den interne kontakt mellem afdelingerne og hovedbestyrelsen.

Økonomien er jo fortsat M.F.s svage punkt, saa uden at foreslaa kontingentforhøjelse henlede Formanden opmærksomheden paa, at i henhold til lovene skal indskud og kontingent næste aar ansættes for en ny 5-aarig periode med virkning fra 1967 — og man maa derfor være indstillet paa en forhøjelse til den tid og indtil da ride mellemtiden af gennem besparelser og rationaliseringer.

Hertil hører bl. a. en revision af medlemskort-ordningen, som i sin nuværende form er for stiv og bekostelig, et nedsat udvalg søger at finde en ny og mere praktisk ordning.

Da duplikeringsudgifterne efterhaanden er en stor udgiftspost efterlystes en kammerat, der kunne skaffe eller laane hovedkontoret en duplikator, gerne brugt, men brugbar og billig.

Sangbøgerne har snart i flere aar været stærkt efterspurgt, beholdningerne er opbrugte, men sangbogen foreligger nu i revideret stand, klar til trykning.

Hovedbestyrelsen er dog enig om, at med et passende oplag vil det blive en stor udgiftspost, hvorfor man maa fastholde, at medmindre ca. 2/3 af oplaget er forudbestilt og forudbetalt, vil det ikke være forsvarligt at iværksætte trykning af et oplag paa ca. 3000 stk. sangbøger — trods de stadig stigende priser, vil man forhaabentlig kunne fastholde en udsalgspris paa kr. 2,50—3,00, men den endelige pris kan først beregnes, naar oplagets størrelse kan skønnes paa basis af forudbestillingerne.

I anledning af, at der er fremstillet prøveeksemplarer af askeskaale, ølkrus o. a. med Marineforeningens lovbeskyttede bomærke indbrændt i farver, henledes opmærksomheden paa, at vort bomærke er mønsterbeskyttet og at saadanne genstande ikke maa forfærdiges til forhandling uden Hovedbestyrelsens godkendelse. I den forbindelse erindres om den aarlige udsendelse af *Søværnets Juleaskeskaal*, som kan forudbestilles gennem afdelingerne hvert

efteraar, men husk, efterbestillinger kan ikke finde sted, da skabelonerne bliver tilintetgjort, hvorfor ældre askeskaale efterhaanden bliver til sjældenheder.

Formanden sluttede den lange beretning med at takke fru *Ulla Nielsen* for hendes udmærkede arbejde gennem 10 aar paa Marineforeningens hovedkontor, idet hun efter eget ønske nu fratraadte sin stilling i forbindelse med hovedkassererskiftet.

I relation til foranstaaende kortfattede uddrag af Formandens aarsberetning fra Sendemandsmødet i Randers 1965, henledes opmærksomheden paa, at aarsberetningen forefindes in extenso hos de forskellige distriktsrepræsentanter, hvor særlig interesserede henvises til at søge nærmere oplysning.

I tilslutning til Formandens aarsberetning gjorde *Landssekretæren* (Redaktøren) rede for medlemsbladets drift og nævnedes, at man beklageligvis maatte imødesee en yderligere stigning i udgifterne paa basis af den stadig voksende pristigning og den kraftige portoforhøjelse.

Jens Firing fra Frederikshavn afd. fremkom med et tilbud fra Frederikshavns Avis, der ville paatage sig at skaffe bladet en annonceindtægt paa kr. 5000,- ved samtidig overtagelse af bladets trykning. Dette meget interessante tilbud vil nu blive nøje gennemgaaet af bladudvalget.

Jens Mortensen, Samsø, *Schytte Hansen*, Randers, *Beck-Friis*, Gentofte, og *Brolykke*, Kongens Lyngby, fremsatte forskellige bemærkninger — ris som ros — og *Dalsgaard*, Kalundborg, indbød til Landsskyttestævne 12/9, hvorpaa Formanden kunne afslutte beretnings-diskussionen med enkelte kommentarer.

Aarsberetningen blev derpaa enstemmig vedtaget.

Hovedkassereren, Orlogskaptajn *Janus Sørensen*, aflagde derpaa — for sidste gang — aarsregnskabet. Han manede til et strammere budget, men nævnedes ogsaa, at en kommende kontingentforhøjelse maatte kunne forudses. Endelig berørte *Janus* ogsaa forøgelsen af grundfondet — og især og meget indtrængende afdelingernes rettidige kontingentindbetaling; det var blevet bedre, men det kunne blive meget bedre.

Regnskabet blev derpaa sat under afstemning og enstemmigt godkendt.

Aarhus afd.s indbydelse til Sendemandsmødet her i 1966 blev motiveret af afd.sformanden, *Birthin*, som ønskede Sendemændene velkommen til næste aar.

Da *Hovedkassereren* havde frabedt sig genvalg p. g. af alder, nyvalgte Orlogskaptajn *S. V. Thorlund Nielsen* til hovedkasserer og *Landssekretæren* genvalgte.

Distriktsrepræsentanterne og deres suppleanter i Hovedbestyrelsen er jo nu valgt paa møder i distrikterne, saa Sendemandsmødet havde kun at tage disse valg til efterretning; endelig genvalgte den afgaaende revisor og revisor-suppleant.

Formanden takkede derpaa i varme ord vor gamle ven og hovedkasserer for hans store arbejdsindsats og hans altid levende interesse for Marineforeningen, for hans gode humør — der kun kunne formørkes ved tanken om svigtende kontingentindbetaling — hans loyalitet og gode kammeratskab var forbilledlig, ligesaa hans levende interesse for Grønland.

Med Sendemandsmødets tilslutning udnævntes Orlogskaptajn *Janus Sørensen*, der aftenen før havde modtaget

udnævnelse til æresmedlem af Godthaab afd., nu til æresmedlem af *Marineforeningen*, og under forsamlingens hyldest hæftede *Formanden* æreemblemet paa den afgaaende hovedkasserers bryst.

Derpaa takkede det nye æresmedlem varmt og bevæget for udnævnelsen og blev atter hyldet af forsamlingen.

Under *Eventuelt* berørtes forskellige emner og spørgsmaal: bl. a. flagning i det fri med Marineforeningens flag, hvad der ikke er tilladt; ændring af meldemskortene til en mere praktisk form; ekstraordinære medlemmers status indenfor Marineforeningen; sammensætning af afd.sbestyrelserne m.m.

København afd.s formand anbefalede brugen af afd.s dygtige Musikkorps ved fællesmøder o. l., og efter at have afrundet diskussionen og takket Randers afd. for det veltillagte møde, og dirigenten for ledelsen heraf, sluttede det velbesøgte og vellykkede aarsmøde med *Formandens* oplæsning af en telegrafisk hilsen fra æresformanden.

I Marineforeningens rækker

mødes alle unge og gamle orlogsgæster

fra alle ældre og nye maritime tjenestesteder.

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling (der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55, København K., tlf. PA 2886.

Skibsadoption i Rønne

Den 12/6 blev vort nye u-baadsmotherskib HENRIK GERNER adopteret af Rønne by, og det var en gammel kending, der atter viste sig i Bornholms hovedstad, hvor den som m/s HAMMERSHUS havde været hjemskrevet i 27 aar under D/S af 1866's kontorflag. I juni har dette selskab taget en ny HAMMERSHUS i brug.

Efter en gennemgribende ombygning paa Orlogsværftet fremtræder dette tidligere passagerskib nu i graa orlogsskibsfarve med NATO-kendingsnr. A. 542 og opkaldt efter det tidligere u-baadsmotherskib, der blev sænket og brændt paa Holmen 29. august 1943.

Ved selve adoptionshøjtideligheden blev der udvekslet gaver; skibschefen, Orlogskaptajn *S. A. Piil*, forærede saaledes et billede af skibet i sin nye skikkelse under orlogsflaget samt dets skibsvaaben til ophængning i Marinestuen, og Marineforeningen overrakte et bordflag til messen. Efter kransenedlægnings ved søfartsmonumentet paa havnen, var byraadet vært ved en frokost. Ved denne lejlighed opridsede 66-selskabets direktør, *Woldike Nielsen*, skibets bevægede historie og fortalte bl. a. om tyskernes beslaglæggelse af det under krigen og dets senere sejlads i engelsk tjeneste. Søværnet havde givet m/s HAMMERSHUS' gamle skibsklokke tilbage til selskabet, som nu lod den gaa videre til byen til ophængning paa museets søfartsafdeling.

Om aftenen var besætningsmedlemmer af alle kategorier samlet i »Industrien«, hvor Marinestuen findes. Byen gav pølser og øl og Marineforeningen dertil snaps og cigaretter, og det blev en hyggelig sammenkomst, som sluttede med popbal for de vpl. til kl. 0100, medens afd. var vært i Marinestuen for de ikke dansende.

Marineforeningens jubilarstævne 1965

hvori er indlagt et besøg paa Søværnets nye, moderne
Eksercerskole i Avderød i Nordsjælland

Søndag den 29. august 1965

afholder *Marineforeningen* jubilarstævne paa Holmen til minde om indkaldelse til tjeneste ved Søværnet, i aar er det aargangene 1955 — 50 — 45 — 40 — 35 — 30 — 25 — 20 — 15 — 1910 o.s.v.

Hjælp selv med til at skaffe den store tilslutning fra egen aargang ved at skrive til kammeraterne.

Der gøres et stort arbejde for at faa jubilarstævnet gjort bekendt for alle de jubilarer, hvis adresse er *Marineforeningen* bekendt, ligesom ogsaa dagspressen er anmodet om at omtale det, men den personlige paavirkning er altid den bedste.

Der er nu gaaet 18 aar siden Søværnet flyttede sin Ekserceruddannelse fra Holmen, først til de meget primitive forhold i Arresødalvejren og nu senest og endeligt til det store og moderne uddannelsescenter paa halvøen Avderød, der skyder sig ud i den smukke og ejendommelige, mangefarvede Arresø, derfor er der indlagt et besøg her i jubildagens program, saaledes at de yngre jubilarer ogsaa kan mindes deres første dage i Søværnet, og programmet lyder:

- Kl. 1030 Møde ved Værftsbroen for enden af Prinsessegade (buslinie 8). Her afholdes parade for Chefen for Flaadestation København og *Marineforeningens* Formand, og der vil i forbindelse med en kort andagt ved en vpl. teolog blive henlagt kranse ved mindestenen for civilt og militært personale af Søværnet. Derefter afmarcheres med *Marineforeningens* Københavns afdelings musikkorps i spidsen til frokost, som finder sted
- Kl. 1215 paa Marinekaserne København (tidl. Søværnets kaserne) paa god, gammel orlogsmanér. Af pladshensyn vil der kun kunne udstedes 200 billetter til frokosten; det gælder derfor om at anmelde sig snarest muligt, og opmærksomheden henledes paa, at der i de senere aar har været for mange, der møder uden forud at have anmeldt deltagelse. Der skabes derved mange og store vanskeligheder i arrangørernes frivillige arbejde, og samtidig udvises en utilladelig hensynsløshed over for personalet paa Marinekasernen m. fl. Det er derfor bestemt, at der for fremtiden *ikke kan gives adgang til jubilarstavnets frokost eller middag uden den forudanmeldelse, der er betingelse for deltagelse*. Alle, der ikke har fulgt de givne anvisninger, maa beklageligvis afvises.
- Kl. 1400 Kort rundgang paa den nordlige del af Nyholm med besøg i Nyholms gamle mastekran.
- Kl. 1445 Afgang fra Holmen til Ndr. Toldbod.
- Kl. 1500 Afgang med busser gennem det smukke Nordsjælland til Eksercerskolen i Avderød.
- Kl. 1615 Ankomst til Avderød. Omvisning under sagkyndig ledelse.
- Kl. 1800 Skafning i den moderne kostforplejningsbygning.
- Kl. 1930 Udskejning.
- Kl. 2000 Afgang med busser til København.
- Kl. 2115 Ankomst til Raadhuspladsen — og hermed er Jubildagens officielle program udtømt.

Parolen lyder derfor nu:

Deltagelsen er dyr, men frivillig, og den kan opdeles i 3 afsnit, hvoriblandt der frit kan vælges deltagelse i ét, flere eller alle af følgende programpunkter:

I. Jubilarparaden. Til dækning af de mange forskelligartede udgifter ved det store arrangement vil der være at erlægge en afgift paa kr. 5,00 af hver deltager.

II. Frokost bestaaende af biksemad, 2 stk. ost, 2 øl, 2 snapse og kaffe incl. alle omkostninger for kr. 18,00 pr. kuvert, yderligere salg af drikkevarer finder ikke sted.

III. Efter det nye program vil *jubilarmiddagen* finde sted i kostforplejningsbygningen i Avderød. Her skaffes efter cafeteria-systemet, som er indført paa alle moderne kaserner. Menuen lyder: Flæskesteg, æblekage og kaffe, og hertil gives: 2 snapse og 2 fl. øl — alt er sammen med busturen medregnet i prisen: kr. 26,00, yderligere salg af drikkevarer finder ikke sted.

Tegningen er bindende, og anmeldelse om deltagelse sker til *Marineforeningens* hovedkontor, Havnegade 55, 2. sal, tlf. Palæ 2886, aabent daglig kl. 10—16, undtagen lørdag. Ved indbetaling af beløbene paa foreningens *postkonto nr. 1608*, vil adgangskort blive tilsendt. Det er af den grund nødvendigt paa indbetalingskortets talon at anføre nøjagtig *adresse og aargang*.

Beløbene bliver:

I. Deltagelse i jubilarstævnet	kr. 5,00
II. Deltagelse i frokosten paa Holmen	kr. 18,00
III. Deltagelse i busturen med middag i Eksercerskolen i Avderød	kr. 26,00
	eller ialt kr. 49,00

I betalingen er indbefattet udgifter til musik, dekoration, til- og afrigning af spisesal m. m., transport af service, materiel, tryksager, buskørsel m. m.

Sidste frist for anmeldelse ved indbetaling paa postkontoret er mandag den 23. august.

Efter lørdag den 21. august vil adgangsbilletterne ikke blive tilsendt, men de ligger klar til afhentning ved værftsbrovagten paa jubilæumsdagen mod forevisning af postvæsenets kvittering for beløbets indbetaling. Af hensyn til de vanskelige forsyningsforhold er mandag den 23. august fastsat som absolut sidste frist for anmeldelse til jubilarstævnet. Uden forudanmeldelse kan plads ved maaltiderne ikke paaregnes, og *deltagerne opfordres til i egen interesse at lette arrangørerne arbejdet — dels ved at anmelde deltagelse i god tid og dels ved at følge de her givne anvisninger.*

Det vil være jubilarudvalgets opgave at gøre festen saa smuk og fornøjelig som muligt; — hertil kræves dog hjælp og støtte, og for at vore mindre bemidlede aargangskammerater ogsaa kan komme til at deltage, beder vi bedre situerede om at yde et ekstra bidrag, hver efter sin evne.

Ogsaa *ikke-medlemmer* af *Marineforeningen* kan som jubilarer deltage i stævnet.

Under stævnet vil der for en pris af kr. 5,- blive forhandlet 25 og 40 aars jubilæumstegn for aftjening af værnepligt, naar dokumentation for indkaldelsesaar forevises.

Paaklædning: »Daglig blaåt«.

Jubilarudvalget.

Marineforeningens gave til »Tordenskiold-skolen« i Gleidingen

Det vil sikkert erindres af mange, hvorledes Danmarks Marineforening i samarbejde med Norges Orlogsforbund tog initiativet til og gennemførte rejsningen af en mindesten paa den dansk-norske Viceadmiral *Peter Wessel Tordenskiolds* dødsted i Gleidingen mellem Hannover og Hildesheim.

Med støtte fra *Carlsbergs mindelegat for Brygger I. C. Jacobsen* og *Danmarkssamfundet* blev der — efter grundige arkivstudier og arbejde i marken — den 12. november 1958, paa søheltens 238-aarige dødsdag, afsløret en smuk granitsten nedbragt fra Norge og rejst i et lille anlæg, der af myndighederne i Nieder-Sachsen blev overdraget hertil, (se U. D., jan. 1959).

I den forløbne tid er der paa det tidligere ubebyggede terræn nu vokset et pænt villakvarter op, og her har man givet den gade, der fra hovedlandevejen fører ned mod mindestenen navnet *Tordenskioldstrasse*. I Gleidingen by er der rejst en meget moderne og smuk centralskole, kaldet »Tordenskiold-Schule«, og intet var da naturligere, end at rektor overfor den danske ambassadør i Vesttyskland udtrykte ønsket om et eller andet til anbringelse paa skolen, som kunne minde eleverne om den berømte søhelt.

En tilsvarende henvendelse blev rettet til Norge.

Ambassadør *Hvass* lod spørgsmaalet gaa videre til Marineforeningen, og efter drøftelse af forskellige forslag blev Hovedbestyrelsen enig om, at et portræt af Tordenskiold maatte være det helt rigtige. Med økonomisk støtte fra *Carlsbergs Mindelegat* overdroges det til maleren *Daniel Hvidt* at kopiere det smukke Tordenskiold-portræt, som hænger i Søofficers-Foreningen i København. Det lykkedes kunstneren at skabe et smukt og karakteristisk billede i nøje overensstemmelse med originalen, et værk, som man kunne være stolt af.

Marineforeningens gave overrækkes til Borgmester *John*, Gleidingen, af Landssekretæren, Fuldmægtig *Honnens de Lichtenberg*; tilhøjre ses Pastor *Rühmenapf*.

Det var vedtaget, at overrækkelsen skulle finde sted ved foraarstid, men beklageligvis var Marineforeningens formand tjenstlig forhindret i personlig at foretage overrækkelsen, hvorfor dette overdroges til foreningens Landssekretær, fuldmægtig *G. Honnens de Lichtenberg*, og efter aftale med de tyske myndigheder fastsattes overleveringen til den 13. maj 1965.

Det var en smuk, solrig foraarssdag, da Landssekretæren med sin frue kørte op foran den pragtfulde skolebygning i Gleidingen, og blev modtaget af skolens lærerkollegium med konrektor *Brinkmann* i spidsen. Til stede var ogsaa borgmester *F. John* og kæmner *H. Künnecke*, den hannoveranske rigsdagsmand (Bonn), *Friedrich Kühn*, flere repræsentanter for amt og kommune samt Marineforeningens meget hjælpsomme kontaktpmand i hele Tordenskiold-sagen, Oberregierungs- u. baurat *E. Münz*, der bragte hilsen fra Regeringspræsidenten i Hildesheim, som beklagede at være tjenstlig forhindret i at deltage.

Mindestenen paa *Tordenskiolds* dødsted i Schlwiese ved Gleidingen

Efter en velkomst af borgmesteren, tog Landssekretæren ordet og trak linierne op for den berømte søhelts liv og virke, for hans betydning for den dansk-norske sømagt gennem sine dristige togter og modige kampe, saaledes at de fremmødte kunne faa et indtryk af den dansk-norske nationalhelt, hvis navn skolen bærer.

Talen, der sine steder blev afbrudt af klapsalver, sluttede med at portrættet blev overgivet til borgmesteren som en gave fra Danmarks Marineforening. Efter en varm tak lod borgmesteren maleriet overgive til skolens ledelse til op-hængning i den nye bygning, hvortil man fra norsk side i forvejen havde skænket en gengivelse af søheltens adelsvaaben.

Efter en kort rundgang i den meget smukke og højmoderne skolebygning, hvor ikke mindst den store svømmehal, der straaledede i grønne fliser, blev beundret, samledes selskabet til en forfriskning i lærerværelset. Her havde

en del af de kvindelige elever under ledelse af skolekøkkenlærerinden arrangeret det ganske nydeligt med pindemad og andre lækkerier, hvortil der blev serveret den lifligste moselvin.

Ogsaa her havde flere forskellige ordet. Borgmesteren og Landssekretæren indledte, dr. Kühn takkede for det bevis for mellemfolkelig forstaaelse, der her havde fundet udtryk i en tid, der syntes ladet med sprængstof og fremhævede, at en saadan venskabsforbindelse ofte kunne være ligesaa positiv, som nok saa mange store kongresser paa højere plan. Sognepræsten, pastor *Rühmenapf*, der havde været med i udforskningsarbejdet fra begyndelsen, trak nogle historiske linier op, og kommunaldirektøren og konrektoren gav begge udtryk for glæde ved modtagelsen af den smukke gave.

Efter et hyggeligt og muntert samvær begav man sig til det lille anlæg med Tordenskiolds mindesten, der var særdeles smukt og velholdt. Her nedlagde Landssekretæren en blomsterbuket med Marineforeningens baand ved stenen — i røde og hvide farver, hvilket netop ogsaa er Gleidingen bys farver.

Dermed afsluttedes denne sidste fase i Marineforeningens arbejde for at skaffe vor berømte, nationale søhelt et værdigt minde paa hans dødssted, som i altfor mange aar havde henligget i det uviste. Fra tysk side havde man med forstaaelse og interesse modtaget disse synlige minder om vor nationalhelt og paa den smukkeste maade værnet om det lille anlæg samt gennem skole- og gadenavngivning fulgt sagen op.

Hele arbejdet i Gleidingen er fra dansk side udført i intimt samarbejde med Marineforeningens norske broderorganisation, med hvem man i fællesskab kan glæde sig over, at saavel mindesten som vaabenskjold og nu sidst søheltens smukke karakteristiske portræt er fremskaffet i en fællesfølelse af beundring for den mand, der helt op til vor tid baade i Norge og i Danmark staar som et lysende eksempel paa en modig og tapper søkriger. *H. de L.*

NB. Til vejledning for interesserede, som under rejse i Tyskland faar lyst til at aflægge »Tordenskiold-Mindestenen« et besøg gives her følgende vejledende oplysninger:

Kør fra Hannover Stadtmidte mod syd ad den gamle Hildesheimerstrasse.

Efter 14 km kørsel passerer landsbyen *Rethen*, som straks efter krydses af et sæt stærkstrøms-luftledninger.

Et par hundrede meter længere fremme faar man *Tordenskioldstrasse* paa højre haand. Drej til højre ind i denne og straks efter igen et sving til højre, og man er da atter under el-ledningen.

En lille flisebelagt sti mellem to villahaver fører da mod vest ned til anlægget med mindestenen lige under el-ledningen.

Anlægget, der vedligeholdes af Gleidingen kommune, besøges flittigt af norske bil- og busturister.

Fra Autobahn Hamburg-Hannover-Hildesheim er der syd for Hannover Ost udkørsel mod vest til Rethen og videre til Gleidingen, og fra hurtigvejen — »Messevejen« — Hannover-Hildesheim (Nr. 6) er der udkørsel ad (Nr. 443) til Rethen-Gleidingen.

Tordenskiold

Af Kommandør *E. J. Saabye*.

Udarbejdet til brug for Forsvarets Foredragsudvalg.

Af samtlige dansk-norske søhelte er der næppe nogen, hvis liv har formet sig saa eventyrligt som Tordenskiolds, og ingen dansk søofficer har gjort en hurtigere og mere straalende karriere end han.

Peter Jansen Wessel, som han var døbt, fødtes for 275 aar siden den 28. oktober 1690 i Trondheim som tiende søn af raadmand Johan Wessel.

Enhver skoledreng kender de mange historier om Peter Wessel som skrædderlærling. Mindre kendt er maaske beretningen om hans første taktiske sejr i kamp. Da han var 12—13 aar gammel, blev han engang gennempryglet af nogle større drenge, der bl. a. opnaaede overlegenhed ved at fastholde Peter i hans lange smukke haar. Peter lod resolut sit hoved glatrage og indsmurte det i grøn sæbe. Forsynet med en svær tovværkstamp opsøgte han nu sin modstander og gik løs paa ham. Da fjenden nu ikke mere kunne holde fast i haar eller øren, fordi den glatte sæbe forhindrede et fast greb, blev Wessel sejrherre og gennemprygledede den større dreng med sin tamp.

Det lille eksempel paa taktisk snarraadighed er typisk for Peter Wessels senere virksomhed som søkriger.

I 1704, da Wessel var 14 aar gammel, kom kong Frederik IV ad søvejen til Norge, og dette besøg blev bestemt for drengens løbebane.

Med frimodighed indledede han samtaler med skibsofficerer og hofbetjente, og herved fik han en uimodstaaelig lyst til søen. Han stak simpelthen af hjemme fra og dukkede op i København, hvor kongens hofpræst, *dr. Peder Jespersen*, der selv var nordmand, tog ham i sin tjeneste.

Det var dog søen, der var hans maal, og i 1706 skrev han egenhændigt et naivt og rørende brev til Majestæten og anmodede om at maatte blive kadet, og efter at have været paa et par togter som matros udnævntes han i 1709 til kgl. søkadet.

I efteraaret 1710 udbrød den store nordiske krig og herved fik Peter Wessel den chance, han saa brændende ønskede til at udmærke sig i kamp mod fjenden.

Det er ikke hensigten med denne lille artikel at komme ind paa detaillerne i Peter Wessels bevægede liv som søkriger, men derimod at belyse de særlige forhold, som gjorde det muligt for ham at gøre en saa uhørt hurtig karriere.

Først og fremmest var han i besiddelse af usædvanlige personlige egenskaber: han var energisk, beslutsom, modig, intelligent, ærgerrig og dertil en sømand af største format. Han havde et klart blik for strategiske og taktiske problemer samt en overordentlig levende fantasi, som skænkede ham straalende ideer, hvoraf f. eks. »Tordenskiolds soldater« er udødelig.

Endelig havde han i udpræget grad det, der i dag kaldes charme — dette ubestemmelige i tale og optræden, som vækker tillid hos overordnede og kappelyst hos underordnede.

Alle disse egenskaber gjorde Peter Wessel til en førerskikkelse af rang, som undergivne af alle grader fulgte blindt.

Men til trods for, at Wessel var rigt udstyret fra naturens haand, maa man dog i dag undre sig over, hvorledes det var muligt for denne middelmaadigt opdragne unge mand at præstere følgende militære løbebane:

11/1 1709: Kadet

17/7 1711: Løjtnant

14/10 1712: Kaptajnlojtnant

Hjørnet af Hildesheimerstrasse og —

28/12 1714: Kaptajn
 24/2 1716: adlet under navnet *Tordenskiold*
 18/7 1716: Kommandør
 14/11 1716: Chef for den norske Sødefension og Nordsøeskadren
 30/12 1718: Schoutbynacht (= Kontreadmiral)
 17/8 1719: Viceadmiral

Saaledes ser altsaa Tordenskiolds karriere ud, og han naaede toppen i en alder af godt 28 aar.

I betragtning af, at i denne alder vil en nulevende søofficer højst være kaptajnløjtnant, maa man uvilkkaarligt spørge: hvorledes var dette muligt, da Tordenskiold jo hverken var af fornem byrd eller havde særlige fortalere?

Svaret herpaa maa blive, at de indrepolitiske forhold i forbindelse med den langvarige krig skabte mulighederne paa samme maade, som tilsvarende forhold gav f. eks. Napoleon hans chance.

Forholdet var nemlig det, at den gamle stormægtige danske adel var blevet stækket ved enevældens indførelse i 1660, og enevoldskongerne saa med uvilje og mistænk-somhed paa de medlemmer af den gamle adel, som havde magt eller indflydelse, hvad enten de var civile eller militære.

Dette var i udpræget grad tilfældet under *Frederik IV's* regering. *Frederik IV* var jævnt begavet, men havde desvære faaet en temmelig mangelfuld opdragelse, hvilket senere bevirkede, at han i udpræget grad led af det, der i dag kaldes »mindreværdskomplekser« over for de mange lærde og højt dannede adelsmænd, som sad i betydningsfulde stillinger i rigets administration.

Det var derfor i kongens velforstaaede interesse, at fremhæve mere jævne personer paa adelens bekostning — ja, endog at skabe en nyadel, der gennem taknemmelighed over kongens naade ville være ham særlig hengiven.

Frederik IV fik altsaa ved tilfældets lune øje paa den unge *Peter Wessel*, og da denne tidligt gjorde sig heldigt bemærket i krigen, blev han snart kongens hjertebarn.

Hertil virkede yderligere den omstændighed, at *Wessel* med saa stor frimodighed og tillid henvendte sig direkte til majestæten i lange og forøvrigt interessante breve, som kongen personlig tog sig af — altsaa atter en følge af enevælden, hvor kongen i langt højere grad end nu egenmægtigt greb ind saavel i statsstyrelsen som i det enkelte menneskes skæbne.

Som bevis paa *Frederik IV's* mistænk-somhed kan anføres, at den højtfortjente admiral *Christen Thomsen Sehested*, et af krigens største navne, søkadet-compagniets første chef, faldt i unaaed hos kongen, der i ham saa en farlig repræsentant for det gamle aristokrati.

Tordenskiold derimod, var ikke belemret med de ulemper, der i kongens øjne klæbede ved fornem byrd, og hans raske, aabne adfærd tiltalte monarken — ikke alene rent menneskeligt, men ogsaa fordi der gennem de mange æresbeviser, der blev Tordenskiold til del, var anledning til at ydmyge de mange af aristokratiet, som blev forbigaaet.

Man ser altsaa, at kongens gunst ogsaa vist bragte Tordenskiold frem med stormskridt, men den forskaffede ham samtidig et utal af misundere og uvenner.

Her viste Tordenskiold imidlertid en af sine allermest tiltalende sider — han blev aldrig hovmodig. Han var af naturen aaben og ærlig, og det vedblev han at være til det sidste. Havde han gjort nogen uret — hvilket kunne hændes for en saa temperamentsfuld karakter — var han altid villig til at gøre uretten god igen.

Tordenskiolds førerskab har givet anledning til fremkomsten af en omfangsrig litteratur, og meningerne har ofte

været delte om hans evner som fører i det store format. Imidlertid synes alt at tyde paa, at han har haft et overordentligt klart strategisk blik, idet han stedse med stor sikkerhed har henledt opmærksomheden paa de vigtigste maal for søkrigsførelsen. At hans udførelse — rent taktisk — af et foretagende ofte har været temmelig hasarderet, skyldes vel nok, at han med sin store ungdommelighed ikke har haft den erfaring, som ville have faaet en ældre til at gaa lidt mere forsigtigt til værks, men resultaterne giver ham dog i mange tilfælde fuld oprejsning — tænk blot paa erobringen af den »uindtagelige« fæstning *Marstrand!*

Tordenskiolds mærkelige inspirerende magt over sine omgivelser skyldes sikkert medfødte evner. Han havde de samme evner over for dyr. Han elskede at være omgivet af store rovdyr, som han let tæmmede ved sin personlig-heds magt.

Mølstedes kendte maleri „Paa Kanoner og Pokaler“ hvor Tordenskiold skaaler med den svenske skibschef

Det er en kendsgerning, at han i lang tid havde en stor tam bjørn om bord, og at den var saa godt dresseret som nogen cirkusbjørn. Naar han kommanderede, satte den sig paa bagdelen, og Tordenskiold skød med pistoler en kugle gennem hver af dens ørelapper.

Under den kamp Tordenskiold udkæmpede om bord i en lille »snau« mod en svensk fregat, og som endte, da Tordenskiold personlig med en musket skød fregatchefen ned fra skansen, medførte Tordenskiold sin bjørn og to tamme ulve. Begge ulvene »faldt« i kampen, medens bjørnen, der havde opholdt sig om læ, klarede sig.

Tordenskiold var et festligt gemyt. Han holdt af selskabelighed, og da han som »ældre« — altsaa som admiral — lejede sig en herskabelig bolig paa Christianshavn, holdt han prægtige gæstebud, hvorunder han lod affyre salut fra smaa malmkanoner, han med kongens tilladelse havde ladet opstille uden for porten.

Krigens afslutning gjorde pludselig den aktive søkriger »arbejdsløs«, og rastløs som han var, ønskede han straks at foretage en større udenlandsrejse, men kongen ville meget nødig give sit minde til, at hans erklærede yndling skulle forlade ham. Omsider fik han dog tilladelsen og tiltraadte i september 1720 den udenlandsrejse, der skulle ende med hans sørgelige død den 12/11 1720 i duel med den svensk/baltiske oberst *Stahl von Holstein*, en tvivlsom person med et slet ry som falskspiller.

Ifølge tidens strenge syn paa den, der var faldet i duel, kunne Tordenskiold ikke blive bisat med den honnør, som hans daadrige liv og høje rang berettigede ham til. Hans kiste hensattes ubemærket i krypten under Holmens kirke, men hans død vakte dyb sorg hos hans landsmænd i de to riger.

100 aar senere lod Frederik VI Tordenskiolds lig nedlægge i en sort marmorsarkofag, som nu staar i Holmens kirkes kapel.

Sarkofagen bærer den enkle indskrift: DYNEKILEN, MARSTRAND, ELFSBORG.

Tordenskiolds liv og daad har i sjælden grad virket inspirerende paa senere slægter, og det er ikke for meget sagt, at hvert barn i Danmark og Norge kender hans navn og de mest dramatiske af hans bedrifter.

Han havde egenskaber, som i dag maner til eftertanke: han anerkendte ærlighed, mod og taperhed ligesaa højt hos sine fjender som hos sine venner. Han var utrættelig i sine anstrengelser for at tjene fædrelandets sag, og han havde evnen til at faa sine folk til at gaa gennem ild og vand.

Han naaede i sit korte liv at blive ikke alene det romantiske forbillede, som endnu den dag i dag foresvæver enhver rask dreng, men ogsaa en inspiration for enhver, der tjener i det danske Søværn.

Fra Søværnet

Den 2/4 overrakte Viceadmiral, Hs. kgl. Højhed Arveprins Knud en fane til *Stevnsfort* som gave fra Kystartilleriforeningen.

Arveprinsen blev ved ankomsten til fortet modtaget af Søværnets chef, Viceadmiral S. E. Pontoppidan, chefen for Sundets Marinedistrikt, Kommandørkaptajn Jack Nielsen, og fortets chef, orlogskaptajn S. B. Yttesen. Adskillige gæster var indbudt til at overvære højtideligheden, bl. a. bestyrelsen for Stevns Kystartilleriforening og cheferne for de stevnske raketgarnisoner, kun Marineforeningen savnedes.

Arveprins Knud mindedes i sin overrækkelsestale den historie, der knytter sig til fanegaven. Fanen blev for 25 aar siden af Kystartilleriforeningen skænket til *Lynetten*, en uge efter kom besættelsen, og da Flaaden blev sænket i 1943, blev fanedugen brændt, for at den ikke skulle falde i tyskernes hænder. Fanestangen og fanespyddet blev bevaret, og efter befrielsen blev stangen forsynet med ny dug og genindviet.

I løbet af foråret har Søværnet modtaget en serie gasturbine-motortorpedobaade, hvis tophastighed bliver paa 50 knob, ca. 90 km/tim. Til almindelig marchfart er disse fartøjer tillige forsynet med en dieselmotor, og de er udrustet med torpedoudskydningsrør og en let kanon. SØBJØRNEN, SØHESTEN, SØHUNDEN og SØULVEN er bygget paa Orlogsværftet, medens SØRIDDEREN og SØLØVEN er bygget i England.

De to danske undervandsbaade, der er under bygning paa Orlogsværftet efter vesttyske tegninger, vil komme til at bære navnene: NARHVALEN og NORDKAPEREN.

Søværnet skal nu afgive *Middelgrundsfort* udfor København til Flyvevaabnet, idet der skal opstilles et Hawk-raketbatteri paa det gamle kystfort, der er opført 1890-95 i 7 m vand med et areal paa 4 hektarer. I 1932 overtoges fortet, der hidtil havde henhørt under Kystartilleriet, af Søværnet, som holdt det under kommando indtil 1962.

Ifølge en gammel bestemmelse har Søværnet forpligtelse overfor de gejstlige myndigheder med transport til Anholt. Da provst *Ilvig* fra Lyngby paa Djursland derfor skulle holde kirkesyn paa øen, blev han og biskop *Høirup* fra Aarhus, der skulle prædike i kirken ved denne lejlighed, sat over fra Grenaa til Anholt med en af Søværnets moderne enheder.

I ældre tider havde anholtboerne kirkelig tilknytning til Morup kirke i Halland, og i den katolske tid var kapellet i Lynga, hvoraf man i dag kan spore nogle rester 4 km vest for Morup kirke, sognekirke for Anholt, da der den gang ingen kirke var paa denne ø.

Hvem er chef for hvad?

Fra kundgørelse for Forsvaret

Af kundgørelse fra Forsvaret B. 23 — 1963 vedrørende besættelse af visse højere chefstillinger inden for forsvaret citeres:

Forsvarschefen er general (Hæren-Flyvevaabnet) eller admiral.

Chefen for Forsvarsstaben er generalmajor (Hæren-Flyvevaabnet) eller kontreadmiral, men begge staar i disse stillinger udenfor de tre værn.

Chefen for Søværnet er viceadmiral.

Chefen for Søværnsstaben er kontreadmiral.

Afdelingschefer i Søværnsstaben er kommandører eller kommandørkaptajner.

Marinehjemmeværnsinspektøren er kommandør, saafremt han ikke samtidig er chef for det samlede Hjemmeværn.

Chefen for Søværnets operative kommando er kontreadmiral.

Stabschefen ved Søværnets operative Kommando er kommandør.

Chefen for Grønlands Kommando er som kommandør i denne stilling tillagt rang som midlertidig kontreadmiral.

Chefen for Færøernes Kommando er kommandørkaptajn.

Chefen for en eskadre er kommandørkaptajn, idet dog en af eskadrecheferne kan være kommandør, og chefen for ministrygereskadren er orlogskaptajn.

Chefen for et marinedistrikt er kommandør eller kommandørkaptajn.

Chefen for et fort er kommandørkaptajn eller orlogskaptajn.

Chefen for en flaaestation er kommandør, idet dog en af flaaestationscheferne kan være kontreadmiral, og chefen for Flaadestation Grønødal er orlogskaptajn.

Cheferne for Søartilleriet, Søminevæsenet, Søværnets Televæsen og Søværnets Navigationsvæsen er kommandører.

Chefen for Søværnets Intendantur er kommandør, saafremt han ikke samtidig er chef for forsvarets centrale intendanturfaglige myndighed.

Chefen for Søtransportvæsenet er kommandør eller kommandørkaptajn.

Søværnskommandomaskinofficeren er kommandør.

Søværnskommandolægen er stabslæge af 1. grad, saafremt han ikke samtidig som generallæge er chef for Forsvarets Lægekorp. Generallægen har rang som kontreadmiral.

Chefen for Søværnets Reserveofficersskole, Søværnets Sergentskole, Søværnets Konstabelskole og Søværnets Eksercerskole er kommandører eller kommandørkaptajner.

Cheferne for søværnets specialskoler er kommandørkaptajner eller orlogskaptajner.

Arveprins Knud 65 aar

Den 27/7 fylder Marineforeningens æresmedlem, Vice-admiral, Hs. kgl. Højhed Arveprins Knud 65 aar. Gennem en lang aarrække har Arveprinsen tjent aktivt i det danske Søværn og med levende interesse fulgt med i alt, hvad der knyttede sig til dette værn, herunder ogsaa Marineforeningen. Hs. kgl. Højhed er saaledes æresformand for Aarhus og Kongens Lyngby afdelingerne, to afdelinger, som ganske særlig har hans hjerte, men i det store og hele har Arveprinsens interesse for Marineforeningen og dens virke paa mange forskellige maader givet udtryk for hans forstaaelse og tjenleven i Søværnets og orlogsgasterne — det være sig de tjenstgørende, som de gamles — forskelligartede problemer.

Med udgangen af juli afslutter Arveprins Knud sin aktive tjeneste i Søværnet og udnævnes til Admiral i Flaaden.

Som et tegn paa taknemmelighed overfor Arveprinsens venlighed mod Marineforeningen, har Hovedbestyrelsen vedtaget at overrække Admiral, Hs. kgl. Højhed Arveprins Knud Marineforeningens æresanker.

I sidste uge af maj blev en af Marineforeningens gamle veteraner begravet i Nykøbing F., Købmand Hans Petersen var død, 76 aar gammel.

Siden 1935 havde han været formand for Nykøbing F. afd., og fra 1936 til 1960 var han medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse.

Hans Petersen vil blive mindet som en trofast kammerat, der paa en dygtig og energisk maade ledede sin afdeling og paa udmærket maade virkede for det gamle distrikt III, Lolland-Falster, indenfor Hovedbestyrelsen, hvor hans saglige indlæg paahørtes med interesse.

Ved begravelsen stod afdelingens medlemmer æresvagt ved kisten, og medlem af Hovedbestyrelsen, E. Semberg fra Nakskov, bragte den gamle kammerat en sidste hilsen.

Da Marineforeningens Hovedbestyrelse den 9/5 var til Sendemandsmøde i Randers, nedlagde medlem af Københavns afd.s bestyrelse, Major S. Hjulgaard, paa denne dag Marineforeningens krans ved Suensons monument i Nyboder.

Den 12/9 afholdes Marineforeningens Landsskyttestævne i Kalundborg med skydning i Kalundborghallen. Nyoprettede skyttelav, som ønsker at deltage, bedes anmelde dette til Skyttelavsformanden, Thomas Dalsgaard, Ulstrup pr. Kalundborg, telf. Røsnæs 2.

Til fremme af samarbejdet mellem Marineforeningen og Marinehjemmeværnet ved oplysning om det sidstnævntes opgaver og virke kan anbefales, at MF.-afdelingerne søger kontakt med Marinehjemmeværnets (MHV) distriktofficerer — der er en saadan tjenstgørende ved de forskellige Marine-distrikter — med henblik paa oplysende foredrag med film i de lokale MF.-afdelinger.

Den 10/4 deltog Marineforeningens formand i en reception paa Flyvestation Vedbæk i anledning af Flyvevaabnets Soldaterforenings 25 aars jubilæum og overrakte ved denne lejlighed 6 stk. Marineforeningsglas.

Næstved har udarbejdet en meget omhyggelig og veltillrettet inventarfortegnelse over Marinestuens forskellige genstande — et eksempel at følge for mange andre MF.-afdelinger.

Distrikt II, Sjælland Nord, afholdt 25/4 sit aarlige distriktsmøde i Hillerød, af distriktets 11 afdelinger var de 9 repræsenteret.

Efter en fællesskafning redegjorde hovedbestyrelsesmedlem, Hans Pedersen, Frederiksværk, for arbejdet indenfor Hovedbestyrelsen og de forskellige problemer, der var behandlet her. Efter drøftelse af virksomheden og samarbejdet indenfor distriktet, herunder fællesudflugter og gensidige besøg, vedtoges, at hver afd. skulle yde et aarligt kontingent paa kr. 10,- til dækning af det nedsatte distriktsudvalgs løbende udgifter. Til næste aars mødested bestemtes Birkerød.

Ved det 10. nordiske Soldater- og Marineforeningsstævne i Frederiksstad i Norge 21—23/5 var Marineforeningen repræsenteret ved medlem af Hovedbestyrelsen, E. Fylling, Odense, samt 2 bestyrelsesmedlemmer fra Københavns afd., Hellwig og Damkilde.

Stævnedeltagelsen blev en stor oplevelse for dem, omend arrangementerne var stærkt præget af Norges Soldaterforbunds 25 aars jubilæum. Interessen samlede sig for vore deltagere mest i sejladsen fra Oslo til Frederiksstad med Norges nyeste orlogsfartøj og den kammeratlige Søværns-sammenkomst den første aften. De ca. 150 deltagere var indkvarteret paa den gamle artillerikaserne paa Torvet, der er opført efter det kalendariske system, 4 indgange (de 4 aarstider), 12 skorstene (de 12 maaneder), 365 vinduer (et for hver dag i aaret), 24 rudrer i hvert vindue (en for hver af døgnets timer) og 52 døre (en for hver uge).

Gennem flere stævner har der fra dansk side, spec. Marineforeningen, været opfordret til treaarige mellemrum mellem disse stævner, men trods diskussioner og løfter herom, blev det alligevel vedtaget, at næste stævne skal finde sted om 2 aar i Aalborg. Skal disse stævner dog fortsat gennemføres, er det paakrævet, at de maritime interesser tilgodeses mere end tilfældet har været ved de 2 sidste stævner, ligesom der maa opfordres til mere positivt udbytte og større deltagelse fra forskellige afdelinger, saaledes at samvær og samarbejdet paa baggrund heraf sker paa bredere basis.

Tilgang af nye medlemmer i april kv. 1965

Aarhus 8, Aalborg 16, Assens 2, Birkerød 5, Bornholm 15, Ebeltoft 1, Esbjerg 9, Fakse 2, Fanø 1, Fredericia 1, Frederiksberg 2, Frederikshavn 25, Frederikssund 4, Frederiksværk 2, Gentofte 1, Glostrup 2, Grenaa 3, Helsingør 3, Hirtshals 10, Hjørring 10, Hobro 2, Holbæk 1, Hundested 19, Kerteminde 1, Kolding 1, Kgs. Lyngby 3, København 4, Maribo 2, Marstal 1, Møn 2, Nakskov 1, Nykøbing F. 5, Præstø 3, Randers 7, Ringkøbing 3, Roskilde 4, Rudkøbing 1, Saxkøbing 1, Skagen 9, Skanderborg 3, Skive 6, Slagelse 4, Struer 2, Stubbekøbing 1, Svendborg 6, Sønderborg 2, Thisted 1, Varde 1, Vordingborg 1, ialt 194 medlemmer. Samtidig er udmeldt 142 medlemmer, altsaa + 52.

Fra Hav og Havn

I *Norsk Skibsførtidende* har Kaptein *Ole Bull* givet en interessant opstilling over de syv 5-mastede raasejlere, der er bygget i verden, og her skal gengives et koncentrat af artiklen.

Af disse 7 store skibe var de 6 barkriggede og et fuld-rigget.

1) Som den første nævnes Barken *FRANCE* paa 3784 br. ts., bygget i 1890 for et fransk rederi af R. W. Andersen i Glasgow. Af dens forskellige rejser kan fremhæves Kanalen—Rio paa 32 dage, Kanalen—Valparaiso paa 73 dage og Iquique (Sydamerika)—Dungeness i England paa 79 dage. Ved Dungeness blev den paasejlet af en britisk damper og maatte slæbes i havn for reparation. Den 12. maj 1901 — paa rejse fra Tynen til Valparaiso — kæn-trede barken i en voldsom pampéro ud for Brasiliens kyst. Kullasten forskød sig, og skibet blev forladt af besætningen, som dagen efter blev taget op af et tysk skib.

2) Som nr. 2 kommer den tyske bark *MARIA RICKMERS* paa 3822 br. ts., bygget i 1892 af Russel & Co., Greenock, som havde forsynet det med en hjælpe-dampmaskine paa 720 HK. Den forsvandt sporløst paa sin jomfrurejse med ris fra Saigon; formentlig paa grund af lastens forskydning.

3) Som nr. 3 nævnes barken *POTOSI* paa 4026 br. ts., bygget i 1895 i Geestemünde som den første femmaster fra tysk værft og paa den tid som verdens største sejskib. Den tilhørte rederiet *Laeisz* i Hamburg, som med sin store flaaede af udsøgt stærke og haardt drevne »Flying P-liners« (alle skibsnavnene begyndte med P), beskæftigede dem i salpeterfarten fra Chile. Dette skib præsterede nogle helt fantastiske rejser under særlig dygtige skibsførere, som til det yderste udnyttede dette overmaade velsejlende skibs egenskaber. Blandt rejserne kan nævnes: Kanalen—Iquique paa 66 dage, returrejsen kom paa 68 dage og i 1900 rekord-rejsen Dover—Valparaiso paa 59 dage. Efter første verdenskrig kom *POTOSI* paa chilenske hænder og paa en rejse fra Cardiff til hjemstedet i 1925 gik der i Sydatlan-ten ild i kullasten, saa skibet maatte opgives af besætningen. Vraget blev sænket ud for Patagoniens kyst af en argentinsk krydser.

4) I 1902 blev *POTOSI* stillet i skyggen af verdens eneste fuldriggede 5-master *PREUSSEN*, der var bygget af samme værft som *POTOSI* og til samme rederi, og paa 5081 br. ts. En farligere konkurrent kunne *POTOSI* ikke have faaet. Medens denne som anført havde rekord for hjemrejsen fra Chile, kunne *PREUSSEN* notere sig en rekordrejse den modsatte vej, nemlig 57 dage fra Lizard til Iquique i 1903. *PREUSSEN* blev desværre kun 8 aar gammel, idet den for udgaaende i 1910 kolliderede med en britisk kanalfærge. I den opfriskende sydvestlige kuling lykkedes det ikke at faa fuldskibet slæbt i havn, men den drev paa land ved Dover og blev til et trist vrag, som i mange aar efter kunne ses med Dovers hvide kalkklipper som baggrund.

5) Som nr. 5 i rækken kommer det i 1906 tyskbyggede og tyskejede barkskib R. C. *RICKMERS* paa 5548 br. ts., der var forsynet med en hjælpedampmaskine paa 1000 HK for at kunne benytte Suezkanalen. Den laa ved første verdenskrigs udbrud i Cardiff og blev beslaglagt af England. Under britisk flag blev den torpederet nær den irske kyst paa rejse fra Mauritius til England med en last sukker.

6) Nr. 6 i rækken var den franske bark *FRANCE* (II),

som bygget i Bordeaux i 1912 med sine 5633 br. ts. var verdens største sejskib. Det var et meget velsejlende skib, som blev sat ind paa farten paa New Zealand og New Caledonia. I 1922 strandede den ud for Noumea og blev totalt vrag.

7) Som den syvende og sidste i rækken af de 5-mastede raasejlere kommer saa det danske barkskib *KØBENHAVN*. Det blev bygget i Leith i 1925 til *Det Østasiatiske Kom-pagni* og var paa 3901 br. ts. og med en 600 HKs hjælpe-motor. Den gik i sædvanlig fragtfart, men var samtidig skoleskib. I december 1928 forlod den Montevideo bestemt for Australien. Den 22. havde en norsk damper sidste gang forbindelse med det — inden den sporløst forsvandt for bestandig. Sandsynligvis er den sejlet ned i haardt vejr.

Til anskueliggørelse af disse store skibes dimensioner m. m. skal her refereres nogle tal vedr. *PREUSSEN*: Største længde 408 fod, største bredde 53,6 fod, dybde 32,6 fod; middelmastens top 177 fod over dækket, storraaen 102 fod lang, største mastediameter 2,75 fod. Den førte 30 raasejl og 18 stagesejl paa tilsammen 5.600 kvadratmeter, Til staaende og løbende rig var medgaaet 41.300 m wire og tovværk og 700 m kæde samt 1260 stk. blokke.

Marineforeningens mange medlemmer kendes paa naalen med

Faas paa hovedkontoret eller gennem afdelingen.

Dronning Anne-Marie af Grækenland har opkaldt den tidligere canadiske passagerdamper *EMPRESS OF BRITAIN* efter sig selv ved en ceremoni i Piræus. Kong Konstantin og tidligere ministerpræsident Papandreou var blandt tilskuerne, oplyser Reuter.

Forud for selve navngivningen deltog dronningen og kongen i en græsk-ortodoks kirkeceremoni om bord.

Selve navngivningen foregik ved afsløringen af en bronzeplakette, der gav skibet det ny navn *QUEEN ANNA-MARIA*. Greek Line har de sidste maaneder ladet foretage en omfattende ombygning og modernisering af lineren ved et italiensk værft. Sammen med turbinelineren *OLYMPIA* (23.000 ton), vil den opretholde en 14-dages service mellem New York, Portugal, Italien, Sicilien, Grækenland og Israel. Derfor er der ikke blot kapel for kristne, men ogsaa en synagoge til brug for jødiske passagerer i skibet.

QUEEN ANNA-MARIA (26.300 ton) blev bygget i 1956 paa S.B. & Fairfields værft i Glasgow til Canadian Steamship Ltd., et søsterselskab til Canadian Pacific Railway.

Skibsreder Jacob Stolt Nielsen, Haugesunds tankmotor-skib *STOLT DAGLI* kolliderede i efteraaret med det israelske passagerskib *SHALOM* ud for USA's østkyst og blev kløvet i to dele. Agterskibet sank, mens forskibet kunne bugseres i havn. Ved et havari i Østersøen i efteraaret blev et andet norsk tankskib C. T. *GOGSTAD* kløvet i to dele ud for Sundsvall, men det blev bjærget og bugseret til Stockholm. Nu er agterskibet af C. T. *GOGSTAD* solgt til skibsreder Stolt Nielsen, sandsynligvis for at blive sammenføjet med forskibet af *STOLT DAGLI* mener Göteborgs Handels- og Sjöfarts-Tidning.

STOLT DAGLI (19.150 ton) blev afleveret fra Burmeister & Wain i 1955. C. T. *GOGSTAD* (18.800 ton) afleveredes aaret før fra Øresundsværftet i Landskrona.

Den gamle fastelavnsbaad i Randers

Gennem mange aar har Marineforeningens afdelinger paa forskellig maade støttet og virket for vedligeholdelsen af lokale maritime begivenheder og traditioner, bl. hvilke der kan nævnes: Dystløb med baade, Fastelavnsbaadsopptog, Fregatskydninger o. l.

Randers afdelingen har saaledes gennem en lang aar-række støttet og senere hen fortsat *Skipperlavets* traditionelle »Fastelavnsbaadssejlsads« og ad denne vej skaffet midler til saavel Skipperlavets som afdelingens humanitære arbejder.

I de 10 aar Marineforeningen har forestaaet »Sejladsen«, er der »indsejlet« 60.000 kr. med halvdelen til »Bombøbøssen« og til Marineforeningens Minebøsse, og renterne heraf uddeles hvert aar ved juletid til enker og syge kamrater.

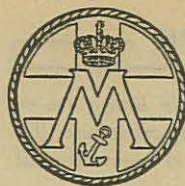
Fra gammel tid satte Skipperlavet hver Fastelavnsmandag en stor med sejl og flagrende baand pyntet baad paa fire hjul. Trukket af et par ligeledes pyntede heste og bemanded med søfolk, der bar de gammeldags runde, blanke sømandshatte (hvoraf der beklageligvis i dag ikke er bevaret et eneste originalt eksemplar), hvide skjorter med blaa kraver og røde skærf, kørte baaden rundt i byens gader. I stævnen saas en baadsmand med baadsmandspibe og agterude havde en gammel søulk i admiralsuniform med trekantet hat sin plads. Under »sejladsen« standsede baaden udenfor hvert hus, og naar dettes beboere havde ydet deres tribut, lød baadsmandspibens triller, sømændene rejste aarene og svingede med hattene, medens admiralen scenevant — som havde han overværet »Den gode fregat PINAFORE« paa Det kgl. Teater — hilste ved nedladende at føre haanden op til den trekantede.

Foran og langs siderne af fastelavnsbaaden gik andre flagbærende gaster. I Randers afdelingens Marinestue opbevares i dag bl. a. ogsaa et gammelt lodsflag, der i mange aar har været benyttet i denne procession, og ved den kammeratlige sammenkomst i forbindelse med Marineforeningens Sendemandsmøde i Randers i aar var musikken iført de gamle hvide busseronner og røde skærf — men desværre kun almindelig runde matroskuer med BOMBEBØSSEN i baandet.

Ved denne sammenkomst medbragte et interesseret Marineforeningsmedlem, maskinmester *O. Holst*, Glostrup/Taastrup afd., et gammelt maleri — se forsidebilledet — og spurgte, om det kunne stedfæstes. Han havde fundet det paa et gas- og vandmesterværksted paa Frederiksberg i meget medtaget stand og byttet sig det til for et almindeligt »Skovstykke«. Nu var billedet blevet restaureret, overført til nyt lærred og i en passende ramme fremstod det nu som et interessant kulturhistorisk billede. Ganske pudsigt kunne det hurtigt klarlægges, at maleriet netop forestillede Fastelavnsbaaden i Randers i 1888 under passage af Torvegade. Huset midt i billedet er revet ned og erstattet af Handelsbankens hus, og man hævdede endog, at det var afdøde bagermester *Morsing*, der med pibe i munden staar i døren og ser paa optøget.

Billedet skyldes en gammel Randrusianer, *A. Rasmussen*, der skal have deltaget i kampen ved Helgoland 9. maj 1864, og Marineforeningen i Randers har i tidernes morgen faaet skænket den-baadsmandspibe, som han brugte i denne kamp.

En kopi af det morsomme gamle maleri er erhvervet af Randers Handelsbank til ophængning i bankens samling af gamle kulturhistoriske billeder fra Randers by.

Forenings- Meddelelser

Fredensborg afd. afholdt genfs. 11/12, hvor *Henrik Nielsen* valgtes til ny formand, og til bestyrelsen nyvalgtes *Erik Hansen* og *Flemming Jensen*.

Esbjerg afd. afholdt 2/3 under god tilslutning genfs. med sædvanlig dagsorden. 2 forslag, det ene om kontingentforhøjelse, det andet om henlæggelse til et fond med henblik paa afd.s 50 aars jubilæum i 1972, vedtoges. Efter valget har bestyrelsen følgende sammensætning: *Knud Schrøder*, formand, *K. Bohne*, kasserer, *H. B. Mathiesen*, sekretær, samt *B. Kamstrup Christensen* og *Niels Mathiesen*.

Præsto afd. samledes til genfs. 23/3, der var mødt 34 deltagere, hvilket giver en mødedeltagelse paa over 40 pct. Nyvalgt blev møbelhandler *Ole Petersen*. Under evt. drøftedes et tilbud fra hotelejer *Svend Petersen* om lokale til en Marinestue paa »Svend Gønges kro«, og bestyrelsen be myndigedes til at arbejde videre med sagen, som blev modtaget med stor glæde — nu efterlyser afd. kun gode venner, der vil skænke godt sømandsinventar til Marinestuen, som det desværre ikke er saa let at skaffe frem.

Fredensborg afd. fejrede sin fødselsdag den 27/3 i Marinestuen. Major *Dolleris* fra Flyvevaabnet fortalte om Flyvevaabnets redningstjeneste og demonstrerede det nyeste redningsmateriel, hvorefter der blev vist en flyverfilm. Derefter blev der danset.

Padborg/Graasten samledes til Ulkaften i Padborg 6/4, og der blev atter startet med en omgang pokalskydning og pilekast med mange præmier.

Aarhus afd.s formand, Assistent *K. J. Birtbin* overrækker 40-aars Emblemet til tidl. hovedbestyrelsesmedlem, Skibsfører *P. C. Mouritzen*

Aarhus afd. mødtes til torskegilde i Marinestuen 7/4. Afd.sformanden overrakte ved denne lejlighed 40 aars-emblemet til to veltjente kamrater, Skibsfører *P. C. Mouritzen*, tidligere formand for Morsø afd. og medlem af Hovedbestyrelsen — og tømremester *L. Marstrand Nielsen*. 2 kamrater berettede om dramatiske oplevelser fra de to verdenskrige: *Hans Møller* om U-baaden DYKKERENS forlis i Øresund i 1915 og *Erik Thomasen* om sit job som byvagtsleder i Aarhus 1944—45. En virkelig god Marineaften i hyggeligt, kammeratligt samvær.

Gentofte afd. stod i aar som arrangør for fællesmødet mellem afd. Frederiksberg, København og Gentofte 7/4 paa Jægersborg hotel. Orlogspræst *Børge Ørsted* fortalte om

kongebrylluppet i Athen, og i tilslutning hertil vistest S.A.S. smukke farvefilm fra denne begivenhed. Derefter var der fællesskafning og dans paa dækket.

Hjørring afd. afholdt genfs., hvor det oplystes, at aaret havde bragt fremgang i medlemstallet. Kontingentet blev forhøjet til kr. 20,-. Formanden, *Poul Torpegaard*, og salgsschef *Viggo Lorentzen* genvalgtes, og tjener *Leif Nielsen* nyvalgtes til bestyrelsen, der iøvrigt blev takket for godt arbejde.

Hjørring afd.s musikkorps fejrede 14/4 20 aars stiftelsesdag ved en sammenkomst i Marinestuen, forinden havde det populære korps været paa march gennem byen og spillet foran de gamles hjem og centralsygehuset. Ved sammenkomsten oplystes, at der var lagt krans paa stifteren, bogtrykker *W. Gram Mikkelsens* grav. Afd.sformanden takkede — efter at have opridset musikkorpsets historie — for dets udmærkede indsats, og maler *Andersen*, der havde været med fra starten, takkede for godt samarbejde, ligesom dirigenten, seminarlærer *Fr. O. Hansen*, blev hyldet — især da han lovede at svinge taktstokken endnu et aar.

Marineforeningens Skyttelav, København, sluttede vinter-sæsonen med mesterskabsskydning 27/4. Mange skytter var mødt frem, og lavets kasserer, *S. Karlsen*, blev aarets mesterskytte. Ved et muntert samvær i »Kælderen« fik *Rich. Ljungberg* overrakt en afskedsgave, og *O. H. Giørtz* modtog 25-aarstegnet.

Marineforeningens Distrikt III, Vestsjælland, afholdt distriktsmøde 1/5 paa »Bygningen« i Slagelse under ledelse af distriktsrepræsentanten, *Ivan Strangholt*, Roskilde.

Marineforeningens Distrikt I, Storkøbenhavn, samledes 3/5 til distriktsmøde i Marinestuen i Kongens Have under ledelse af distriktsrepræsentanten *O. Reumert*, København. Som sekretær fungerede *H. Hellvig*. Frederiksberg afd. var repræsenteret ved formanden *Carl Rasmussen* og *Gunner Rasmussen*, Getofte afd. ved sin formand, *Beck-Friis*, Kongens Lyngby afd. ved formanden, *Brolykke* og *K. Herløv-Larsen*, Glostrup/Taastrup ved sin formand *Villy B. Christensen*. Efter et referat fra sidste hovedbestyrelsesmøde drøftedes forskellige fælles problemer og arbejdet videre fremover. *Frederiksberg* afd. lovede at arrangere næste fællessammenkomst til foråret.

Aarhus afd. nedlagde 5/5 en krans ved monumentet for omkomne søfolk under 1. og 2. verdenskrig. Et kommando fra marinestationen paraderede, og den britiske vicekonsul, brygger *Vagn Klæbel*, talte.

Københavns afd.s næstformand, *Frederiksen*, nedlagde 5/5 sammen med *A. Christensen* et smukt grønt mindeanker ved mindestenen paa Holmen for de under verdenskrigen faldne.

Kongens Lyngby afd. samledes 5/5 for sidste gang i sæsonen til kammeratskabsaften i Marinestuen paa »Lottenborg«.

Silkeborg afd. havde udarbejdet et minutiøst program for Samsøgasternes togt til Silkeborg 16/5. Der var anmeldt 35 deltagere — kvinder og børn iberegnet. Efter landstigning i Hou gik bilturen gennem det smukke Midtjylland til Himmelbjerget, hvor der holdtes skaffehvil. Efter omvandring paa Himmelbjerget fortsattes ad søvejen til Ry, hvorfra bilturen fortsattes til udsøgte smukke steder med hvil i Vrads Sande, hvor der var aftenskafning. Over Ejer Bavnehøj m. m. gik turen (ialt 200 km) tilbage til Hou. Fra »Fastlandet« deltog 20, hvoriblandt 2 fra Viborg og 4 fra Randers — alle deltagere fra Samsø-turen 1964.

Padborg/Graasten afd. gentog 6/5 sin vellykkede pokalskydning og samhørende pilekast — denne gang ogsaa med fine gevinster.

I en fisketur fra Sønderborg 2/5 var der reserveret plads for 6—7 gamle gaster fra Marineforeningen.

Kerteminde afd. afholdt traditionen tro sammen med Skyttelavet sin Fregatskydning 27/5 (Kristi Himmelfartsdag). Frokosten indtoges i et pusterum kl. 1200, og kl. 1500 blev præmierne uddelt ved kaffebordet. Fregatkaptajn blev smedemester *Ove Hansen* — og der var god stemning og tilslutning.

Næstved bys adoptionsskib, korvetten FLORA, har besøgt byen 11-14/6. Marineforeningen arrangerede en udflugt for mandskabet til Fakse, hvor bryggeriet og kalkbruddet blev besøgt. Endvidere var der arrangeret sportskampe paa Gardhusarkasernen i Næstved, kammeratskabsaften i Marinestuen, kanosejls paa Susaaen og forevisning i Herlufholms kirke.

Glostrup/Taastrup afd. afholdt 1/4 et foredragsmøde, hvor *E. Tofte* holdt et glimrende foredrag om Roskildevejen, hovedfærdselsaaren gennem tiderne i vort afdelingsomraade. Sangbogen blev flittigt benyttet — men, hvor vi savner en ny sangbog.

Glostrup/Taastrup afd.s skyttelav afholdt fugleskydning paa Roskildekroen 27/5. Fra *Asmus Jørgensen* var modtaget en pokal, som udsattes i en 10-skuds skydning over 6 halvsæsoner.

Marineforeningens Distrikt IV, Sydsjælland, arrangerede sommerudflugt med god deltagelse fra Næstved og Skelskør afdelinger samt tilslutning fra Præstø, Haslev og Vordingborg.

»Turen gik med D.S.B.s udflugtstog til Maribo, videre med veteranjernbane til Bandholm og herfra med veterandampskibet SKJELSKØR til Saxkøbing og videre med dobbelt-dækkerbus Maribo sø rundt. Frokosten blev indtaget i toget paa udturen, og der var fælles kaffebord i Bangs Have i Maribo om eftermiddagen, hvor *Semberg*, *Nakskov*, og *Fabienke*, Maribo, repræsenterede afdelingerne.

Der var — trods ølstrejken — god stemning paa hele turen, og vejret var straalende. Mandskabet fra korvetten FLORA tog imod, da eksprestoget kl. 20 løb ind paa Næstved banegaard med de glade udflugts-gæster.

Godthaab afd. har afholdt genfs., hvor *Erik Willumsen* afgik som formand og erstattet af *Echwald*, der er medlem af MF.s Hovedbestyrelse og kendt overalt i Grønland som »Landsbageren«, hvilket med vanlig grønlandsk forkortelsesbrug bliver til LABA. *Willumsen* fortsætter dog som næstformand, og til Fondets styrelse nyvalgtes *Erik Thomsen* — i aar fik Fondet 7 dreng med GEORG STAGE.

Tønder afd.s formand, Blikkenslagermester *Chr. Hansen*, der er gammel GEORG STAGE-dreng og en meget energisk formand, har haft besøg af Marineforeningens Næstformand, der paa Hotel TØNDERHUS ogsaa traf sammen med inspektør *Kruse* og Overkokken »Niels« — begge gamle gaster og medlemmer af MF — og under en fortræffelig skafning blev Marineforeningsforhold og -arbejdet indgaaende drøftet.

Trækningsliste til Grønlands-lotteriet i »Kommandør de Lichtenbergs Fond«

1. præmie, Flyverejsen nr. 1755, 2. præmie, Umanakfjeldet nr. 8850, 3. præmie, Mindeankeret nr. 8882, 4.—13. præmie Digtsamling paa nr. 2039, 267, 7656, 9864, 2555, 1835, 5278, 9726, 5928 og 1150. 14.—23. præmie Fedtstensfigur blev vundet på nr. 8184, 5183, 3619, 9248, 7676, 6047, 7907, 3155, 5822, 3067 og 24.—25. præmie, for 100 kr. vask blev vundet paa nr. 3027 og 9883.

Horsens afd. har mistet 2 mangeaarige, interesserede medlemmer, idet Maskinmester *S. Th. Andersen* (aarg. 1902) og Forretningsfører *Leonel Pedersen* (aarg. 1929) er afgaaet ved døden.

Fisker *Peter Larsen*, Rødvig.

Kongens Lyngby afd.s Skyttelavs meget aktive bestyrelsesmedlem og sekretær, *Helge Johansen*, døde 30/4. Han gjorde et stort arbejde for skyttebevægelsen indenfor Marineforeningen, og hans store hobby var modelskibsbygning. Blandt de mange fine modeller fra hans haand vil kongeskibet *DANNERBOG* i Kongens Lyngby afd.s marinestue paa »Lottenborg« staa som et kært minde om en god kammerat.

Randers afd.s medlem, Glarmester *Johannes Hoffmann*, afgik ved døden 17/5, 70 aar gammel og i mange aar et interesseret medlem.

Hals afd.s æresmedlem, Fisker og Baadmand ved Redningsvæsenet, *Søren Sørensen*, døde 28/5 og blev begravet 1/6. Afd.s flag paraderede ved baaren, hvor 6 sønnesønner stod æresvagt, ligesom 6 af afdødes 8 sønner, der alle var Marineforeningsmedlemmer, bar deres far til graven. Den gode kammerat vil blive erindret gennem de mange smukke ting, som han gennem aarene havde skænket til Marine-stuen.

Struer afd.s ældste medlem, *S. Holm*, er afgaaet ved døden 28/5 — kun faa dage før hans 97 aars fødselsdag. Ved jordefærden paraderede afd.s flag.

Vordingborg afd.s afholdte mangeaarige næstformand, Fiskehandler *Emil Rasmussen*, afgik ved døden 28/5 og blev begravet 1/6, hvor kammerater fra Marineforeningen stod æresvagt med flaget. *Emil Rasmussen* havde været i bestyrelsen siden 1946, ligesom han var formand for Sømandsforeningen; han omfattede alt, hvad der havde med søn at gøre med stor interesse, og gennem en lang aarrække var han sammen med sin kone faste deltagere i Sendemandsmøderne, hvor hans rolige og velovervejede indlæg paa-hørtes med interesse.

Gentofte afd.s medlem, Toldinspektør *E. J. Kofoed Hansen*, den tidligere chef for Toldvæsenets Søpatrulje, døde Endvidere er to andre kendte medlemmer i *Gentofte afd.*, Havnefoged *P. Winsløw* og Overforvalter *F. Boden* afgaaet ved døden.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til alle gamle orlogsgaster —

5/6 79 aar gammel. Under krigen ydede han en stor indsats ved flygtningetransporten til Sverige og mange andre forhold, som besættelsesmagten ikke skulle kende.

Esbjerg afd.s ældste medlem, Husejer *Marius Jørgensen*, døde 5/6 umiddelbart før han ville være blevet 90 aar. Han havde været vpl. i Søværnet i 1898 paa togt til Grækenland, hvad han gerne berettede om. *Jørgensen* blev sent medlem af MF., men mødte saa trofast op til alle sammenkomster, og saa sent som for 5 aar siden erobrede han sig en førsteplads ved en præmieskydning. Ved begravelsen 10/6 sænkedes flaget over graven som en sidste hilsen.

Næstved afd. har ved dødsfald mistet 2 medlemmer: Konditor *Th. Søeborg*, Køge, og Pensionist *Hans Otto Larsen*.

Københavns afd.s mangeaarige forretningsfører, Overintendant, Løjtnant *V. F. Norager*, døde 27/6 i en alder af 89 aar. Han begyndte paa Søværnets Elevskole i 1891 og blev i 1920 som Baadsmænd forfremmet til Løjtnant i Søofficerskorpset — han blev den næstsidste af de gamle »1½ snors-Løjtnanter« fra 1909-ordningen, som paa saa mange udmærkede maader prægede Holmens faste Stok. I 1932 blev han som Overintendant i Reserven inspektør i Nyboder, hvis befolkning og forhold han kendte ud og ind. Hans faste og myndige ledelse af Københavns afd.s kontor var igennem mange aar en stor støtte for de skiftende bestyrelser.

Skagen afd.s medlem og medstifter, Fiskeeksportør og tidligere Lods *Janus Gajhede*, er afgaaet ved døden i juli maaned.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Marineforeningen gratulerer

- 6/5 *Poul E. Svendsen*, Kgs. Lyngby afd., 70 aar.
- 19/5 Fhv. Rangermester *Ivar Juhl*, stadig aktivt medlem af Københavns afd., 90 aar.
- 23/5 Fhv. Depotejer *A. Kirkebye*, Præstø afd., tidligere formand for Stevns afd., 70 aar.
- 28/5 *Svend Johannes Svendsen*, Københavns afd., 70 aar.
- 31/5 Revisor *K. J. Jungdal*, Horsens afd., 70 aar.
- 2/6 *Robert Andersen*, Virum, Kgs. Lyngby afd., 50 aar.
- 2/6 *Ole Testrup*, Kgs. Lyngby afd., 50 aar.
- 12/6 Vaskeriejer *Høegh-Olesen*, Horsens afd., 65 aar.
- 19/6 Faktor *Erik Lindewald*, Frederiksberg afd., 60 aar.
- 24/6 *Hans O. Bidstrup*, Kgs. Lyngby afd., 92 aar.
- 26/6 Overbetjent *V. Larsen*, Næstved afd., 75 aar.
- 29/6 Køerlærer, Forvalter *Rasmus P. Hansen*, Aalborg, medstifter af Nyborg afd. og æresmedlem af denne og Aalborg afd., 85 aar.
- 1/7 Fuldmægtig *Age Vogh*, Københavns afd., modtog ved sin afgang fra »Forenede Bugerselskaber« efter 41 aars tjeneste paa Nordre Toldbod den kongelige Belønningsmedalje.
- 4/7 Skibshandler *L. Jørgensen*, Svendborg afd., 70 aar.
- 7/7 Distriktsfyrimester *M. P. Andersen*, Hals afd., 70 aar.
- 9/7 Restauratør *E. Høegh-Hansen*, »Lottenborg«, Kongens Lyngby afd., 70 aar.
- 10/7 Signalformand *N. Strand*, Struer afd., 70 aar.
- 14/7 Fisker *Jens Otto Andersen*, Hals afd., 50 aar.
- 15/7 Frisørmester *G. Dalsholt*, Horsens afd., 70 aar.
- 26/7 *Chr. Th. Christensen*, Københavns afd., 70 aar.
- 27/7 *Søren Tarnov*, Kongens Lyngby afd., 70 aar.
- 1/8 Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg 50-aars jubilæum.
- 2/8 Bagermester *Johs. Petersen*, Aarhus afd., 70 aar.
- 5/8 Fiskepakker *Johannes Henriksen*, Hals afd., 60 aar.
- 8/8 Kaffehandler *Søren Hastrup*, Svendborg afd., 65 aar.

- 9/8 Fiskeskipper *Eigil Larsen*, Hals afd., 50 aar.
 25/8 Ingeniør *S. A. Jensen*, Aarhus afd., 50 aar.
 25/8 Gronlandsfareren, Maskinmester *I. P. Iversen*, Kongens Lyngby afd., 82 aar.
 28/8 *Villy Jensen*, Københavns afd., 50 aar.
 29/8 Maskinmester *Johs. Jensen*, Randers afd., 70 aar.
 31/8 *Holger Andersen*, Kongens Lyngby afd., 75 aar.
 31/8 Glarmester *E. J. Gjerulff*, Silkeborg afd., 60 aar.
 1/9 *William Dencker*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
 3/9 Restauratør *Caroe Ravn*, Næstved afd., titl. formand for Padborg/Graasten afd., 50 aar.
 4/9 *Th. Kjellerup*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
 9/9 Tobakshandler *Sv. Aa. Kjærby*, Horsens afd., 60 aar.
 13/9 Bødkermester *Henry Schmidt*, Æresmedlem af Randers afd., 75 aar.
 13/9 Repræsentant *W. Bjerre*, Struer afd.s højt skattede kasserer gennem 15 aar, 50 aar.
 17/9 Skibsfører *Svend Aage Stöckel*, Svendborg afd., 65 aar.
 17/9 Pelsfarmer *Villy Holm Espersen*, Randers afd., 60 aar.
 17/9 Postvagtmester *Mattias Elin*, Frederiksberg afd., 80 aar.
 24/9 Landsretssagfører *Lawætz*, Horsens afd., 65 aar.
 25/9 Fabrikant *Sofus Nellemann*, Aarhus afd., 85 aar.
 7/10 *Chr. R. Andreasen*, Glostrup/Taastrup afd., 65 aar.
 9/10 Skræddermester *Simon J. Pedersen*, Aarhus afd., 50 aar.
 11/10 Glarmester *Hervert Malau*, Næstved afd., 60 aar.
 18/10 *A. V. Christensen*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
 23/10 Elektromekaniker *Svend Nicolajsen*, Kristrup, Randers afd., 50 aar.
 25/10 *Erik Larsen*, Københavns afd., 65 aar.
 25/10 Assistent *Niels Paaschburg*, Svendborg afd., 50 aar.
 28/10 Sømand *Svend Blaagaard*, Svendborg afd., 60 aar.
 29/10 Driftsleder *B. W. Hansen*, Horsens afd., 50 aar.

Bogannmeldelser

Emanuel Sejz: »Fra Smakke til Hurtigfærge«, udsendt af Aarhus Havnevesen som en morsom lille historisk skildring af sejladsen fra Kalundborg til Aarhus fra 1600-tallet op til vore dage, om ugelange farter med gamle sejlsmakker og for 100 aar siden een ugentlig afgang med de første hjuldampskibe. Fra 1875 etablerede D.F.D.S. daglig sejlads paa ruten, der i 1914 overtoges af D.S.B., først med de ældste dampfærger fra Store Bælt, senere med s/s FREJA fra Korsør-Kiel natrutten og s/s NIELS HOLST, Øresundsselskabets SVERIGE (I) og nu i dag med de moderne, hurtige »Prinsessefærger«.

VIKINGENS Aarshefte 1965.

Et smukt og indholdsrigt hefte, der rummer oversigt over

nordisk Skibsbygning og Skibsfart, interessante udtalelser fra ledende shipping-men om aktuelle problemer suppleret med statistiske oplysninger og et væld af smukke skibsbilleder. Den illustrerede fortegnelse over nybygninger fra danske skibsværfter m. fl. fastslaar aarsheftets værdi som maritimt kildeskrift. Slutartiklen om bjergningen af m/s AL-KUWAIT ved hjælp af indpumpede smaa luftfyldte plastickugler — en ny dansk opfindelse — vil blive læst med interesse i vide kredse.

ORLOGSMUSEET har udsendt aarsberetning og regnskab for 1964, hvoraf fremgaar, at der fortsat arbejdes energisk paa indsamling og katalogisering af maritime museumsgenstande m. m. — arbejdet udføres stadig alene for frivillige bidrag, idet det heller ikke i afvigte aar var muligt at opnaa statstilskud, hverken til dette arbejde eller endsigende en tilfredsstillende løsning af udstillingens fremtidige lokaleforhold. Besøgsantallet er stadig stigende, og det kan kun anbefales alle gamle orlogsgæster og andre maritimt interesserede at aflægge et besøg i Nicolaj Taarn og/eller indmelde sig i selskabet »Orlogsmuseets Venner«.

SØFARTENS BIBLIOTEK har udsendt sin aarsberetning med oplysninger om udlaansvirksomheden (54.000 bind), studiesamlingen og underholdningsaftenerne for søfolk, hvori har deltaget 1059 mand, svarende til 95 pr. gang. Marineforeningen yder et beskedent aarlig bidrag til denne udmærkede kulturspredende institution.

Saadan gik det til — en illustreret historisk redegørelse af *H. Friis Petersen* om hvorledes B. & W. i 1894 kom i forbindelse med den tyske opfinder Rudolf Diesel, købte hans patent og lagde grunden til verdens førende dieselmotorfabrik. I dette særtryk af artikler fra B. & W.-Bladet findes billeder af de 2 første større dieselmotorskibe, de russiskbyggede kanaltankbaade VANDAL fra 1903 og SARMAT fra 1904, begge beregnet til flodsejlads paa Volga. Det af B. & W. i 1912 til Ø. K. leverede m/s SELANDIA regnes derimod at have været verdens første større søgaende dieselmotorskib.

Derfor gik det saadan 9. april. Bjørn Svensson: Branner og Korchs forlag. 245 sider. Kr. 21,75.

En interessant og omhyggelig klarlagt gennemgang af de enkelte begivenheder op til 9. april 1940. Man ser samspillet af de mangfoldige og forskelligartede enkeltheder — og sander nødvendigheden at holde et kostbart forsvar med alt hvad dertil hører, og holde det i effektiv stand. Smaaling sparsommelighed kostede dyrt i disse dage.

Det er en dokumentar bog, der paa basis af omhyggelige kildestudier giver et sandru — og forbavsende billede af begivenhederne i foråret 1940, som mange unge burde gøre sig bekendt med.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgaardshaven. Tlf. 1936
 Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96

Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
 Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
 transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI
 Tlf. 3 40 00

Ja, det regner ogsaa i dag — som
 det har gjort det hele sommeren.

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. HaagensenJUVELER, GULDSMED & GRAVØR
St. Torv 8 - Telf. 270**ESBJERG****Claus Sørensen**

Esbjerg

H. J. Christensen & SønVAADBINDERI OG TOVTØRRERI
ESBJERG**»Hotel Spangsberg«**Mødested for marineforeningens
medlemmer

ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

FREDERIKSHAVN**ELECTRA ¹/_s**

Elektroinstallatørfirma

Danmarksgade 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard

Kolonial & skibshandel

Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN

Teknisk maskinforretning

SKIBSARTIKLER - OLIE TLF. 900

Einer Sørensen

STEVEDORE

Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET

SVENDBORG

SKIBSVÆRFT

Carl Antonsen

Guld- og sølvsmed

N. Due-Petersen

& Kryger INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Levorsen & Jørgensen

Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod

Betjening dag og nat - Tlf. Hirtshals 11

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING****Klaaborgs****CONDITORI**

Østergade 18-20

NYKØBING F.**Nykøbing F. Bryghus**

Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET

N. A. CHRISTENSEN & CO.

Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“

RANDERS

Chas. MortensenSEJL, PRESENNING, FLAG OG
TELTFABRIK

Randers Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN**Oscar Skougaard**

Aut. installatør Tlf 41345

Skibradio, sendere og pejleanlæg

Sejl, flag og presenninger

Sejlmager Alex Jørgensen

Skagen Tlf. 41423

THYBORØN**Thyborøn Fiskeauktion**

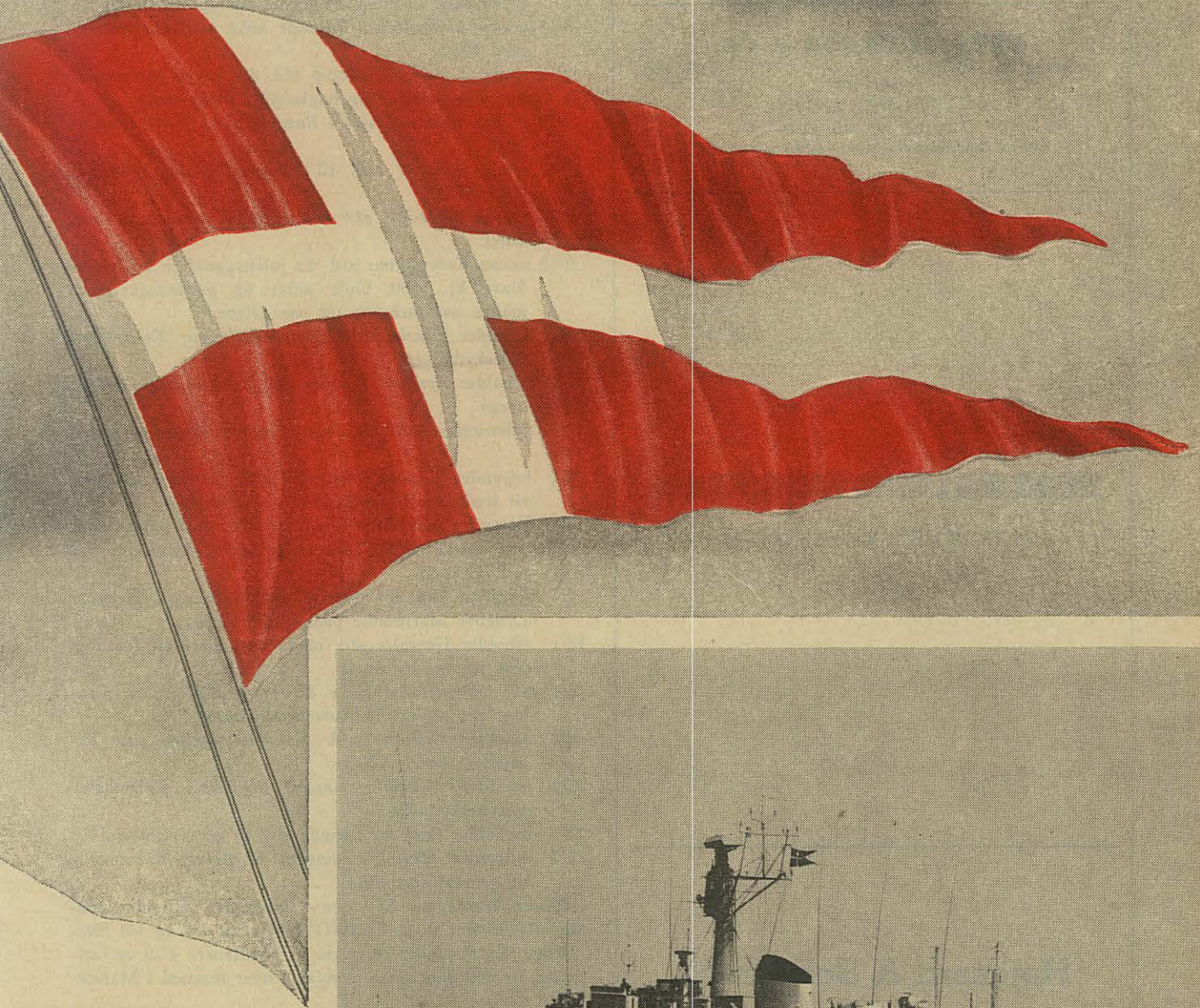
v/ Albert Steen - Telf. 57

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af *G. Honnens de Lichtenberg*.
Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., ekspeditionstid
daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.
Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.
Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEDELEM AF
FORENINGEN AF DANSKE
UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER

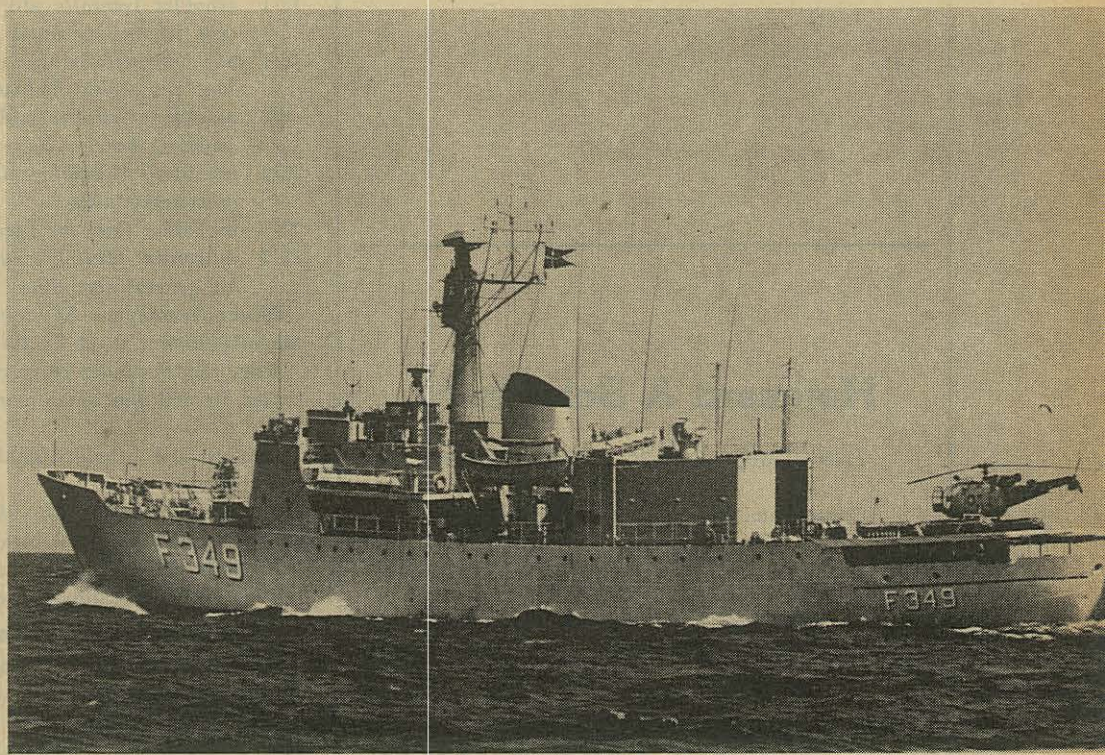

UNDER DANNEBROG

ORGAN
FOR
SØVÆRN
OG
SØFART

Hefte 4 - Nov.
52. aarg. - 1965

Inspektionsskibet VÆDDEREN
Paa agterdækket ses saavel hangar som helikopter

(Se artiklen side 3)

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

JESPER CHRISTENSEN & CO. Vin en gros
Nørregade 28 . København K

^A/_S **Em. Z. Svitzers**
Bjergnings-Entreprise

OTTO SUENSON & CO.
Dronningens Tværgade 7 Telf. 482
Grundl. 1880
VINFORRETNING
LAGER AF CIGARER
Lev. til Officersforeningen og Søofficersforeningen

HEDDE NIELSENS FABRIKER %

HORSENS - Telefon 2 47 11

Højgaard & Schultz ^A/_S

Civilingeniører og entreprenører

Hovedkontor: Ewaldsgade 9 - København N

J. Chr. Andersen

VIMMELSKAPTET 41 . TLF. 1345 - 14345

OST

Marineforeningens Kalender

- 16/11 samles *Holbæk* afd. til 45-aars stiftelsesfest paa »Strandparken«.
- 18/11 møder *Aarhus* afd. til »Manneaften« paa Marinekaserne Aarhus i samarbejde med Marinestation Aarhus.
- 20/11 finder »Damernes Pakkefest« sted i *Randers* afd.s marinestue kl. 1930 til fordel for juletræs festen.
- 2/12 er der mødeaften i *Roskilde* afd.s marinekahyt (evt. med film).
- 2/12 slutter *Glostrup/Taastrup* afd. det gamle aar med en hyggelig julestue og bankospil i »Kahytten«.
- 4/12 er der stort andespil i *Randers* afd.s Marinestue kl. 1930.
- 7/12 samles *Odense* afd. til julespisning kl. 1830 paa TRAFIKEN.
- 9/12 samles *Gentofte* afd. til andespil paa Jægersborg hotel.
- 9/12 mødes *Københavns* afd. til julehyggeaften i Kongens Have kl. 1830. Gule ærter og pandekager samt mange overraskelser ud paa aftenen.
- 14/12 afholder *Marineforeningens Skyttelav*, København, Juleskydning.
- 15/12 afholder *Kongens Lyngby* afd. julestue paa »Lottenborg«.
- 27/12 juletræs fest i *Randers* afd. Program udsendes senere. 1966
- 6/1 begynder *Glostrup/Taastrup* afd. det nye aar med sit traditionelle torskegilde i »Kahytten«.
- 7/1 Kammeratskabsaften i *Odense* afd. med julespisning paa TRAFIKEN. Tilmeldelse senest dagen før paa telf. 11 26 52.
- 8/1 forestaar der en alvorlig torskespisning i Kongens Lyngbys Marinestue paa »Lottenborg«.
- 12/1 afholder *Gentofte* afd. møde med maritimt foredrag paa Jægersborg hotel.
- 18/1 har *Marineforeningens Skyttelav København* planlagt sin aarlige konkurrenceskydning.
- 9/2 afholder *Gentofte* afd. generalforsamling paa Jægersborg hotel.
- 15/2 afholder *Marineforeningens Skyttelav*, København, præmieskydning.
- 17/2 indkalder *Kongens Lyngby* afd. til generalforsamling.
- 22/2 indkalder *Marineforeningens Skyttelav*, København, til generalforsamling.

Marineforeningens Skyttelav, København afholder træningsskydninger 16/11 og 30/11 1965 samt 4/1 og 1/2 1966.

Køge afd. begynder en række »Ulkeaftener« 4/10 og fortsætter hermed den første mandag i hver maaned i Marinestuen.

Randers afd. afholder skydning den første fredag i hver maaned.

Glostrup/Taastrup afd.s skyttelav skyder hver mandag kl. 1930—2130 paa Roskildekroen.

Roskilde afd. melder, at der er keglespil hver fredag aften kl. 1930 i Roskilde-Hallen.

Tilgang af nye medlemmer i juli kv. 1965

Aalborg 8, Aarhus 5, Bogense 1, Bornholm 2, Esbjerg 2, Frederiksberg 1, Frederikshavn 6, Frederikssund 1, Gilleleje 3, Glostrup 3, Haslev 3, Hillerød 2, Hirtshals 10, Holbæk 1, Hundested 3, Hørsholm/Rungsted 1, Kalundborg 1, Kerteminde 1, Køge 5, Lemvig 8, Maribo 2, Nakskov 2, Nyborg 6, Nykøbing F. 1, Næstved 7, Silkeborg 3, Skagen 3, Struer 2, Svendborg 3, Sønderborg 4. *Tilgang ialt 100, afgang ialt 86, altsaa + 14.*

Heimalamb er død - længe leve Faarelusen

Af Kommandørkaptajn K. BANG

Igennem aarhundreder har fiskeriet spillet en altafgørende rolle for den færøske befolknings velfærd og trivsel.

Intet under at det lille øsamfunds overvejende interesse centrerer om de foreteelser derude paa havet, som er medvirkende til at sikre dette samfunds hele bestaaen; intet under, at den færøske befolkning er »seaminded« i en saadan grad, at enhver tilkomst af nye skibe til fiskerflaaden og til den flaade, som besejler øerne i nordatlanten omgærdes med hele den nyfigenhed og fagmæssige vurdering, som kun findes i befolkningskredse, som gennem generationer har følt havets magt, dets evne til at give — og tage — helt inde paa livet.

Kan det være anderledes, naar det er et tragisk faktum, at halvdelen af de færøske mænd, der dør mellem 15 og 60 aar gamle, finder deres endeligt paa havet ...

Den, der lægger sig dette paa sinde, har fundet nøglen til forstaaelsen af, at der kan være forskelle imellem det danske samfunds livsopfattelse og den mentalitet, der besjæler de frænder, der bebod de stormomsuste øer deroppe paa vikingernes gamle handelsvej.

Færingen er af natur en dygtig sømand. Hans færden paa havet, hvor han under de mest robuste omstændigheder tjener sit udkomme, maa afkræve den største respekt. — De skibe, som den færøske fisker gennem aartier har bemanded ved fiskeri under Grønland og New Foundland, har vænnet ham til en robust og haardfør levevis, alene paa grund af deres ringe størrelse og fuldstændige mangel paa blot den ringeste komfort. — Derfor kan den færøske fisker staa kritisk i sin opfattelse over for folk, som har deres gerning paa havet — fordi han kender havet — og havets vilkaar ... Naar den danske Marine gennem aar-

tier har varetaget haandhævelsen af det færøske fiskeriterritorium, har skibscheferne haft denne baggrund at arbejde paa, og denne kritiske indstilling at kæmpe imod. —

En efteraarsdag i aaret 1799 ankrede et stort skib paa Podlen, ved indsejlingen til bygden Klaksvig. Bygdens folk blev ængstelige, da man ikke var klar over, om det var en ven eller en fjende; men ved ankringen hejstes det danske flag under gafflen, og et fartøj roede i land.

Ved anløbsbroen modtog man den fremmede skibschef, som til alles forundring tiltalte folk paa færøsk og præsenterede sig som Poul fra Nolsø. — Samme mand, Færøernes nationale skikkelse »Nolsoyar Páll«, begyndte at spørge folk ud, om man havde observeret fremmede skibe i farvandet omkring Bordø ...

Skibet, et armeret, fregatrigget skib bar navnet THETIS.

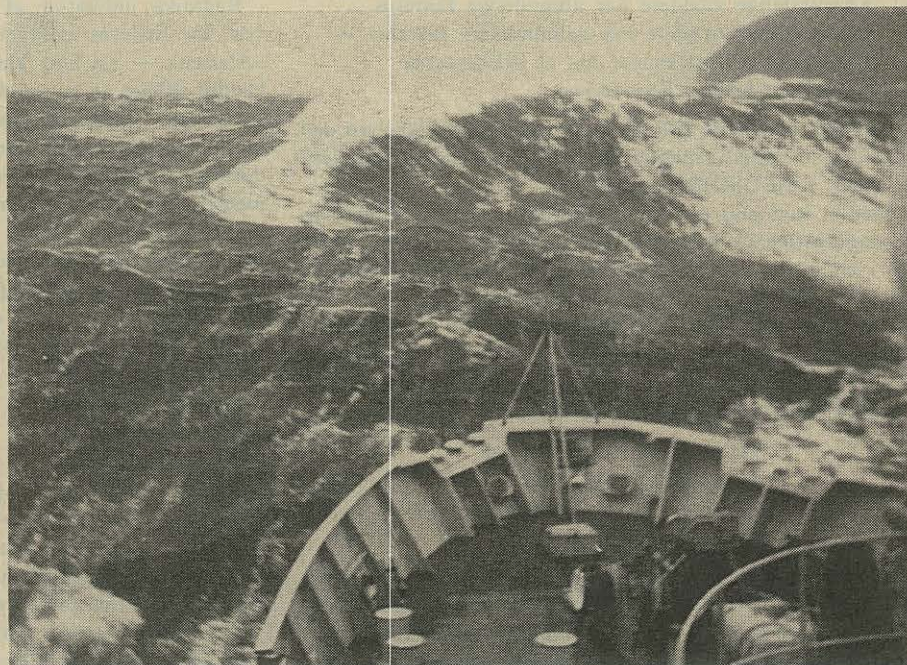
Nolsoyar Pálls forespørgsel hin efteraarsdag i 1799 gjaldt tilstedeværelsen af britiske skibe ... for engelskkrigenes blokade var haard og særdeles mærkbar for befolkningen paa de smaa øer, som nødvendigvis maatte finde føden derude paa havet.

En efteraarsdag 163 aar efter gled et kompakt graat skib ind paa Podlen ved Klaksvig; fra flagspillet agter vejede det danske orlogsflag, paa toppen af den svære pælemast snurrede en svær radarantenne, og paa agterdækket afsluttedes skibets silhuet af en helikopterhangar; skibet gav indtryk af at besidde søgenskaber, som gjorde det velegnet til netop disse farvande — skibet ligesom udstraalede moderne teknik — paa brobygningens sider skinnede navnet VÆDDEREN (se forsidebilledet).

Mere end halvandet sekel var gaet imellem disse to

„I godt vejr —
og i daarligt vejr trak
VÆDDEREN
sin kolvandsstribе
og borede stævnen ned i
Nordatlantens søer.“

hændelser, men formaalet med skibenes anløb var det samme: »Var der britiske skibe i omraadet«. — men ude paa havet var de britiske orlogsskibes blokadefavntag afløst af en betydelig fredeligere, men for det færøske samfund yderst alvorlig »indkredsning«, en indkredsning, som iagttoges med største alvor af dette fiskeribetonede folk ... »Caledonia«s vejrbitte sønner i hobetal — ihærdige, robuste trawlerfolk i smaa, specialbyggede trawlere, som aar efter aar trawlede den færøske landsokkel ren for fisk, og som undertiden saa en chance til at »nappe et hal« inden for fiskerigrænsen, en chance som tages af alle landes fiskere, og som paa trods af dens ihærdige benægtelse er en uomtvistelig kendsgerning.

Gennem aartier har danske orlogsskibe i disse ugæstfrie farvande bevogtet den fiskerigrænse, som skulle sikre færøsamfundets udkomme — i aartier har skiftende besætninger oplevet »suset ved Myling« og fjeldkastene i de dybe fjorde, og i maanedsvis har ISLANDS FALK og BESKYTTEREN trukket deres kølvandsstriber fra Akraberg i syd til »Bispen« i nord — generationer af danske orlogsgaster har fortalt deres sønner om »dengang der var søfolk til — dengang far gjorde tjeneste i fiskeriinspektionen« ...

Maaske har disse tidligere generationers orlogsgaster ogsaa fortalt deres sønner om det »smædenavn«, som folkesatiren forlenede dem med, fordi idelige kulfyldninger nødvendiggjorde ophold i havn af længere varighed, end den færøske fisker syntes om — dette »tilnavn« — *Heimalamb* — som symboliserede det lille lam, som blev holdt hjemme ved gaarden, og som man omgærdede med særlig omhu — et navn, som gav anledning til, at færøsk ungdom stak halmknipper op i skibets ankerklyds ... maaske ... for det pinte trods alt lidt det navn — for mange gange var det temmelig ufortjent, og mange gange resulterede det i kraftige misforstaaelser færing og danske imellem ... for hvilken sømand holder af at blive drillet med halmknipper? — Da VÆDDEREN i aaret 1963 indledte den nye fiskeriinspektionsæra paa Færøerne, føjedes et nyt navn til den danske fiskeriinspektions ordbog — det kan nemlig have sine biologiske vækkeligheder at kalde en *vædder* for et — *Heimalamb* — men samme *vædder* var forsynet med et mærkeligt monstrum, som »kravlede rundt paa skibet« — den færøske satire var ikke sen i vendingen:

»Almindelige væddere har almindelige faarelus ... ualmindelige væddere har ualmindelige faarelus — *Ola Andnegel* bestemmer nu, at helikopteren slet og ret hedder *Faarelusen*« ...

Saaledes reagerede *Ola Andnegel*, karikaturskikkelsen paa bagsiden af republikanernes blad »14. september« omgaaende efter VÆDDERENs ankomst.

Med et lunt smil paa læben kom sysselmanden i Sørvaag en dag anstigende med et lille syltetøjsglas — midt i glasset i en tot faareuld sad en temmelig »uhyggelig fremtoning« en levende og yderst velvoksen faarelus ...

Det blev VÆDDERENs store chance for en »ripost«. Skibets mørkekammer blev et led i aktionen, og en dag stod i »14. september« en lille hilsen til redaktøren, fra VÆDDEREN, som sluttede saaledes:

»Her sidder den paa flyet i maling sort og graat — og nu vi takker Michelsen, for navnet var nu godt.«

Fra dette øjeblik at regne blev »*Faarelusen*« den officielle betegnelse for VÆDDERENs helikopter, en betegnelse, som snart skulle vise sig at blive en hædersbetegnelse.

Saaledes indledtes den nye »inspektionsæra«.

Med skibets ankomst indtraf i en epoke, hvor en stigende interesse var rettet ud mod havet — mod »Caledonia sønner« som med stigende effektivitet trawlede soklen ren derude — en epoke hvor NIELS EBBESENs haandfaste reaktioner over for RED CRUSADER — alle forhaabninger til trods — ikke havde givet helt de resultater i Haag, som man havde kunnet haabe paa Færøerne, og hvor nogle landsretsappeller havde underkendt danske fiskeriinspektionsskibes opbringelser af skotske trawlere — en epoke, hvor hele den færøske offentligheds interesse var rettet kritisk imod den danske bevogtningsindsats paa fiskeriterritoriet. — Til alt helt mødte det danske Søværn i denne kritiske periode med et skib spækket med moderne teknik — et i alle henseender tidssvarende middel til at statuere det eksempel, som »fortidens foreteelser« havde nødvendiggjort ... Og var det da nødvendigt at statuere eksempler? De hyppige færøske presseomtaler af trawlovergreb over for fiskerigrænsen — seks sømil fra de færøske kyster — var svar nok herpaa.

Den velkendte »Grand prix« melodi »Skibet skal sejle i nat«, blev et mundheld i de første uger og maaneder. I storm og stille trak det nye skib sin kølvandsstribe fra øerne i nord til »Munken«s skumpiskede skær i syd ... »Faarelusen«s missioner langs grænsen indledte en stigende irritation blandt trawlerskipperne, som utvetydigt paa fiskerifrekvensen gav udtryk for modvilje imod dette nye islæt i inspektionen ... de velkendte advarsler, der fremsattes i kode til kolleger rundt om øerne blev hyppigere, men fulgtes som regel op af paamindelse om, at »landsretten i Danmark altid ville klare sagen for dem — hvis det skulle blive nødvendigt«. — Forstaaeligt vil det vel derfor være, at inspektionsskibets besætning havde sat sig for, at skulle eksemplet statueres, skulle opbringelsen være saa »skudsikker«, at ingen — nok saa dygtig jurist — skulle kunne bringe ved til det baal, der laa i de skotske trawlerskipperes radiobemærkninger: »Don't care, you will be free at higher court« ...

En tidlig, stormfuld morgen i slutningen af november 1963 med snebyger og rejsende stormø indtraf den første »episode« — den »episode«, som skulle bibringe trawlerskipperne en alvorlig tvivl om, at en overskridelse af grænsen egentlig kunne betale sig ...

Radarens indikation af to maalt godt inden for grænsen vest for Suderøs sydpynt bragte skibets organisation paa »Alerten« — En kort klaring i en snebyge viste den velkendte silhuet af to trawlere midt i broddet fra den svære sø derude ... ihærdigt arbejdede de i den svære sø, og møjsommeligt trak de deres trawl efter sig disse to »Aberdeenere«, som »tog chancen« eller stoled paa deres instrumenter med lidt for stor selvfølgelighed, paa trods af kendskabet til »det nye skib«s tilstedeværelse ved øerne, for snestorm af nordost gav ikke flyvevej for denne »chopper«, og »we will be free at higher court«, var blevet et »sesam«, som lukkede op for alle chancer til at »klare sagen«, hvis det en dag skulle gaa galt ...

Den ene trawlerskipper reagerede omgaaende paa inspektionsskibets ordre om at »bjerge trawlet hjem« og følge fregatten til mere smult vand under Skuvanes, men den anden synes at ignorere ordren — bevidst og totalt. En gentagen ordre om at bjerge grejet, syntes ikke at give resultater overhovedet — i stedet opfangedes skippernes indbyrdes samtaler: »They will not send boat in this weather, their dinghy is hanging in the derrick on his deck ... they will not come over« ...

Det var tvingende nødvendigt at vise den genstridige skipper, at en *vædder* kunne stange, og det skud, der blev

lagt for boven, var en fuldt tilstrækkelig paamindelse ... redskaberne blev omgaaende bjerget, og baaden med mandskabet blev sendt over ...

Det velkendte slogan »You will be free at higher court«, holdt ikke karaten ... den paafølgende domsafsigelse i Thorshavn ret, efter hvilken hvert skib idømtes en bøde paa 25.000 kr. samt til tab af fangst og redskaber, blev ikke bragt for »higher court« ... »Det nye skib« havde vist sig at besidde større og mere moderne teknik, end man egentlig havde regnet med ... eksemplet var blevet statureret — og dette eksempel resulterede i en nøje overholdelse af fiskerigrænsen af alle de udenlandske trawlere ... men VÆDDEREN fortsatte med at trække sin skummande kølvandsstribe rundt om øerne — med solen — mod solen — i godt vejr og naar vejrmeldingerne meldte stormvarsel ... to gange rundt jorden ved ækvator var den distance, som skibets log efter halvandet aars tjeneste ved de stormomsuste øer kunne registrere — og hvad var da resultatet af disse — mange gange enerverende — patruljer? Hvad var resultatet af tusinder af kilometers flyvedistance ...? At »Heimalamb« er afgaaet ved døden — at »Faa-relusen« er født — og at der er ro ved den færøske fiskerigrænse ... en ro, som saavel færinger som danske kan være tjent med, fordi det materiel, man i dag har tildelt inspektionens folk, er tidssvarende. (»Søfart«)

Nyt fra

DET MARITIMEHJEMMEVÆRN

Marinehjemmeværnet faar ny chef fra 16. november, idet Kommandør J. C. Munck er udnævnt til Marinehjemmeværnsinspektør. Han efterfølger Kommandør A. C. Ohlsson, der har været Marinehjemmeværnsinspektør i fire aar, og som nu ansættes til raadighed for Søværnskommandoen.

I hjemmeværnskredse har man med tilfredshed noteret valget af Kommandør Munck. Kommandøren er 47 aar og midt i en karriere, der har ført ham frem til vigtige poster i Søværnet og har gjort ham fortrolig med Søværnets arbejde inden for NATO.

Udnævnelsen kan derfor tages som et tegn paa den betydelige vægt, Søværnet efterhaanden lægger paa Marinehjemmeværnet.

I de sidste aar har Marinehjemmeværnet faaet lejlighed til at dygtiggøre sig, saa det nu staar rede til at løse større opgaver end tidligere, og i den forbindelse haaber man at faa tildelt stadigt bedre materiel.

Det mere aktive samarbejde mellem Søværnet og Marinehjemmeværnet fik iøvrigt allerede for nogen tid siden en bekræftelse, da Marinehjemmeværnets stabschefpost blev besat med kommandørkaptajn G. L. Smidt-Jensen, som blev hentet direkte fra NATO-staben i Karup til tjenesten i Overgaden-oven-Vandet i København.

MARINEHJEMMEVÆRNET slider stærkt paa sit fartøjsmateriel under øvelsesjladserne rundt om i vore farvande. »Flaaden« bestaar af enkelte motorbaade, en del ombyggede fiskefartøjer samt 3 paa Orlogsværftet specielt byggede Hjemmeværns-skolefartøjer og den tidligere ministryger MS 6, FÆNØ.

Da denne type er fundet ret anvendelig i Marinehjemmeværnet (MHV) er nu yderligere MS 2, 5 og 9, ASKØ, ENØ og MANØ overført fra Søværnet til MHV.

»Klar ved køjerne«

Hvem husker ikke denne kommando fra værnepligtstiden?

Saa skulle man igen have fat i orlogsgastens bedste ven — ja, der er vel ingen, der har glemmt, hvad I kaldte den?

Nutidens orlogsgaster hviler anderledes flot om natten — som den gamle søulk saa betegnende forklarede: »— nu ligger de paa hylder om natten, men faar dog stadig otte glas hver 4. time —«

Derfor er de gode gamle »f... poser« blevet overflødige, de glider ud af regnskabet, men det er lykkes *Marineforeningen* at sikre sig et mindre parti, efter sigende de sidste.

Tænk atter at kunne slange sig i en god gammeldags marinekøje, f. eks. en varm sommerdag i haven, medens den blaa tobaksrøg bølger om ungdomstidens fagre drømme?

Det kan ske ved at sikre sig en af de sidste af Marinens reglementerede hængeskøjer.

Brug den f. eks. som julegave til en gammel orlogsgast eller anden god ven. Prisen er kun 16 kr. pr. stk. (med stjærter, men køjepindene maa I selv »organisere«).

Køjerne kan kun bestilles ved forud-indbetaling af beløbet kr. 16,00 pr. stk. paa

Postkonto nr. 1608, *Marineforeningen, Havnegade 55, København K.* med tydelig afsenderadresse og mærket *Køje*. Bestillingerne bedes afgivet (indbetalt) snarest, saaledes at den samlede udsendelse kan komme til at ske omkring 1. december.

Skulle der pr. 1/12 være bestilt og indbetalt for flere køjer, end lageret er stort, vil der ske en fordeling i forhold til de indløbne bestillinger og eventuelt overskydende indbetalinger vil snarest blive returneret.

Vil du sikre dig en køje — »være klar ved køjerne« — naar det varskoes, saa er det nu!

Send betalingen snarest, idet bestillingerne noteres i den rækkefølge, de indgaar.

Naar bestillingerne er sorteret og køjerne pakket, vil hele partiet blive afsendt paa een gang og forsendelsen sker som fragtgods med D.S.B., saaledes at modtagerne selv maa betale for fragten.

Nu pibes der altsaa:

»Klar ved køjerne — og giroblanketten«.

Fra Hovedbestyrelsen

Som anført i UNDER DANNEBROG's august nr. havde Hovedbestyrelsen vedtaget, at overrække Marineforeningens Æresanker til Admiral, Hans kongelige Højhed Arveprins Knud og denne overrækkelse fandt sted paa Amalienborg den 9/9, hvor *Formanden* og *Hovedkassereren*, som billedet viser, mødte op med det smukke Æresanker. Det blev af Arveprinsen givet dem i opgave, at viderebringe Hs. kgl. Højheds tak for den smukke udmærkelse samt en hilsen til alle Marineforeningens medlemmer landet over.

Marineforeningens Æresanker overrækkes til Hs. kgl. Højhed Arveprins Knud af formanden, Kommandørkaptajn K. Hertz og hovedkassereren, Orlogskaptajn Thorlund Nielsen.

Marineforeningens Hovedbestyrelse afholdt sit halvaarlige møde den 2/10 paa Hovedkontoret og herom vil distriktsrepræsentanterne kunne berette. I den paafølgende souper deltog repræsentanter for Carlsberg og Tuborgs direktioner samt af Marineforeningens æresmedlemmer: VA Vedel, KD de Lichtenberg og OK Janus Sørensen.

Den 22/9 indbød sejlklubben »Margretheholm« til navngivning og søsætning af klubbens nye mahognijolle. Højtideligheden fandt sted paa *Margretheholm*, hvor Søværnets Konstabelskole har til huse og hvorfra sejlklubbens medlemmer rekrutteres.

Blandt de indbudte saas chefen for Flaadestation København, KA H. J. Bahnsen og repræsentanter fra forskellige af Søværnets tekniske institutioner og foreninger, som paa forskellig maade havde bistaaet eller bidraget til baadens bygning. Marineforeningen var repræsenteret ved hovedkassereren, OK Thorlund Nielsen. Endvidere var indbudt Kontorchef Worm-Petersen, Carlsberg, tidl. formand for Marineforeningens Frederiksberg afd. og selv om han gav udtryk for, at han kun repræsenterede sig selv, saa var det ikke uden grund, at netop han havde faaet overdraget det ærefulde hverv at give jollen navnet KADET.

Inden baadedaaben holdt Chefen for Søværnets Konstabelskole, KK H. Romeling en inspireret tale, hvori han fremførte sejlklubbens tak til alle; institutioner, foreninger samt enkeltpersoner, der havde bidraget til det smukke resultat med gaver, »Knofedt« eller paa anden maade.

Har du tænkt over — at der i

Marinehjemmeværnet

ogsaa er plads til *alle* gamle orlogsgaster —

Efter højtideligheden bød Konstabelskolen paa et glas vin m. m. i messen og her takkede KA Bahnsen paa gæsternes vegne for indbydelsen og gratulerede klubben med den nye piratjolle.

Marineforeningens æresmedlem og tidligere hovedkasserer, Orlogskaptajn Janus Sørensen, har været paa sommerbesøg i Grønland og herunder har han paa Hovedbestyrelsens vegne overrakt Marineforeningens Æresanker til Godthaab afd., som en anerkendelse af det betydningsfulde arbejde, der heroppe ydes i Marineforeningens aad og navn.

Orlogskaptajn Janus Sørensen overrækker Hovedbestyrelsens gave til formanden for Marineforeningens Godthaab afdeling, Bagermester Eckwald.

Om selve besøget fortæller Janus:

»Jeg havde ogsaa lejlighed til at overvære et bestyrelsesmøde, under hvilket jeg fik et stærkt indtryk, at der udvises den største interesse for at samle medlemmerne ved jævnlige sammenkomster.

Den 19/7 var der saaledes med stor tilslutning arrangeret en smuk fest med souper og ved denne fest var damerne rigt repræsenteret. Ved denne lejlighed udførte jeg det mig paalagte hverv: at overrække Marineforeningens Æresanker med en speciel hilsen fra Marineforeningens formand, KK Kai Hertz og en tak for det store arbejde afdelingens bestyrelse — og ikke mindst dens formand, Bagermester Eckwald — udviser oppe i vor yderste afd. mod nord. Til stede ved denne højtidelighed var bl. a. ogsaa den fg. Landshøvding Krarup Petersen og andre honoratiorene.

Formandens henstilling paa Sendemandsmødet i Randers om hjælp til Hovedkontoret i form af en duplikator — ny eller gammel — bar ret hurtigt frugt. En god kammerat i Frederiksværk afd., Direktør N. F. Hytting, har overladt Hovedkontoret en brugt duplikator, som efter et eftersyn nu er i fuld sving. Marineforeningen takker baade giveren og ogsaa formidleren, formanden for Marineforeningens Frederiksværk afd., Hans Pedersen, for deres kammeratlige gestus.

Gosch Tændstikfabriker A/S, som i mange aar har udsendt tændstikæsker med Tordenskiolds portræt, en gengivelse efter Denners berømte maleri paa Frederiksborg-Museet, har købt 5 af Marineforeningens Mærkat-motiver til en Tændstikæskeserie med danske maritim-historiske motiver som billede; forlang den hos købmanden.

Marineforeningens Jubilarstævne

Siden befrielsen har det aarlige jubilarstævne været henlagt til søndagen nærmest 29. august — i aar blev det paa selve denne mindedag. Trods en fugtig morgen klarede det snart op, da de gamle orlogsgaster samledes ved Værftsporten, hvor Københavns afd.s dygtige musikkorps spillede. Der var stor gensynsglæde, mange havde jo ikke set hinanden i en aarrække, andre gik rundt og søgte efter ungdommens gode kammerater blandt de fremmødte, desværre ikke altid med held, mange har ikke mulighed eller lejlighed til at møde, andre er »gaet agterud«, men for de fremmødte blev det en glædens dag, hvor minderne fik lov til at præge samværet.

Efter parade for Marineforeningens formand og Chefen for Flaadestation København, Kontreadmiral *H. J. Bahnsen*, mindedes man Søværnets faldne ved kransenedlægning.

Efter fotografering drog man med musik i spidsen rundt paa Holmen, hvor Landssekretæren gav forklarende oplysninger. Derpaa gik man om bord i Kasernens berømte biksemad, og der blev »grovskaffet« saa det kunne forslaa. Efter smaabesøg i gamle smuthuller paa og omkring Marinekaserne Københavns kendte bygninger gik turen med busser op gennem det skønne Nordsjælland til Søværnets Eksercerskole i Avderød ved Arresøen. Her fik man paa udmærket og grundig maade forevist det moderne uddannelsescenter, som alle unge i Søværnet nu skal igennem — det var andre forhold end i det gamle kaserneskip *FYEN* ved »Elefanten« paa Holmen. Saa blev der skaffet paa moderne cafeteriaavis: Flæskesteg og æblekage, og da afgangssignalet lød, førte busserne de 100 glade deltagere til hovedstaden, opfyldt af beundring for alt det nye og moderne de havde set — men først og fremmest dog af de mange minder om tidligere tider, som væltede sig frem ved samværet med andre gamle orlogsgaster.

Da der er fremsat ønsker om i *UNDER DANNEBROG* at bringe en fuldstændig fortegnelse over vore Marinestuer, er det meget paakrævet forinden at revidere Hovedkontorets fortegnelse herover, da ikke alle flytninger er meddelt.

I den anledning anmodes alle afdelinger om snarest og senest inden aarets udgang at sende Hovedkontoret et brevkort eller et brev med alle oplysninger om deres Marinestue, f. eks. oprettelsesaar, nuværende beliggenhed (fuldstændig adresse med telf. nr.) o. l. Er Marinestuen p. t. nedlagt bør dette ogsaa meddeles for at der i februar nr. af medlemsbladet kan blive bragt en saa fyldig og komplet fortegnelse som muligt — husk derfor at indberette om Marinestuen.

I Marineforeningens rækker mødes alle unge og gamle orlogsgaster

*fra alle ældre og nye maritime
tjenestesteder.*

Henvendelse: den lokale Marineforeningsafdeling (der er 100 ialt) eller Hovedkontoret, Havnegade 55, København K., tlf. PA 2886.

Den 28. oktober 1965 — paa vor berømte søhelt, Viceadmiral *Peter Wessel Tordenskiolds* 275 aars fødselsdag nedlagde Kontreadmiral *H. J. Bahnsen* Søværnets krans ved sarkofagen, Marineforeningens krans blev lagt af Landssekretæren, Fuldm. *Honnens de Lichtenberg* og Ambassade-raad *Jakhelln* mødte med det norske Sjøforsvars krans, ligesom *Tordenskiolds* biograf, den 85-aarige Kommandør *Bergersen* fra Trondheim kom med en krans i de norske farver.

»Tordenskiold-klassen« fra Krebs' skole var som sædvanlig mødt med blomster og sang den norske nationalsang, hvorefter orlogspræst, dr. theol. *B. Ørsted*, takkede paa Holmens Kirkes vegne.

Det er her værd at notere, at et af Marineforeningens Københavns afdelings interesserede medlemmer, Blomsterhandler *Wandel* ved denne lejlighed fulgte sit tilsagn fra aarets jubilarstævne, om frit at levere de kranser og blomster, som Hovedbestyrelsen faar brug for ved officielle lejligheder.

Grosserer Valdemar Schou

1865 - 20. november - 1965

Valdemar Schou

Paa Grosserer *Valdemar Schous* 100 aarsdag den 20. november vil tankerne uvilkaarligt gaa tilbage til Marineforeningens første dage for de faa nulevende, som var med den gang.

Han var en af stifterne, ja, vel nok den mest energiske og trofaste, der aldrig sparede sig selv for at hjælpe og støtte, hvor han kunne.

Utallige er de rejser rundt om i landet, som jeg har foretaget sammen med ham. Han var utrættelig i agitationsarbejdet, og samtidig en stor mæcén. Som den beskedne mand han var, holdt han sig altid i baggrunden, men alt blev ordnet uden at nogen egentlig blev klar over hvordan, derfor blev han altid omtalt som »en af de afrikanske venner«.

Paa 100 aarsdagen føler jeg derfor en megen stærk trang til at mindes *Valdemar Schou* i dyb taknemmelighed for hans store insdats for Marineforeningen, hvad der har været af stor betydning for foreningen gennem de mange aar.

C. B.

Distrikt XII, Jylland Nord, har afholdt møde i Marinestuen i Hjørring. Distriktsformanden, *Arne Sørensen*, Aalborg, berettede om arbejdet i det forløbne aar. Mødets vigtigste emne var medlemsbladet, hvor mange interesserede kom med forskellige forslag, som Distriktsformanden vil forelægge paa Hovedbestyrelsesmødet. Endvidere drøftedes andre sager af interesse for Marineforeningen, saaledes medlemstegningen og marinestuernes inventar m. v. Mødet sluttede med skafning og kammeratlig samvær.

Efterlysning

»Skomagere« ombord i krydseren *HEIMDAL*, Middelhavstogtet vinteren 1908/09, søger kontakt med gamle skibskammerater. Skriv til:

Skomagermester *H. P. Hansen*, Allerslev st., Sjælland.

Vedr. sangbøger, da beklager Hovedbestyrelsen at maatte meddele, at spørgsmaalet maa hvile indtil videre. Det er kun meget faa afd., der ved forudtegnning har vist at have brug for sangbøger, hvilket er bekræftet gennem rundspørge hos H.B.-medlemmerne.

Der synges for lidt i vore dage, og synges der endeligt, saa er det ikke altid sange, der findes i vor sangbog, og Hovedbestyrelsen mener derfor ikke f. t. — med foreningens svage økonomi — at kunne investere i et sangbog-oplag; der er mange andre og vigtigere opgaver, der gaar forud, naar der bliver økonomisk mulighed herfor.

Til belysning heraf blev det ved H.B.-mødet 2/10 oplyst, at kontingentindbetalingen for 1ste halvjaar 1965, der forfaldt i juni, fortsat lod meget tilbage at ønske. Kun ca. 40 afd. havde indbetalt deres skyldige kontingent, nogle ganske faa havde dog straks betalt for hele aaret. Det maa kunne forstaaes, at hovedkontoret fortsat er i mangel paa likvid kapital, naar over halvdelen af afd. godt 4 maaneder efter forfaldsdag ikke har indbetalt 1ste halvdel af kontingentet — men fortsat kræver den samme service med hensyn til Hovedkontorets arbejde, som medlemsbladets udsendelse. Ganske vist er der nu efter energisk arbejde fra distriktsrepræsentanternes side indkommet en del af det skyldige kontingent — men altsaa forsent. Der henstilles derfor meget kraftigt til afd. fremtidigt at indbetale kontingentet rettidigt.

Efter sin hjemkomst fra Grønland har Kommandør J. Münter af sine mange farvefilm lavet en forevisningsfilm, »Glimt fra 3 aar med Grønlands Kommando«, en stumfilm, der spiller i 1¼ time, og som Kommandøren ledsager med sine egne kommentarer. Honorar incl. rejseomkostninger: 250 kr. + 50 kr. øst for Store Bælt og kr. 400 + 50 vest for Store Bælt. Nærmere oplysninger enten hos KD selv, Frydenlundsvvej 53, Vedbæk, telf. (01) 89 01 92 — eller gennem Forsvarets velfærdstjeneste (den lokale velfærdsofficer).

Lige inden bladet gik i trykken kom meddelelse om *Søværnets Askeskaale 1965*. I aar er motivet det store stokanker fra Avderødlejren, og skaalene faas i porcelæn til kr. 6,75 og i fajance til kr. 4,35 + forsendelsesudgifter.

Alle nærmere oplysninger kan faas fra Hovedkontoret eller distriktsrepræsentanterne; til de sidstnævnte skal samlede bestillinger fra afd. indgives *omgaaende*, for at bestillingen kan naa at komme med, og efterleverancer er ganske udelukket. Det er altsaa en sag, der haster meget for evt. interesserede.

En julegave:

Larssen fra 64

af

G. Hommens de Lichtenberg

En interessant beretning om en gammel fyrskibsførers begivenhedsrige oplevelser i krig og fred — til vands og til lands.

MUNKSGAARDS FORLAG. Pris 15 kr.

Fra Søværnet

Viceadmiral Sv. Pontoppidan.

Den 1. december 1965 skifter Søværnet chef.

Viceadmiral Sv. Pontoppidan afgaar efter 46 aars tjeneste fra Søværnet paa grund af alder. Admiral Pontoppidan har været den danske Orlogsflaade en god mand, omend han i sin stræben for en saglig begrundet, forsvarlig udvikling af Søværnet — som sine nærmeste forgæn-

gere — er blevet stærkt hæmmet af de politisk betonedede nedskæringer og besparelser, hvorved vort Søværn langt fra opfylder de krav til antal skibe og disses effektivitet m. m., som forudsættes i lovene og i forsvarsforliget.

Marineforeningen, der altid har kunnet glæde sig over Admiral Pontoppidans positive indstilling til og forstaaelse af Marineforeningens opgaver og virke, ønsker ikke mindst i erindring herom et godt otium for den afgaaende flaaide-chef.

Til Viceadmiral og ny chef for Søværnet er udnævnt Kontreadmiral S. S. Thostrup, der forrige aar blev ansat som chef for Søværnsstaben. Den kommende Viceadmiral er 50 aar gammel og søofficer fra 1938. Under 2. verdenskrig kom han i 1943 til Sverige og gjorde tjeneste dels i den svenske orlogsflaade, dels i den danske Brigades Marineafdeling. I 1947-48 gennemgik han den svenske Sjøkrigshøjskole, i 1961 kom udnævnelsen til Kommandør, og allerede aaret efter blev Thostrup som Kontreadmiral stabschef ved enhedskommandoen for Jylland/Fyn og Slesvig-Holsten i Karup.

Kontreadmiral S. S. Thostrup.

Marineforeningen er ikke helt fremmed for den nye Viceadmiral, idet hans fader, Grønlandsfareren, Lodsformand Gustav Thostrup, i en aarrække var blandt de ledende indenfor Marineforeningens Aalborg afd.

Som chef for Søværnsstaben vil Admiral Thostrup blive afløst af Kommandør O. Brinck-Lund, der fra 1/12 er udnævnt til Kontreadmiral.

Til Søværnets atletikkonkurrencer 1965 havde Marineforeningen udsat en præmieserie i 200 m løb, 1. præmie blev vundet af vpl. M. Sauer, 2. præmie af Konstabel F. Sørensen og 3. præmie af Konstabel F. Rasmussen.

1960-loven forudsatte otte »store enheder« som ryggraden i hele det danske søforsvar. Med fregatten PEDER SKRAM der søsattes sidst i maj, og HERLUF TROLLE, der søsattes i september, har man to.

Disse to er de sidste skibe, der bygges efter det dansk-amerikanske deleprogram af 1959 og omfattede 25 skibe. De koster hver 75 millioner kroner, saa det er baade den dyre og den tunge ende, der mangler i opbygningen af Søværnet.

De to nye fregatter betegner konstruktionsmæssigt noget endnu enestaaende, idet fuldkraftmaskinen drives af en gasturbine af næsten samme art som i et fly. De to turbiner à 22.000 ehk erstatter 16 dieselmotorer à 2.400 ehk, hvoraf man nu kun har to — til krydsfart. Turbinerne har et stort brændstofforbrug, men foruden det beskedne pladskrav er deres fordele en hurtig start og hurtig opnaaelse af fuld ydeevne. Fregatternes største fart bliver 28—30 knob.

Armeringen bliver i starten fire fem-tommers kanoner, fire 40 mm antiluftskys og torpedoer — men fregatterne vil formentlig siden faa installeret raketter.

Mangelen paa større enheder til at give den nødvendige artilleristøtte søges indtil videre dækket bedst muligt med fire skibe af Triton-klassen, skønt de kun er paa 700 tons og skønt deres hurtighed og bevæbning lader meget tilbage at ønske.

De to nye fregatter bygges paa Helsingør Skibsværft.

Fem befalingsmænd, der har gjort tjeneste ved slædepatruljen »Sirius« i Grønland i to aar, blev midt i juli afløst af fem befalingsmænd, der skal blive paa Grønland til august 1967.

De har alle faaet tillagt grad som oversergenter i den tid de gør tjeneste paa Grønland.

Selv om det er befalingsmænd fra Hæren, saa er SIRIUS og dens mandskab dog underlagt Søværnskommandoen.

Ikke færre end 257 drenge fra København, Aarhus, Aalborg og Grønland har i aar haft ferieophold i forsvarets garnisoner og lejre.

Hæren har modtaget 94 danske drenge og 37 dansksindede drenge fra Sydslesvig. Flyvevaabnet har modtaget 69 drenge fra det sydlige Danmark og 26 fra Grønland, og Søværnet har modtaget 31 drenge.

Paa Søværnets reserveofficersskole blev 30 styrmænd midt i juni udnævnt til søløjtnanter af reserven.

Søløjtnant K. W. Jensen blev nr. 1 og modtog et ØK-legat, mens søløjtnant H. Carl fik en præmie fra Foreningen af søofficerer i reserven.

Gennemsnittet af holdets resultater er det bedste, der til dato er opnaaet.

Efter at korvetten THETIS i 1963 udgik af Flaadens tal har Esbjerg ikke haft noget adoptionsskib. I »Vestkysten« har Typograf F. Bjørnager Jensen, en ivrig Marinehjemmeværnsmand, rejst spørgsmaalet om Esbjerg — som en af landets største fiskeri- og søfartsbyer — ikke burde adoptere et af de nye inspektionsskibe. To af disse er allerede adopteret, INGOLF af Svendborg og HVIDBJØRNEN af Julianehaab. Forslagsstilleren mener, at VÆDDEREN saa rimeligt maa forbeholdes en by paa Færøerne, og saa er der kun FYLLA tilbage til Esbjerg. FYLLA er det femte skib i den danske flaaede, der bærer dette navn, og et af disse var i 1872 det første, der forrettede tjeneste som fiskerinspektionsskib i Nordsøen. Det er Esbjerg Kommune, der har udspillet i denne adoptionssag, men det er sædvane, at Marineforeningens lokale afdelinger bistaar ved saadanne arrangementer.

Dansk Veteranskibsklubs damper SKJELSKØR foretog den 15. september sin sidste passagersejlad i sommer mellem Saxkøbing og Bandholm, og derefter fik klubbens medlemmer den gamle baad til oplægning for vinteren i København.

Trods den fugtige sommer har veteranskibsklubben, oplyser den, haft succes med sejladsen, og S/S SKJELSKØR har befordret over 3.000 mennesker paa ruten. Desuden har baaden været chartret af udenrigsministeriet for at sejle 80 udenlandske gæster til Sønderborg Sct. Hans aften, og endelig har SKJELSKØR assisteret ved en uges jubilæumssejlstævne i Skelskør.

I København lægges den op, og inden den næste sommer staar til søs, skal den pudses op og repareres og bl. a. have ny skorsten.

Stenfisker Sverre Damgaard, Hirtshals, har i september maaned bjærget flere vragede fra den engelske kutterbrig PANDORA, som forliste syd for Skagens Gren i 1807. Baade skibets klokke og anker er ført ind til Skagen, og stenfiskeren regner med at gøre endnu mere værdifulde fund i skibsvraget.

NATO vil støtte en dansk ekspedition til det nordatlantiske Sargasso-hav med ca. 350.000 kr. Det drejer sig om helt umilitære midler til »ren« forskning, som bevilges gennem et oceanografisk udvalg under NATO's videnskabskomité. Anden økonomisk støtte kommer fra Carlsberg-fondet, mens den danske stat stiller skibet — med dets 22 mands besætning — til raadighed i tre maaneder.

Ekspeditionen ventes at starte ved nytårstid, idet den næppe forsinkes af, at havundersøgelsesskibet DANA har vist sig at behøve langvarige reparationer til et par hundrede tusinde kroner.

Ekspeditionen skal bl. a. søge at fange de første aal paa yngleplads og desuden udforske Sargassohavets optik: hvordan det varme dagslys gennemtrænger og brydes deri. At fysikerne længe har ønsket netop her at maale lysets tilbagekastning og brydning, opsigning og spredning, specielt paa større dybder, skyldes, at Sargassohavet rummer noget af det klareste vand i verden. Det er saa rent, at det endog er renere end destilleret vand.

Ikke mange tænker nu over, hvad salutten fra et skib betyder, udover at det opfattes som en hilsen for fremmede eller for en glædelig begivenhed som ved fødsler af kongelige personer. Salutskydningen fra skibe er opstaaet, dengang flaadens skibe førte forladekanoner.

Naar et krigsskib ankom med fredelige hensigter, skulle chefen som tegn herpaa affyre alle sine kanoner med løst krudt, idet han ankrede op paa reden. I land var man klar over, at skibet havde fredelige hensigter, fordi kaptajnen ved salutten gjorde sig ukampdygtig for en længere tid, idet det tog lang tid at lade en af de gamle kanoner med skarpe skud paany, og inden den tid skulle en baad være sat i vandet fra skibet og paa vej ind.

Den militære vaabenhilsen med at præsentere gevær skyldes en forfinet bevægelse af den oprindelige bevægelse, der skulle angive, at soldaten rakte sit vaaben fra sig som tegn paa overgivelse eller troskab eller æresfrygt.

Statens isbrydere skal oplægges i Frederikshavn, og kontrakten mellem Handelsministeriet og Forsvarsministeriet er nu underskrevet. Det oplyses tillige, at flere medlemmer af det faste mandskab, som følger med isbryderne, for tiden søger lejlighed i Frederikshavn.

Der bliver tale om fem isbrydere, som skal oplægges i Flaadestationen, nemlig den nye DANBJØRN samt ELBJØRN, STOREBJØRN og ISBJØRN, sandsynligvis ogsaa den gamle ISBJØRN.

Isbryderne har hidtil været oplagt i gasværkshavnen i København, men pladsen er for lille, og desuden stikker DANBJØRN for dybt til at kunne være i gasværkshavnen.

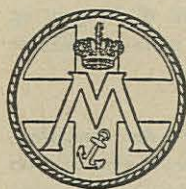
I medicinsk haandbog for britiske orlogsgaster findes følgende husraad for behandling af forkølelse.

Officerer: Aspirin, whisky og i haarde tilfælde sengeleje.

Underofficerer: Aspirin og i haarde tilfælde whisky.

Menige: I særlig haarde tilfælde aspirin.

En orlogsgast kom ind paa en restaurant og forlangte et *dameskib* til en daler. — Et dameskib? spurgte værten ganske desorienteret. — Ja, dameskib. Det, De reklamerer med i vinduet. Han pegede derefter paa et gennemsigtigt plastic-skilt, hvis tekst vendte ud mod gaden. Og saa fik han en portion — *bikse*mad.

Forenings- Meddelelser

Rungsted/Hørsholm afd. havde indbudt kammerater fra andre nordsjællandske afd. til en sammenkomst 26/5. Afd.s næstformand, gennem 12 aar, Kurt Schou, er tiltraadt som formand og har paabegyndt et energisk agitationsarbejde, som allerede har baaret resultater ved flere indmeldelser.

Godthaab afd. gør stadig et meget energisk arbejde for sit »Kommandør de Lichtenbergs Fond«. Formuen vokser, og i aar lykkedes det for fondets regning at faa en grønlandsk dreng med skoleskibet DANMARK. Vor broderafd. paa Grønland arbejder stadig meget energisk med salg af Mærkater og Samlemapper, hvorved der skaffes baade afdelingen og Marineforeningen en god indtægt — et eksempel til efterfølgelse i mange andre afdelinger.

Hirtshals afd.s bestyrelse fik efter valget i maj følgende sammensætning: Sven Holger Hausgaard, formand, Jens Jensen, næstformand, Ole Hoff, kasserer, Leo Nymann Jensen, sekretær samt Ivar Espensen.

Kolding afd. samledes 3/7 til Fregatskydning i Bramdrupdam Kro. Vejret var begrænset m. h. t. varmegrader, men til gengæld var humøret højt og steg væsentligt under det efterfølgende kaffe- og snapsebord, Aage Petersen blev skyttekonge.

Hjørring afd. havde indbudt Marineforeningens æresmedlem, Hs. kgl. Højhed Arveprins Knud til et besøg i afd.s marinestue 20/7. Afd.s musikkorps koncerterede ved Arveprinsens ankomst til »Svanelunden«, hvor Hs. kgl. Højhed uddelte emblemer til 2 nye medlemmer og gav udtryk for hvilket ansvar og formaal dette emblem indebar. Saavel i Svanelunden, som i Marinestuen holdt Arveprinsen nogle fornøjelige taler og udtalte bl. a., at han efter sin afgang ville gaa tilbage som menig i Hjemmeværnet. Foruden afd.sformanden, Torpegaards velkomst, talte æresmedlemmet Anders Jørgensen for flaget. Hirtshals afd.s

Ved Arveprins Knuds ankomst til Hjørring koncerterede Afdelingens dygtige Musikkorps, medens Arveprinsen modtoges af bestyrelsen, fra v. ses: tidl. Afd.sformand, Kaptajn B. Jensen, Afd.sformand, Repræsentant Torpegaard og Urmager Hyttel.

formand, *Hausgaard*, for det gode samarbejde mellem Hjørring og Hirtshals afd. *Erik Hyttel* hyldede Arveprinsen og talte om Kongehusets tilknytning til vort Søværn. Civilmekaniker *Svend Pedersen* omtalte samarbejdet mellem Marineforeningen og Marinehjemmeværnet og endelig takkede den tidligere formand, Kaptajn *B. M. Jensen* Arveprinsen, fordi han viste afd. den store ære at deltage i dens kameratskabsaften og formanden for hans store arbejde for afdelingen.

Roskilde afd. deltog 22/7 i en kegleturnering paa Lindenberg kro mellem de samvirkende Soldaterforeninger i Roskilde, der blev ogsaa skudt til skive med luftbøsser.

Roskilde afd. samledes 8/8 til Fregatskydning. Ideen her til stammer jo fra denne afd., saa her foregaar det paa den helt rigtige maade, bl. a. med forseglede skyttelister m. m. Samtidig var der keglespil og skiveskydning samt præmieuddeling ved kaffebordet efter fregattens nedskydning.

Nykøbing Sj. afd. afholdt genfs. 10/8. Indledningsvis mindedes afd.sformanden, bagermester *Ebbe Larsen*, Rørvig, et mangeaarigt meget interesseret medlem, styrmænd *Schytte*, der var afgaaet ved døden. Det springende punkt i beretningen handlede om Marinestuen. Man var i øjeblikket uden lokale, og var ked af at have grejet nedpakket. Der udtaltes dog haab om at faa Marinestuen indrettet paa Hotel Odsherred, hvor man saa ville søge at arrangere sammenkomster f. eks. een gang om maaneden, en slags klubaftener og gerne med damer. Til bestyrelsen nyvalgte Finmekaniker *Aage Andersen* og Minmekaniker *Jørgen Hansen*, Kongsøre.

Frederiksværk afd. modtog 15/8 besøg fra *Flottans Män* i Ängelholm. Kl. 1000 rullede bussen op foran Marinestuen, hvor der blev flaget med svensk og dansk flag. Kl. 1200 var der besøg paa Søværnets Eksercerskole i Avderød, og dagen sluttede med middag i Marinestuen, hvor hver gæst fik overrakt en porcelænsaskeskaal med Frederiksværks byvaaben, medens afd.sformanden og byens borgmester modtog platter med Ängelholms byvaaben. Medlem nr. 30644, borgmester *Ejner Thøgersen* bød gæsterne velkommen til byen og fortalte om dens tilblivelse og udvikling. Kl. 17 drog gæsterne af sted efter et meget hyggeligt samvær mellem svenske og danske marinekammerater, som kan opfordre til gentagelse.

Marineforeningens Skyttelav, København havde god tilslutning til sin fregatskydning og keglespil 16/8. *P. Holmberg* blev Fregatkaptajn med *Rabuchin* som 1. styrmænd og »Keglen« blev snuppet af *Worman Hansen*. Efter anstrengelserne hyggede man sig ved et kammeratligt samvær.

Frederiksberg afd. stillede 21/8 med damer til sammenkomst i »Bjælkehuset« i Søndermarken, hvor der af hensyn til det kolde vejr var sørget for et lukket og lunt lysthus med god mad. Dans mellem træerne og forskellige morsomme arrangementer løb af stabelen i aftenens løb.

Birkerød, *Hillerød* og *Frederiksværk* var 22/8 paa fællesudflugt til Grenaa med den nye store færge HUNDESTED, som blev kyndigt forevist fra dæk til køl. Grenaa afd.s medlemmer bød velkommen til Jylland, hvor der blev skaffet, danset og moret sig paa Hotel Grenaa Strand, og her blev der ogsaa udvekslet erindringsgaver. Paa hjemturen blev middagen spist om bord i færgen og alle var enige om, at det havde været en udmærket og velgennemført dag.

Holbæk afd.s fregatskydning fandt sted 22/8 i »Strandparken«. Efter parade for sidste aars fregatkaptajn tog skydningen sin begyndelse og af resultaterne kan nævnes: Fragtmænd *Knud Jensen* fregatkaptajn ved Arkitekt *Dyck-Madsens* skud samt at *Kurt Hamann* nedskudt krudtkamme-

ret og »femmeren« faldt omgaaende. Efter skydningen samledes skytterne med damer til middag, senere var der præmieuddeling og dans.

Hjørring afd.s dygtige musikkorps koncerterede ved parkunderholdningen i »Svanelunden« 28/8, hvor det vespilende orkester gjorde stor lykke.

Nykøbing Sj. afd. afholdt sin traditionelle fugleskydning 29/8. Efter en tre timer lang skydning drog man tilbage til Hotel Odsherred for at spise forloren skildpadde i den nye Marinestue, hvor alt inventaret var eftersat og oppudset af medlemmerne paa torpedostationen Kongsøre. Hotelejer *Palle Hansson* og frue blev hyldet og takket for husly, nu haabede man at faa gang i »klubaftenerne« i det smukke lokale. Senere var der præmieuddeling, *Sten Thomsen* blev fuglekonge ved *Oskar Lauritsens* skud.

Marineforeningens mange medlemmer kendes paa naalen med

Faas paa hovedkontoret eller gennem afdelingen.

Frederikshavn afd. skød 29/8 fra den lyse morgen til sen aften til fregatten og det blev en festlig dag for de ca. 50 skytter. Efter 288 skud kunne restauratør *Jens Aage Jensen*, Sæby, proklameres som fregatkaptajn, afhængigt resultaterne af nedskudte sejl m. m. blev forskellige titler uddelt, saaledes blev for blot at nævne en enkelt, forrige aars fregatkaptajn i aar skibsdreng.

Køge afd. har holdt fregatskydning i »Guldfiskens« have, kl. 1200 gik man om bord i skipperlobescoves'en for derpaa at genoptage skydningen efter monstring af nye medlemmer. Der var ligeledes arrangeret dameskydning og festmiddag med præmieuddeling og dans.

Lemvig afd. har udnævnt sin mangeaarige kasserer, Auktionsmester *P. L. Trillingsgaard* til æresmedlem.

Glostrup/Taastrup afd. indledte vintersæsonen 2/9 med en filmaften om Australien.

Hjørring afd. stod 11/9 til søs med den 95 tons store fiskekutter ULLA HORNE af Hirtshals. Der var lejlighed til at fiske og faa masser af frisk havluft — kaffen blev serveret om bord, men madpakken maatte medbringes.

Marineforeningens Skyttestævne blev afholdt i Kalundborg 12/9. For tredje gang vandt Kalundborg den store værdifulde vandrepokal og har den nu i samme antal som Aarhus. Pokalen skal vandre i 10 aar og tilfalder saa det skyttelav, der har haft den flest gange. Pokalen blev overrakt af Marineforeningens formand, Kommandørkaptajn *K. Hertz*. Kalundborg kunne ligeledes tegne sig for aarets bedste skytte, *Knud Petersen*, der fik 95 points. Ialt deltog ca. 70 skytter fra syv byer, Kalundborg fik 453 points, Randers 434, Aarhus 429, Kongens Lyngby 428, Glostrup/Taastrup 427, København 422 og Odense 418 points. Næste aars stævne finder sted i København i forbindelse med det derværende skyttelavs 50 aars jubilæum.

Københavns afd. samledes 15/9 i Hansens gl. Familiehave, hvor afd.s musikkorps koncerterede, derefter blev der skaffet og man hyggede sig med gode og muntre historier.

Kongens Lyngby samledes til gule ærter og pandekager 20/9 — senere blev der vist film fra den canadiske ambassade.

Odense afd. drog 25/9 paa udflugt til Fangel Kro med skafning og dans paa dækket.

Dato _____

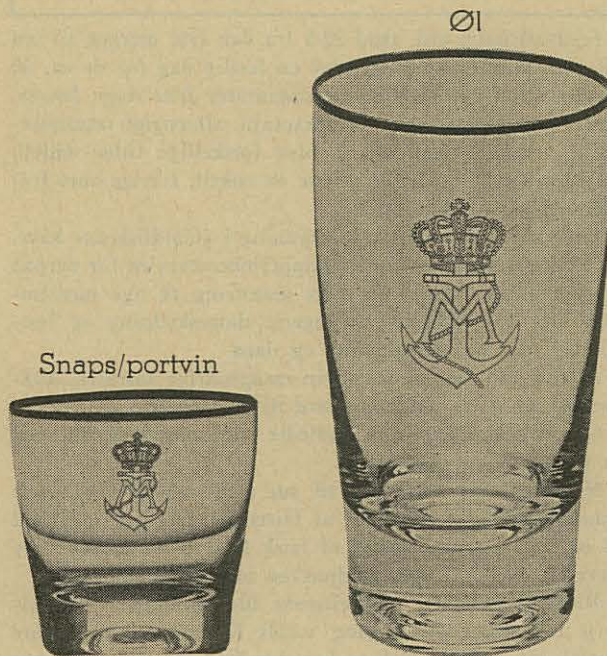
Bestillingsseddel paa Marineforeningens glas

Kgl. Hofleverandør
Oluf Brønnum & Co.
Holbergsgade 8, København K.
(telefon MInerva 8750)

Marineforeningens glas model 1964/65
forefindes nu som:

Snapse- eller portvinsglas à kr. 5,75

Ølglas..... à kr. 7,75

Til

Navn: _____

Adresse: _____

(Skriv tydeligt — helst blokbogstaver)

bedes pr. efterkrav sendt:

_____ stk. snapse- eller portvinsglas à kr. 5,75

_____ stk. ølglas..... à kr. 7,75

Gilleleje afd. afholdt 20 aars stiftelsesfest paa Motellet den 25/9. Hovedbestyrelsesmedlem *Hans Pedersen*, Frederiksværk, deltog i sammenkomsten, der bestod af fællespisning samt forskellig underholdning og dans til hen paa de smaa timer.

Aarhus afd. indledte 30/9 sin efteraarssæson med en foredragsaften, hvor Chefen for Søværnets operative Kommando (SOK) i Aarhus talte om »Det danske Søværn i Dag«. Det meget interessante foredrag blev holdt i en inspirerende tone og var ledsaget af en film om Søværnets indsats i tidens mange redningsaktioner, ledet fra SOK i Aarhus.

En meget fin aften, som sluttede under kammeratlige former ved et hyggeligt kaffebord.

Københavns afd. helligede sig ved mødeaftenen 7/10 Grønland. Kaptajnløjtnant *H. Pløger* berettede meget interessant om sin tjeneste paa Marinestation Grønvedal og viste en pragtfuld farvefilm herfra. Senere vistes en filmoptagelse fra aarets jubilarstævne — en god aften, som burde være overværet af mange flere.

Roskilde afd. afholdt sit første efteraarsmøde i »Kahytten« 7/10.

Skagen afd. havde til 7/10 arrangeret et kontaktmøde med Flyverdetachment 601 for at høre foredrag med film om vort raketforsvar. Før foredraget serveredes gule ærter.

Horsens afd. var 9/10 paa sin aarlige pilketur, med sædvanlig god tilslutning, fint vejr og upaaklagelig servering om bord — et skaar i glæden var torskens ringe lyst til at bide paa — trods meget og fint medbragt fiskegrej. Der er kun at haabe paa bedre fiskeheld til næste aar — og saa, at mange flere tager med paa denne gode udflugt.

Odense afd. gik 12/10 om bord i nogle særdeles fine gule ærter med hvad dertil hører.

Silkeborg afd. samledes 13/10 til foredragsaften, hvor lærer *Sigvardsen, Strandby*, fortalte og viste lysbilleder fra en tur gennem Canada og USA.

Gentofte afd. mødtes til gule ærter og pandekager 13/10 — og saa havde hver deltager en pakke af mindsteværdi 15 kr. med — de første 250 kr. fra pakkeauktionen benyttes som sædvanligt til iklædning af en GEORG STAGE-dreng.

Kongens Lyngby afd. indbød til kammeratskabsaften 15/10 paa »Lottenborg«.

Randers afd. holdt 16/10 torskespisning og kammeratligt samvær i Marinestuen.

Kolding afd. stod 16/10 ud paa pilketur med M/Y AASE med afsluttende torskespisning i Marinestuen.

Hjørring afd.s musikkorps lod 20/10 tonerne gjalde uden for Aldersrenteboligen som hyldest til afd.s æresmedlem, fhv. Staldforpagter *Anders Jørgensen*, der fyldte 85 aar. Afd.s bestyrelse gratulerede ved overrækkelse af foreningens æresbæger.

Glostrup/Taastrup afd. fejrede den 23/10 sin 20 aars dag med Marineforeningens formand, kommandørkaptajn *K. Hertz* som gæst.

Marineforeningens Skyttelav, København, samledes 26/10 med damerne i anledning af lavets 49-aarige fødselsdag. Orlogspræst *Børge Ørsted* holdt et interessant rejseforedrag — til slut var der dans paa dækket.

Ringkøbing afd. mødtes til lotterispil 30/10.

Randers afd. samledes 6/11 til Vildtskydning — kraft og mod hertil skaffede man sig ved nogle fortræffelige gule ærter m. m.

Aarhus afd.s medlem, maskinarbejder *Kai Ditlev* afgik pludselig ved døden 25/6 — kun 50 aar gammel. Afd.s flag paraderede ved begravelsen.

Padborg-Graasten afd.s æresmedlem, tidl. hovmester *Leo Holst*, bedre kendt som »Pappi«, døde 2/7. Han vil blive stærkt savnet blandt kammeraterne, som han ofte glædede med sit gode humør, lystige viser og rigtige saltvands-historier.

Esbjerg afd.s medstifter og æresmedlem, toldpakhusfor-mand *J. P. Kjeldsen* afgik ved døden 7/7 efter længere tids sygdom, 73 aar gammel. Med stor interesse deltog han gennem mange aar meget virksomt som bestyrelsesmedlem og afd.s udmærkede flagbærer. Afd.s flag sankedes som en sidste ære over den gode kammerats sidste hvilested.

Birkerød afd.s stifter og mangeaarige formand, købmand *Einar Rasmussen* afgik i begyndelsen af sept. md. ved døden, 87 aar gammel.

Stevns afd.s mangeaarige medlem, fiskehandler *Villy Andreassen*, Store Heddinge, er i sept. md. afgaaet ved døden, 56 aar gammel.

Aarhus afd.s medlem, chauffør *A. P. Ringborg* afgik ved døden 9/9, 81 aar gammel. Gennem 41 aar havde Ringborg været et trofast medlem af afd., hvor han vil blive stærkt savnet. Begravelsen foregik i stilhed.

Medlem af Kbh.s afd. og æresmedlem af Marineforenin-gens Skyttelav, København, og dettes ældste medlem, *Andersen*, døde 4/10 91 aar gammel. Den afholdte kammerat vil blive mindet længe fremover.

Nykøbing Sj.s flag paraderede 9/10 ved pens. Hovmester *Hans Raschs* baare.

Nykøbing F. afd.s medstifter og æresmedlem, tidligere medlem af Marineforeningens Hovedbestyrelse, købmand *Vilh. Sidenius*, afgik 10/10 ved døden og blev begravet i stilhed.

Aarhus afd. mistede den 13/10 en gammel kammerat, Maskinmester *Sofus A. Kyllsbech*, som blev bisat fra Knebel kirke og begravet i Aarhus. Han var søn af en af Aarhus afd.s stiftere.

Nykøbing Sj. mistede ved tidl. Matros *Carl Christensens* død et gammelt medlem, ved hvis baare afd.s flag paraderede.

ÆRET VÆRE DERES MINDE

Bemærk

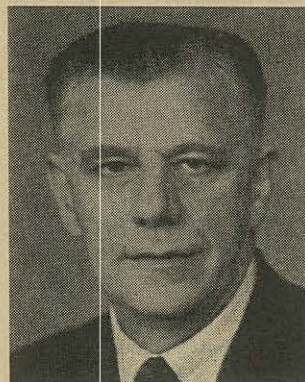
Med henblik paa vaadeskudsulykker, tyverier o. l. hen-ledes opmærksomheden paa, at der skal forefindes vaaben-tilladelse for de skydevaaben, der er ophængt som dekora-tion i Marinestuerne. De skal være sikrede mod tyveri samt være gjort uanvendelige som skydevaaben gennem fjernelse af slagstift og anden ædel indmad — tal for en ordens skyld med en lokal politimand herom.

I indbydelsen til sin 20-aars stiftelsesfest oplyser *Glostrup/Taastrup* afd., at i 1945 var medlemstallet 62, nu i 1965 er det paa 150. Af de 62 der var med til at stifte afd. er endnu 14 tilbage, heraf har een uafbrudt været medlem af bestyrelsen og en anden har uafbrudt beklædt en eller anden tillidspost indenfor afdelingen.

Marineforeningens nye glas forefindes nu i to størrelser — lige velegnede til hver sit formaal —

Marineforeningen gratulerer

- 1/9 *William Deneke*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
- 4/9 *Th. Kjellerup*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
- 11/9 Aarhus afd.s 1. viceformand, Overpolitibetjent *Victor Lassen*, 25 aars Politijubilæum.
- 26/9 *Kaj Anthonisen*, Kongens Lyngby afd., 60 aar.
- 1/10 Fuldmægtig *Honnens de Lichtenberg*, København, 25 aars jubilæum i Redningsvæsenet.
- 7/10 *Chr. R. Andreasen*, Valby, Glostrup/Taastrup afd., 65 aar.
- 18/10 *A. V. Christensen*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
- 1/11 Rigger *Hans Christian Jensen*, Aarhus afd., 70 aar.
- 1/11 *Jens Madsen*, Glostrup/Taastrup afd., 65 aar.
- 3/11 Vand- og Gasmester *E. Petersen*, Horsens afd., 70 aar.
- 5/11 Prokurist *H. Kvist Nielsen*, Silkeborg afd., 60 aar.
- 14/11 Chauffør *Hakon Hejlsberg*, bestyrelsesmedlem i Aarhus afd., 60 aar.
- 15/11 Direktør *K. Jensen*, Struer afd., 65 aar.
- 23/11 *Orla Krarup Eriksen*, Københavns afd., 65 aar.
- 24/11 Havneassistent *K. Mortensen*, Næstved afd., 60 aar.
- 25/11 Kontorchef *T. Skjæmt Andersen*, Randers afd., 60 aar.
- 27/11 Fyrbøder *C. H. Petersen*, Randers afd., 80 aar.
- 28/11 Fiskeskipper *N. Chr. Øregaard*, Hvide Sande, Ring-købing afd., 60 aar.
- 29/11 Bogholder *A. Emborg*, Horsens afd., 60 aar.

Skjern/Tarm afd.s før-ste formand, Snedker *Vald. Kjær*, Skjern, fylder 2/12 70 aar. Han har taget meget aktiv del i afd.s liv og er nu æresmedlem her. I mange aar husede han og hans frue den aarlige generalforsamling i deres hjem, og de er trofaste gæster ved sammenkomsterne. Til Marinestuen har fru Kjær broderet en smuk tavle betegnende de 5 tun-

ge aar. Afdelingen gratulerer og siger tak for mange aars samarbejde.

- 8/12 Skomagermester *N. P. Christensen*, Aarhus afd., 70 aar.
- 18/12 Lokomotivfører *Viggo Nygaard Pedersen*, Aarhus afd., 70 aar.
- 1966
- 11/1 Snedker *H. Nygaard*, Glostrup/Taastrup afd., 50 aar.
- 17/1 Lokomotivfører *H. R. Sørensen*, Struer afd., 50 aar.
- 23/1 *S. S. C. Odgaard*, Silkeborg afd., 70 aar.

I Københavns afd. kan følgende medlemmer i løbet at vinteren fejre dagen for deres indmeldelse:

- 50 aar: Maskinmester *Th. Hedetoft* og Murermester *H. Thiel*.
- 40 aar: Vognmand *N. J. Hansen*, Portier *Carl Lyng*, Styrmand *L. Kronsell*, Lodskaptajn *P. Bom*, Maskinassistent *P. Bregnhof*, Kammerherre, Kommandør *Sv. Greve*, Fuldmægtig *C. J. Rander*, Købmand *E. Møller*, Overværkerfører *H. J. Lange*.
- 25 aar: Inspektør *J. Andersen*, Afdelingschef *W. Carstensen*, Speditor *S. Erritzøe*, Fabrikant *A. Guttermann*, Glarmester *Søndergaard Hansen*, Bagermester *H. H. Larsen*, Fuldm. *Valdemar Larsen*, Kaptajn *Arne Nielsen*, Fabrikant *C. Geilgaard*, Dykker *Valdemar Schou*, Provst *M. Strunge* og Mekaniker *O. Larsen*.

Prisliste for Marineforeningens effekter

Almindeligt emblem (emaille)	kr. 5,00
Almindeligt emblem (emaille) medl. over 25 aar	kr. 7,00
40-aars baand	kr. 6,50
50-aars baand	kr. 6,50
Kendetegn (naal eller knap)	kr. 6,00
Emblem for æresmedlemmer (medl. under 25 aar)	kr. 20,00
Emblem for æresmedlemmer (medl. over 25 aar)	kr. 22,00
Jubilæumstegn 25 aar, (sølv 40 aar (guld)	kr. 5,00
(Jubilæumstegnene sælges normalt kun ved det aarlige jubilæumstævne).	
Kasketemblem	kr. 32,00
Manchetknapper, sølv	kr. 30,00
Slips m/broderet anker (Mohair/Terylene), sort	kr. 18,00
Stander, blaa, m/MFs emblem (16×32)	kr. 21,00
Stander, blaa, m/MFs emblem (24×48)	kr. 20,00
Stander, blaa, m/MFs emblem (50×150)	kr. 55,00
Bordflag	kr. 15,00
Bordflagstang m/krydsfod	kr. 15,00
Bordflagstang m/anker og emblem paa plade ..	kr. 50,00
Ølglas	kr. 7,75
Snapseglas	kr. 5,75
Mærkater, Ark (brug dem paa julekorrespondancen)	kr. 3,00
Mærkater, Mapper (brug dem som julegaver) ..	kr. 5,00
Telegrammer m/kuvert	kr. 2,50

NB.: Det skal bemærkes, at de anførte priser er pr. 15. okt. 1965, og maa betragtes som »vejledende priser«.

Bog anmeldelser

Frits Hammer Kjølsten »Capitain F. L. Norden og hans Rejse til Ægypten i 1737/38«. Gads Forlag. 193 sider, kr. 47,00.

En uhyre interessant beretning — rigt illustreret med smukke tegninger af Norden selv og mange andre sjældne billeder — om en ung dansk søofficers rejse med primitivt fartøj paa Nilen for at trænge sydpaa mod Æthiopien med handelsforbindelse for øje. Ekspeditionen blev desværre standset af de indfødte, men beskrivelsen giver et levende billede af datidens besværlige rejseforhold. Selv naaede Norden ikke at faa udgivet sin rejseberetning, han døde 34 aar gammel efter et aars tjeneste i den britiske flaaede i Vestindien. Skildringen af hans rejseoplevelser blev senere udsendt paa fransk af Videnskabernes Selskab.

Fem aars Kamp for Friheden. Hassings Forlag.

Med *Niels Jørgensen* som hovedredaktør har Hassings Forlag nu udsendt de 2 første bind: »Nazismen marcherer« og »Norden i flammer« af et rigt illustreret værk i 5 bind om 2. verdenskrig med en levende og meget interessant tekst. Et værk, der vil være nyttig ved at give de unge kendskab til de alvorlige begivenheder, der rullede ind over vort land, og gavnlige for de ældre, der oplevede det hele, ved at faa begivenhederne repeteret og sat paa plads i det rette relief.

VINTENS FORLAG er paabegyndt udgivelsen af *de Gaulles* »Krigserindringer« i en velklingende oversættelse ved *Mogens Boisen*.

1. bind — »Til Vaaben« — indeholder en beskrivelse af forfatterens kamp for i mellemkrigsarene at faa Frankrig til at forstaa, at en ny krig, der krævede nye metoder, var paa vej. De Gaulle giver endvidere sine kommentarer til det forsmædelige nederlag i 1940 og redegør for det Frie Frankrigs opstaaen og første vanskelige aar under hans ledelse.

Bogen bør læses af alle, der interesserer sig for dette aarhundredes historie. Den er skrevet af en af 2. verdenskrigs største personligheder, der fortsat spiller en betydelig rolle i den internationale politik, og som her viser sig som en fortrinlig og fængslende skribent.

Værket vil ialt omfatte 3 bind.

H.

VIKINGENS »juldamer« har som sædvanligt hejst kommando i meget god tid for at kunne naa ud til sin store læserkreds blandt danske søfolk paa alverdens have. De venter ogsaa spændt paa det lodige julhæfte med dets smukke billedstof og mange læseværdige artikler. I aar bringes en række fotografier fra den gamle kadetskole i Nyboder og paa mange finder man daværende kronprins Frederik som kadet. Prisen for det smukke hæfte er kun 7 kr. — husk det i gavepakken — baade til sømanden ude omkring og til søfartsinteresserede i land.

Kommandørkaptajn *R. Steen Steensens* interessante lille bog »Fregatten JYLLAND«, der er udgivet af Nationalmuseet, Selskabet Fregatten Jyllands Venner og Marinehistorisk Selskab — som dets sidste skrift nr. 9 — er nu udsendt i 2. oplag og er dermed trykt i 10.500 ekspl. Den redegør klart og anskueligt for det i over et halvt aarhundrede misrøgtede skibs oprindelse, virke og senere forkludrede skæbne, som beklageligvis stadig staar hen i det uvisse.

AALBORG

Aalborg Sømandshjem

Hyggelige restaurationslokaler og god mad
Teglgaardshaven . Tlf. 1986
Nymonterede værelser med rindende vand

AARHUS

Aarhus „Artol“ Renseri

Telf. 3 00 30

VILLY KYST GLARMESTER

TELEFON 6 96 96
Tordenskjoldsgade 3 — Aarhus
Aargang 8968/1928

AARHUS MASKINFABRIK

Telf. 3 67 44

Kraner — gravemaskiner og
transportanlæg

A/S AARHUS FLYDEDOK

og MASKINKOMPAGNI

Tlf. 3 40 00

Han regnede med, at
Marineforeningens køjesalg
hurtigt kunne melde:
Alt udsolgt —

道常

Jeg gør Dem til en mester i KINESISK KUNG-FU

Den orientalske SELVFORSVARSMETODE der virker med DRÆBENDE SIKKERHED!

KUNG-FU er en kinesisk selvforsvarsmetode, som aldrig før er blevet offentliggjort, men som i Kina er blevet overleveret fra fader til søn på grund af den ligefrem brutale virkning, den har. Denne metode kræver INGEN FYSISK STYRKE ELLER ANSTRENGELSE, og dens fantastiske hemmeligheder afsløres nu på dansk af en mester i udøvelsen af KUNG-FU — en mester som oven i købet påtager sig HELE RISIKOEN.

Hvad er KUNG-FU?

KUNG-FU er den mest brutale angrebs- og selvforsvarsmetode, der nogensinde er udtænkt! Selv ikke orientalske eksperter i Karate, Savate eller Judo har lyst til at møde en mester i KUNG-FU; udfaldet er nemlig givet på forhånd! Med blot et elementært kendskab til KUNG-FU, som De let erhverver hjemme hos Dem selv, kan De nedkæmpe 3-4 bøller eller læderjakkere ad gangen — ja, selv brydere, professionelle boksere, eksperter i Karate eller Judo! De lærer det hurtigt — det sørger de mange illustrationer for! Når dette kursus i KINESISK KUNG-FU ligger i Deres post, så slå op på side 37 og kig på de letforståelige fotograferede illustrationer! OMGAENDE vil De se, hvor let De kan forvandle Deres modstanders angreb til et lammende slag mod hans eget bryst — et trick. De mestrer efter blot få minutters øvelse. Et par sider længere fremme viser jeg Dem, hvordan De let og hurtigt slipper ud af et dødeligt kvælertag ved simpelthen at sende angriberen til jorden!

vidsthed om Deres nye kraft! Og De kan udføre alt dette uden at få en sveddråbe på panden, uden at ødelægge pressefolderne i Deres benklæder! Den fantastiske KUNG-FU-metode kræver nemlig ingen korportig kontakt ... praktisk taget INGEN fysisk anstrengelse ... og næsten INGEN anvendelse af Deres krop eller hænder — men alligevel er KUNG-FU af brutal virkning over for de modstandere, som er tåbelige nok til at tro, at de kan true Dem med nogen anden kampteknik såsom boksnings, brydning, Savate, Judo o.s.v.! Ja — med den selvtillid, som KUNG-FU giver Dem, kan De færdes på gaderne i bevidstheden om, at INTET kan skræmme Dem ... at De kan tage kampen op med HVEMSOMHELEST, med ET HVILKETSOMHELEST våben, med en HVILKENSOMHELEST SITUATION — og Deres venner og veneder vil beundre og være stolte af Deres nyvundne kraft!

Kun dette at købe!

KUNG-FU er komplet — der er INTET andet at købe — nogensinde! De behøver ikke at øve Dem på dukkefigurer, og De behøver intet udstyr, ingen apparater! Så snart De har modtaget KINESISK KUNG-FU, kan De smide alle de andre selvforsvarskursus væk — ingen af dem tåler sammenligning med KUNG-FU! — KUNG-FU virker — hvadenten De står eller sidder — eller endda ligger ned, uforberedt eller sovende! Det blev oprindeligt vedtaget at tilbyde det komplette KUNG-FU-instruktionskursus til en pris af kr. 70,-, og det ville have været FANTASTISK billigt til den pris! Men for at gøre det tilgængeligt for så mange lovlige borgere som muligt, der ønsker at bruge denne hemmelige metode til selvforsvar og til at hjælpe bekæmpelsen af det stadigt stigende antal forbrydelser, fås KUNG-FU nu til den helt utroligt lave pris af kr. 29,75. Hvis De og Deres venner ikke er af den opfattelse, at KUNG-FU har gjort Dem til en ny mand, vil De få hver eneste øre refunderet uden noget som helst forbehold og uden spørgsmål. De skal blot sende Deres KUNG-FU-kursus tilbage — og det indbetalte beløb vil blive Dem tilsendt! INDSEND KUPON NU — så vi kan have den i morgen tidlig!

Beskyt Dem selv og Deres familie!

Dette kursus er Deres egen personlige mester-instruktør i KUNG-FU! Denne instruktør ligefrem tager Dem ved hånden, viser Dem fremgangsmåden ved hjælp af mere end 150 fotografier (både LIVE-ACTION og SLOW-MOTION) og fortæller Dem KUNG-FU-hemmelighederne i et enkelt, dagligdags og letforståeligt sprog. KUNG-FU TUSINDDOBLER DERES STYRKE! De lærer, hvordan De skal behandle en hel horder af angribere, som er bevåbnet og endda holder Dem fastlåst på jorden, så De ikke kan bevæge Dem! Hvis De ikke ved denne instruktørs hjælp lærer at afvæbne den ene bandit, sende den anden flyvende gennem luften og slå den tredje til jorden, altsammen med lynets hast i en enkelt KUNG-FU-manøvre — ja, så koster Deres kursus Dem intet!

Vær aldrig mere skræmt eller bange!

Den metodiske billedbog er i største hemmelighed skrevet i Hong-Kong; derfra blev indholdet sendt til Hawaii, hvor det — ligeledes i største hemmelighed — blev trykt. Et begrænset oplag af dette kursus blev sendt til U.S.A. til brug for folk, som måtte gå ind på KUN AT BRUGE KUNG-FU I SELVFORSVAR — og nu foreligger det på dansk! Tag til Kina, til Hawaii eller andre steder i det fjerne Østen, opsøg en KUNG-FU-mester og tilbyd at betale flere tusinde kroner for at blive optrænet i KUNG-FU — tilbudet ville blive afslået, for KUNG-FU bliver aldrig afsløret for udlændinge! Dette kursus foreligger kun i et lille oplag — fordi KUNG-FU virker brutalt og med dræbende sikkerhed, og fordi det rummer angreb såvel som forsvar. Ikke alle og enhver kan få lov til at lære disse hemmelige metoder at kende: KUNG-FU vil ikke blive solgt hos boghandlerne, og det kan kun erhverves af seriøse elever, som må love ALDRIG at bruge det som ANGREBS- , men kun som SELVFORSVARSMETODE for at beskytte sig selv, sine venner og veninder, sin familie. På grund af de brutale virkninger ønsker vi ikke, at en forbyrder eller bølge skal komme i besiddelse af det.

Bliv en ny mand!

Det er ikke sikkert at færdes på gaderne i dag; forbrydelserne og overfaldene tager stadig til. Men nu er det ikke længere nødvendigt for Dem at stå hjælpeløs, ydmyget, skamfuld og lade Deres venner have medynk med Dem! Beskyt Dem selv, Deres familie eller Deres veninde mod banditter og udfordrende læderjakkere! Med KUNG-FU kan De udnytte Deres skjulte kraft til at mestre enhver situation! Bøller og bisser vil flygte for Dem i rædsel, og De kan færdes roligt og tillidsfuldt på gaderne — i be-

INDSEND STRAKS DENNE KUPON FOR GRATIS AFPRØVNING

RESERVATIONS-CERTIFIKAT 7063 NUMMER

Vi garanterer, at De i 30 dage er reserveret en af disse bøger, som er udsendt i begrænset oplag og måske aldrig optrykkes igen. Undgå skuffelser — indsend kuponen NU, så De er sikker på levering. Vigtigt: vedlæg dette RESERVATIONS-CERTIFIKAT.

U. M. O., The KUNG-FU Program, Afd. KF6, Skt. Jørgens Allé 2, Kbh. V

Javel, ærverdige KUNG-FU-mester — jeg modtager Deres dristige tilbud! Afslør KUNG-FU-hemmelighederne for mig med gratis afprøvning uden risiko! Send mit kursus omgående i diskret emballage! Jeg ønsker at benytte følgende betalingsmåde: (Sæt venligst kryds (x) i det foretrukne felt).

- Jeg vedlægger i check kr. 29,75 eller kontanter som fuld betaling, og jeg har noteret, at der ikke bliver noget at købe igen nogensinde.
  - Jeg har til U.M.O. indbetalt kr. 29,75 på indbetalingskort.
  - Jeg ønsker at modtage KUNG-FU-kursus pr. efterkrav og betaler ved modtagelsen kr. 32,75 (3 kr. i opkrævningsgebyr)
- Jeg er indforstået med aldrig at anvende KUNG-FU til angreb, men kun i selvforsvar, og at jeg aldrig vil misbruge KUNG-FU-principperne, ligesom jeg heller aldrig må røbe KUNG-FU-hemmeligheden til nogen!

Mine venner og jeg skal være fuldt tilfredse med min nye KUNG-FU-kraft og selvtillid — eller mine penge vil omgående blive tilbagebetalt fuldt ud, blot ved indsendelse af bogen.

Navn: _____ Alder: _____

Adresse: _____

(venligst blokbogstaver)

Eneret for Danmark:

U. M. O. Skt. Jørgens Allé 2, København V.
THE NATIONAL SELF DEFENCE COUNCIL
U. S. Headquarters Washington C. D.

BORNHOLM**Skibsproviertering**

John Hintzes enke - Rønne

Alfred Th. Haagensen
 JUVELER, GULDSMED & GRAVØR
 St. Torv 8 - Telf. 270

ESBJERG

Claus Sørensen
 Esbjerg

H. J. Christensen & Søn
 VAADBINDERI OG TOVTØRRERI
 ESBJERG

»Hotel Spangsberg«
 Mødested for marineforeningens
 medlemmer
 ESBJERG Tlf. 1753 - 1754 - 1755

FREDERIKSHAVN**ELECTRA 1/5**

Elektroinstallatørfirma
 Danmarksvej 38 Frederikshavn Tlf. 239

Johan Damsgaard
 Kolonial & skibshandel
 Tlf. 63 Frederikshavn

P. CONRADSEN
 Teknisk maskinforretning
 SKIBSARTIKLER — OLIE TLF. 900

Einer Sørensen
 STEVEDORE
 Havnegade 11 - Telf. 932 - Frederikshavn

FYN

AKTIESELSKABET
SVENDBORG
 SKIBSVÆRFT

Carl Antonsen

Guld- og sølvmed

N. Due-Petersen
 & Kryger INGENIØRER

Telf. 118 (3 ledn.) Svendborg

HIRTSHALS

Sig det med blomster

»VIOLA« Telf. 74

Levorsen & Jørgensen
 Lys-kraft-skibsinstallation-ekkolod
 Betjening dag og nat — Tlf. Hirtshals 11

HORSENS**Horsens Sølv****KOLDING**

Klaaborgs
CONDITORI

Østergade 18-20

NYKØBING F.

Nykøbing F. Bryghus
 Lager og pilsner

NYKØBING M.**MORSØ STØBEGODS**

Nykøbing Mors

AKTIESELSKABET
 N. A. CHRISTENSEN & CO.
 Kongelig hofleverandør

RANDERS

AKTIESELSKABET

Bryggeriet „Thor“
 RANDERS

Chas. Mortensen
 SEJL, PRESENNING, FLAG OG
 TELTFABRIK
 Randers Telf. 529

ROSKILDE

Under Deres besøg i Roskilde bør De ikke undlade et besøg i den interessante marinestue

Hotel Prinsen

Algade 13, Roskilde, tlf. 10 - 811

SKAGEN

Oscar Skougaard
 Aut. installatør Tlf 41345
 Skibsradio, sendere og pejleantæg

Sejl, flag og presenninger
 Sejlmager Alex Jørgensen
 Skagen Tlf. 41423

THYBORØN

Thyborøn Fiskeauktion
 v/ Albert Steen - Telf. 57

Udgivet af »Marineforeningen«. — Redigeret af G. Honnens de Lichtenberg.
 Marineforeningens hovedkontor, Havnegade 55, København K., ekspeditionstid
 daglig kl. 13—16, lørdag undtagen. Telf. PA 2886. Postkonto nr. 1608.
 Annonceekspedition: Amaliegade 22, Kbhvn. K., Central 611, Postkonto 3253.
 Holbæk Amts Bogtrykkeri, Holbæk.

MEDLEM AF
 FORENINGEN AF DANSKE
 UGEBLADE, FAGBLADE OG TIDSSKRIFTER